

JELENTÉS
A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2008. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

2009

Összeállította:

Baczur János, Baráz Csaba, dr. Barta Levente, Barta Zsolt, Becsei Ferenc, Bíró Barbara, Bodnár Mihály, Czitor Gabriella, Dudás György, Duska József, Ferenczy Gergely, Gombkötő Péter, Holló Sándor, Jósvári Mária, Judik Béla, Kovács Károly, Tóth Katalin, Mező Hedvig, dr. Molnár Tibor, dr. Nagy Károly, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József, Szabó Szilárd, Szarvas Imre, Szitta Tamás, Szuromi László, Tóth László, Veres Péter.

Szerkesztette:

Dudás György
Duska József

Eger, 2009. március 11.

Tartalomjegyzék

I. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységei.....	3
Bevezető	4
I.1. Személyi állomány.....	5
I.2. Területi adatok.....	7
I.2.1. Védett és védelemre tervezett területek.....	7
I.2.2. Saját vagyonkezelésű területek.....	12
I.2.3. Természeti emlékek és értékek.....	18
I.3. Kutatás és monitorozás.....	20
I.3.1. Kutatás.....	20
I.3.2. Monitorozás.....	22
I.4. Kezelési tevékenység.....	29
I.4.1. Kezelési tervek.....	29
I.4.2. Élőhely fenntartás.....	31
I.4.3. Élőhely rehabilitáció.....	44
I.4.4. Fajvédelem, földtani értékek egyedi védelme.....	48
I.4.5. Saját állatállomány.....	58
I.4.6. Vadászterületek.....	59
I.4.7. NATURA 2000 területek.....	61
I.5. Jogi tevékenység.....	62
I.5.1. Hatósági eljárások.....	62
I.5.2. Bíróságok.....	64
I.5.3. Büntető ügyek.....	66
I.5.4. Polgári perek.....	67
I.6. Őrszolgálat.....	68
I.7. Költségvetés és vagyon.....	71
I.7.1. Kiadások.....	71
I.7.2. Bevételek.....	73
I.7.3. Vagyon.....	74
I.7.4. Épületek.....	76
I.7.5. Eszközök.....	78
I.8. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok.....	79
I.8.1. Turisztikai infrastruktúra.....	79
I.8.2. Kiadványok.....	92
I.8.3. látogatottság.....	101
I.8.4. Társadalmi kapcsolatok.....	104
I.8.5. Oktatás, bemutatás.....	106
I.9. Külföldi együttműködés.....	110
I.10. Együttműködés hazai szervezetekkel.....	112
I.11. Ellenőrzés.....	113
I.12. Természetvédelmi információs és nyilvántartási rendszerek fenntartása, fejlesztése.....	117
II. Fontosabb célkitűzések a 2009. évre.....	118
II.1. Kezelési tervek, védetté nyilvánítás.....	118
II.2. Kutatás, alapállapot-felmérés, monitoring.....	119
II.3. Élőhely-kezelés, fenntartás.....	121
II.4. Élőhely-rehabilitáció, rekonstrukció.....	121
II.5. Területi védettségétől független fajvédelmi beavatkozások.....	121
II.6. Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programban való részvétel.....	122
II.7. Oktatás, bemutatás, társadalmi kapcsolatok.....	122
II.8. Természetvédelmi információs és nyilvántartási rendszerek fenntartása, fejlesztése.....	123

I. A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységei

Bevezető

2008-ban több területen is jelentős feladataink adódtak. Pályázatokat nyújtottunk be a Környezet és Energia Operatív Program és a Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013, valamint az Észak-magyarországi Operatív Program kiírásaira, elvégeztük védett területeink deregulációját, folyamatosan készülnek kezelési terveink és több területünk védetté nyilvánítása fejeződött be sikeresen. Folytattuk fajvédelmi programjainkat és sikeresen zártunk le két nemzetközi pályázatot.

A Környezet és Energia Operatív Program kiírásaira 5 sikeres pályázatot nyújtottunk be, melyek révén mind élőhelyrekonstrukciós, mind fajvédelmi, mind élettelen természetmegőrzési fejlesztések előkészítését, tervezését tudjuk megtenni. A tervezett beruházások forrásigénye több mint 1.200.000 eFT.

Folytatódtak a „Kerecsensólyom védelme a Kárpát-medencében” című LIFE Nature pályázatunk munkálatai. Partnerként vettünk részt a „Tűzok megőrzése Magyarországon” és a „Kékvércse megőrzése Magyarországon” című LIFE Nature pályázatokban, melyek közül a tűzokvédelmi program sikeresen zárult. Befejeztük a „Természeti értékeket, természetvédelmi tevékenységeket bemutató programok, kiadványok, információhordozók kivitelezése és periodika megjelentetése” című INTERREG IIIA pályázatunkat. Pályázatot nyújtottunk be az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület további turisztikai fejlesztésére, mely első körön pozitív elbírálásban részesült. A Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 program pályázati kiírásaira három projektet nyújtottunk be környezeti nevelési, bemutatási, illetve természetvédelmi kutatási célokkal. Elbírálásuk 2009 első félévében várható.

A bükkábrányi külszíni fejtés területén feltárt, az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen kiállított ősfák konzerválását folytattuk, a fák fölé védőtető építését kezdtük meg.

Társadalmi szervezetekkel együttműködve folytattuk a nem védett területeken lévő hagyományos művelésű gyümölcsösök természeti, genetikai, gazdálkodástörténeti, tájéztétikai értékeinek felmérését, az újrahazsnosítási lehetőségek szervezését.

Kiemelt feladatunk volt a védett és védelemre tervezett területek kezelési terveinek elkészítése és felterjesztése, a 2008-ra vállalt feladatokat elvégeztük. Folytatódott a Natura 2000 szakmai határok 2008-as ingatlan nyilvántartási határokhoz való igazítása, és a két további kijelölésére jelölt (IN MOD) területünk (,nagylóci Kőhegy és a bujái Hényeli-erdő) adatlapjait is összeállítottuk. Elvégeztük a Natura 2000 területek támogatási rendszerét biztosító MePAR leválogatás 2008-ra áthúzódó feladatait.

Élőhely-fenntartó programjaink elsősorban az egykori legelők, fás legelők, hegyi rétek helyreállítására irányultak kiemelten a Bükk Nemzeti Park és a Mátrai Tájvédelmi Körzet területén. Saját vagyongazdálkodásban lévő területeink fenntartására a Munkaügyi és Foglalkoztatáspolitikai Minisztérium által meghirdetett pályázati forrásból tudunk természetvédelmi kezelési munkákra közmunkásokat nagy számban alkalmazni.

Főbb fajvédelmi tevékenységeink a következők voltak: békamentő akciók, alpesi göte szaporodó helyeinek helyreállítása, veszélyeztetett madárfajok védelme érdekében mesterséges fészkelőhelyek kialakítása, elektromos hálózaton szigetelőpapucskok kihelyezése, barlangi denevérállományok védelme látogatási korlátozásokkal és barlanglezárásokkal, panellakó denevéreink védelme érdekében panelszigetelések ellenőrzése több száz esetben.

Földtani értékeink védelme érdekében folytattuk a szomolyai kaptárkövek akácmentesítését, fokozottan védett barlangjaink bejárat- és járatbiztosítását, a barlanglátogatások koordinálását, földtani alapszelvényeink védelmét, illetve a barlang- és forráskataszterezést.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.1. Személyi állomány

		Szakképzettség				
		<i>alapfokú</i>	<i>Középfokú</i>	<i>felsőfokú</i>	<i>nyelvismeret (fő/nyelvek száma)</i>	<i>továbbképzések, 2008-ban szerzett vizsgák, diplomák</i>
dolgozók (fő)	<i>Köztisztviselő</i>	-	16	60	28	32
	<i>Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó</i>	1	4	-	1	-
	<i>Szerződéses</i>	-	-	2	2	-
Összesen		1	20	62	31	32

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Igazgatóságunknál 2008 - ban jelentős (11 fő, ez 15 % - os növekedésnek felel meg) létszámbővítés történt a természetvédelmi őrszolgálatnál. 9 fő foglalkoztatásának fedezetét fejezetünk biztosította, 2 fő alkalmazását többletbevételeinkből fedeztük.

Igazgatóságunkon a képzettségi szint megfelelő (felsőfokú végzettségű köztisztviselőink aránya 75 %). Az elmúlt évben történt őr létszámbővítés következtében ez az arány növekedett, az újonnan felvett őrök mindegyike rendelkezik legalább egy felsőfokú végzettséggel. Betöltetlen álláshelyünk nincs.

Igazgatóságunkon a nyelvismereti szint javítása fontos feladat (nyelvismerettel rendelkezők aránya 37 %), ezért dolgozóink nyelvtanulását támogatjuk (ingyenes ROP program keretében finanszírozott nyelvi képzésen részt vett 1 fő). Beszélt nyelvek a következők: angol, német, orosz és spanyol.

2008 – ban több dolgozónk is részt vett továbbképzésen, illetve vizsgázott. Ezek a következők:

- 5 fő marok lőfegyver,
- 9 fő őr,
- 1 fő nyelvi,
- 4 fő szakvizsga,
- 1 fő E – learning nyelvi,
- 6 fő szakmai,
- 6 fő mászó

tanfolyamon/képzésen vett részt.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.2. Területi adatok

I.2.1. Védett és védelemre tervezett területek

Illetékességi terület (ha)	884 736
-----------------------------------	----------------

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	<i>Száma (db)</i>	<i>Kiterjedése (ha)</i>			<i>Száma (db)</i>	<i>Kiterjedése (ha)</i>
Nemzeti Park	1	42 269	8 267	-909*	1	1 176
Tájvédelmi Körzet	9	80 468	6 933	1 867	7	14 391
Természetvédelmi Terület	13	2 307	0	58	7	1 516
Ex-lege védett földvárak	0	0	0	0	162	egyeztetés alatt
Ex-lege védett kunhalmok	0	0	0	0	107	egyeztetés alatt
Ex lege védett láp	25	1 817	0	0		
Ex lege védett szikes tó	0	0	0	0		
Összesen	48	126 861	15 200	1 016		17 083

- *A Nemzeti Park területének csökkenését a dereguláció során feltárt térképi hiba okozta.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.2.1. Védett és védelemre tervezett területek - folytatás)

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari	1	17 932*	0	17 932*	0	0
Bioszféra Rezervátum	0	0	0	0	0	0
Világörökség	1	151	0	0	0	0
Európa Diploma	1	512	0	0	0	0
Különleges Madárvédelmi Terület	6	243 429	0	0	0	0
Különleges Természet-megőrzési Terület	58	77 791	0	0	0	0

*A 8001/2008. (K.V.Ért.3.) KvVM tájékoztatóban lett kihirdetve a Borsodi Mezőség Ramsari területe

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A védett és védelemre tervezett területek területi adatai némileg módosultak a lehatárolások pontosítása, valamint a dereguláció során történt területváltozások (az eredeti védetté nyilvánításkor adminisztrációs hiba miatt kimaradt így jogalap nélkül védettként nyilvántartott, ennek eredményeként a dereguláció során kiesett, jórészt védett tömbön belüli területek kiesése) miatt.

Többletként jelenik meg a globális jelentőségű földtani alapszelvények védetté nyilvánításának programján belül a Nagyvisnyói Mihalovits kőfejtő és környezetében található más bányahelyeket és földtani értékeket magába foglaló TT védetté nyilvánításának előkészítése. A terület kezelési tervének elkészítése megkezdődött.

1. Szilvásvárad Aszaló-hegy TT	188 ha
2. Etesi Fás-legelő TT	67 ha
3. Mátrai TK bővítés	5.237 ha
4. Bükki Nemzeti Park bővítése	1 176ha
5. Gyöngyösi Sárhegy TT bővítés	210 ha
6. Borsodi Mezőség TK bővítés	2.880 ha
7. Kesznyéteni TK bővítés	1278 ha
8. Ipoly-menti TK	3.952 ha
9. Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető TT	859 ha
10. Hollókői TK bővítés	53 ha
11. Maconkai-rét TT	6 ha
12. Tarnavidéki TK bővítés	468 ha
13. Kelet-Cserhát TK bővítés	523 ha
14. Nagylóci KőhegyTT	172 ha
15. Nagyvisnyói Kőfejtők TT	14 ha
Összesen:	17 083 ha

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A 2008-ban végzett védetté nyilvánítási tevékenység összefoglalása:

Országos jelentőségű védetté nyilvánítások és kezelési tervek

- A Bél-kő természetvédelmi terület létesítésének kihirdetése az 5/2008.(II.19.) KvVM rendelettel megtörtént.
- A Lázberci Tájvédelmi Körzet bővítésének kihirdetése a 9/2008.(IV.10.) KvVM rendelettel megtörtént.
- Az Erdőtelki-égerláp természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervének kihirdetése a 14/2008.(VI.3.) KvVM rendelettel megtörtént
- A Mátrai Tájvédelmi Körzet természetvédelmi kezelési tervének kihirdetése 15/2008.(VI.3.) KvVM rendelettel megtörtént
- A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet II. ütemű bővítésének kihirdetése a 26/2008. (X. 22.) KvVM rendelettel megtörtént.
- A Szilvásvárad Aszaló tervezett természetvédelmi terület esetében három területi egyeztetésre került sor, azonban a tulajdonosok semmilyen feltétellel nem járulnak hozzá a védetté nyilvánításhoz, jórészt az okot sem nevezték meg.
- A Bükki Nemzeti Park DNY-i bővítése területi egyeztetésének első lépéseként a Zöld Horizontban megjelentettünk egy mellékletet a védelemre tervezett területtel kapcsolatban, amelyet eljuttattunk az érintetteknek.
- A Maconkai-rét tervezett természetvédelmi terület területi egyeztető tárgyalását előkészítettük, a meghívókat december hónapban kiküldtük (egyeztető tárgyalás: 2009. január 20.)

Helyi védetté nyilvánításokkal kapcsolatos tevékenységek:

- A Miskolc, Szathmáry utcában álló, körülbelül 75 éves, 1981 óta helyi védelem alatt álló mocsárciprus országos védetté nyilvánításának ügye körül 2003 óta zajlanak viták. A javaslattevő nem tartja elégségesnek a helyi oltalmat, ezért a védettségi szint emelését kezdeményezte. Igazgatóságunk továbbra sem tartja szakmailag megalapozottnak az országos védettséget, Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának 48/2007.(XI.28.) sz. rendelete pedig megerősíti és fenntartja a fa helyi jelentőségű védettséget.
- Borsodnádasd településhatárához tartozó fáslegelő-maradvány védetté nyilvánítási javaslatát helyi szinten támogathatónak tartottuk tekintettel a több, matuzsálemi korú bükk, gyertyán, mezei juhar és csertölgy faegyedre. Az eljárással kapcsolatban megkerestük az illetékes önkormányzat jegyzőjét.
- Pétervására jegyzője levélben kereste meg Igazgatóságunkat a 9/18/TT/78. törzskönyvi számú Pétervására Búzavölgyi gyertyános-tölgyes növénytársulás helyi jelentőségű terület védelem feloldási szándékával kapcsolatban. A védettséget nem kívánják tovább fenntartani, amelyet azzal indokoltak, hogy többszöri terepbejárás során sem találták meg a védelem indokál szolgáló szártalan kankalint (*Primula vulgaris*). Botanikusaink 2007-ben végeztek felméréseket a tárgyi területen, ahol a növény 10-12 nem virágzó tövét regisztrálták. Erről tájékoztattuk az illetékes önkormányzat jegyzőjét, s kértük a helyi védettség további fenntartását.
- Emőd külterületén védetté nyilvánításra javasolta idős kocsányos tölgyét tulajdonosa. A javaslatot helyi szinten támogathatónak tartottuk, amelyről értesítettük a település jegyzőjét.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

- Ostoros község önkormányzatának képviselő-testülete a 7/2003.(III.31.) számú, Csátés-völgy, Ostorosi-völgy védetté nyilvánításáról szóló rendeletét kívánja módosítani. Ezzel kapcsolatban kérte véleményünket az Észak-magyarországi KTVF.
- Tard, Szekrény-völgy védetté nyilvánítási javaslatát és kezelési tervét kaptuk meg a település jegyzőjétől. A kezelési tervet véleményeztük, amelyet az országos jelentőségű védett természeti területekre vonatkozó rendelet alapján készített el az MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete. A védetté nyilvánítást messzemenően támogatjuk.
- Salgótarján 0958/21 és 0965/10 hrsz-ú Böszörmény dűlő védetté nyilvánítási javaslatát nyújtotta be a Somosi Természetbarát Egyesület. A javaslatot helyi szinten támogathatónak tartottuk. Az eljárás lefolytatására megkerestük Salgótarján jegyzőjét.

A helyi jelentőségű védett területek védelmet fenntartó megerősítése több települési önkormányzat esetében nem történt meg a deregulációs jogszabály kihirdetéséig. A mulasztás számos okra vezethető vissza. Néhány települési önkormányzat nem is volt tisztában vele, hogy a közigazgatási határában belül védett természeti terület található, mivel a védetté nyilvánító rendeletet még a megyei tanácsok alkották. Mások esetében a szándék megvolt a rendelet megerősítésére, de elmulasztották a határidőt. Valószínűsíthetők olyan esetek is, hogy az önkormányzatok nem kívánják tovább fenntartani a védettséget az adott területen.

- Bányaterenye belterületén található a Gyürki-Solymossy Kastélypark, amelynek védelme megszűnt a deregulációs jogszabály hatályba lépésekor. A képviselő-testület döntött az új eljárás lefolytatásáról, a kezelési terv elkészítéséhez pedig az Igazgatóság munkatársai is segítséget nyújtanak.

Helyi jelentőségű védett természeti területek védelmet megerősítő és fenntartó, igazgatóságunkra megküldött rendeletei:

- Salgótarján, Baglyas-bazalttömb; Salgótarján, Pocikvár; Salgótarján, Pécskői bazaltkúpok - 3/2008.(I.29.)
- Mátranovák: „Bányatelepi idős fasorok” és „Hegyeskei borókás legelő” - 13/2007.(XII.15.)
- Recski Arborétum – 14/2007.(XII.13.)
- Litke: Szent István téri facsoport – 10/2007.(XII.16.)
- Vámosgyörk Szociális Otthon parkja – 10/2007.(X.30.)
- Tar: Tuzson Arborétum – 20/2007.(XI.29.)
- Miskolc: Boldogasszony papucsá éllhely – 40/2007.(XI.28.); Greutter-kert – 41/2007.(XI.28.); Gárdonyi Géza Művelődési Ház /Bárczy-kastély/ parkja 42/2007.(XI.28.); Junó Szálló melletti mocsárciprus – 43/2007.(XI.28.); Tapolcai kisköves – 44/2007.(XI.28.); Dr. Kovács Miklós rózsagyűjteménye – 45/2007.(XI.28.); Mexikóvölgyi Kőszál oldal – 46/2007.(XI.28.);Majális parki égeres 47/2007.(XI.28.);Szathmári Király Pál utcai mocsárciprus – 48/2007.(XI.28.); Miskolc-Tapolcai parkrendszer 49/2007.(XI.28.); Vár utcai törökmogyorófák – 50/2007.(XI.28.); Vár utcai gesztenyefasor – 51/2007.(XI.28.);
- Eger: „Eger város védett fái” és a „Nagy-Egedi növénytársulás” – 68/2007.(XII.21.)
- Nógrádszakál: Páris-patak völgye – 7/2007.(XI.29.)
- Parád: Ilona-völgyi fasor – 9/2007.(XI.28.)
- Tiszabábolnai Sziki Tölgyes és Szilpusztai Növénytársulás – 7/2008.(VII.7.)
- Bárna-patak forrásterülete – 11/2007.(XII.4.)
- Jobbágyi Andezitrétegek – 11/2007.(XII.30.)
- Egerbakta Tőzegmohás-láptavak – 12/2007.(XII.13.)
- Szilvásvár Belterületi-park – 22/2007.(XII.14.)

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.2.2. Saját vagyonkezelésű területek

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt terület (ha)*	Összkiterjedés (ha)*	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
			Ha	%	Ha	%
Szántó	2	4370	1638	37	2732	63
Gyep	0	19491	3328	17	16163	83
Kert	0	0	0	0	0	0
Szőlő	0	3	3	100	0	0
Gyümölcsös	0	19	19	100	0	0
Nádas	0	90	79	89	11	11
Halastó	0	7	7	100	0	0
Erdő	0	3263	3242	99	21	1
Kivett	0	1237	1041	84	196	16
Összesen	2	28480	9357	33	19123	67

- Ingatlan-nyilvántartásban is rendezett terület

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Az Igazgatóságunk vagyonkezelésében lévő területek kiterjedésében 2008-ban jelentős változások nem következtek be. A 2008-ban lezárult földvásárlás 2 hektár területet jelentett, további 20 hektár terület megvásárlása áthúzódik a 2009. évre. A korlátozott vásárlási lehetőségek ellenére az Igazgatóság vagyonkezelésébe tartozó területek - az előző évekből áthúzódó tulajdonszerzéseknek köszönhetően - 132 hektárral gyarapodtak. Az érintett földrészletek jogi státusza ingatlan-nyilvántartásilag is rendeződött. A vagyonkezelésünkbe tartozó területek művelési ágak szerinti megoszlása némi eltérést mutat az előző évi adatokhoz képest. Ennek oka, hogy munkatársaink folytatták a természetbeni- és ingatlan-nyilvántartási művelési ágak összehasonlítását és korrekcióját. Az előző évben beszerzett külterületi vektoros térképek és egyéb rendelkezésre álló adatok alapján néhány adminisztratív hibára is fény derült a művelési ágakkal és területi adatokkal kapcsolatban. A korrekciók után szántók mennyisége csökkent, míg a gyepek és a kivett területek állománya növekedett. A nádasok területe ingatlan-nyilvántartási korrekció, míg a szőlőké átadás miatt 6-6 hektárral csökkent. Megtörtént a Kőlyuk-tető TT-hez tartozó, korábban állami tulajdonba került szőlő ültetvények átadása a Károly Róbert Főiskola részére. Az év során sajnos nem fejeződtek be a korábban kezdeményezett kisajátítási eljárásaink, ezek várhatóan 2009-ben fognak lezárulni.

Vagyonkezelési tevékenységünkben jelentős változások 2008-ban nem történtek. Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő területek többségének hasznosítása továbbra is a helyben lakó gazdálkodók bevonásával valósult meg. Az év során a vagyonkezelési koncepciónkban és a stratégiai vagyonkezelési tervben rögzítettek szerint bővítettük a saját kezelésben tartott területek arányát. A saját kezelésű területek legnagyobb mértékű bővítésére a Dél-Borsodi Tájegység területén került sor. Az érintett területek gyp művelési ágba tartoznak, kezelésük állatállomány hiányában kaszálással történt. Korábbi gyakorlatunknak megfelelően csak szakmailag indokolt esetekben és együttműködési lehetőség hiányában döntöttünk a saját kezelés adott területen történő bővítése mellett.

Év elején pontosítottuk az együttműködés keretében kezelhető földrészletek listáját, előkészültünk újabb bérleti szerződések megkötéséhez. Az előzetes szándék ellenére a haszonbérletek létesítésére vonatkozó új szabályok miatt 2008-ban a hatályos szerződésállományban jelentős változások nem voltak. Éven belül csak szerződésmódosításokat alkalmaztunk (jellemzően ingatlan-nyilvántartási változások, halálesetek és meglévő AKG kötelezettség miatt). Sajnos nem került megújításra a vagyonkezelési szerződésünk, így a december 31-el lejáró megállapodások esetében is maximum egy éves hosszabbítás mellett döntöttünk. Az Igazgatóság a december 31.-i állapot szerint 19.173 hektár kezelését látja el külső együttműködő partnerek bevonásával.

A Vagyonkezelési Osztály az előző évben megkezdett szisztematikus ellenőrzési programot 2008-ban a kollégák személyében bekövetkezett többszöri változás miatt nem tudta folytatni, a bérlők tevékenységéről a természetvédelmi őrszolgálat ellenőrzései alapján szereztünk információkat. A tapasztalatok alapján szükségesnek látszik ellenőrzés lefolytatása, az ezzel kapcsolatos dokumentáltság színvonalának emelése.

Igazgatóságunk 2008. évben a bérleti díjak fajlagos mértékét az infláció mértékének megfelelően emelte. A hatályos szerződéseinkben a díjakat egységesen a 2007. évi, KSH által közölt inflációval korrigáltuk, szántónál továbbra is a rendeletben megjelölt intervenció felvásárlási ár képezte számításaink alapját. Az egyre nehezedő gazdálkodási körülmények, a fizetési fegyelem romlása miatt több partnerünk kért fizetési haladékot, amit a konkrét eset vizsgálata után általában támogattunk. Az együttműködő gazdálkodók likviditási nehézségeit továbbra is főleg a mezőgazdasági támogatások és pályázati összegek kifizetésének bizonytalansága, elhúzódása okozta.

Az előző évhez képest jelentős mennyiségi változást történt a mezőgazdasági támogatások lehívásában, a pályázatokba bevont területek kiterjedése mintegy 30 %-al nőtt (összesen 1.753

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

hektárra). Az egységes területalapú támogatásokhoz kapcsolódó 2008. évi kiegészítő nemzeti támogatások keretében 33 db racka juh után vettünk igénybe támogatást. Sajnos, a támogatások kifizetése teljesen bizonytalan, mivel több blokkban túligénylésben vagyunk érintettek. A jogos földhasználó személyének megállapítása tárgyában polgári peres eljárás van folyamatban, annak kimenetele függvényében juthatunk hozzá az igényelt forrásokhoz.

Állatállományunk létszámában 2008-ban csak kisebb változások következtek be. A rackák létszáma 2 egyeddel növekedett, nagyobb mértékű állományfejlesztésre az állattartó részleg infrastrukturális problémái és az Ipolytarnóci Ősmaradványok TT területén folyamatban lévő egyéb fejlesztések miatt nem vállalkoztunk.

Az érzékeny természeti területek ellenőrzésében a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal mellett társszervezetként vettünk részt. Kollégáink a Hevesi-sík és a Borsodi-mezőség Érzékeny Természeti Területeken összesen 29 gazdálkodó ellenőrzését végezték el. Tapasztalataink szerint a leggyakoribb probléma továbbra is a területi-, vagy művelési ágbeli eltérés és a gyepek nem megfelelő kultúrállapota volt. Illetékességi területünkön előkészítettük két új Érzékeny Természeti Terület kihirdetését (Taktaköz ÉTT 27.498 hektáron és Bükkalja ÉTT 13.066 hektáron), valamint korrigáltuk a két már meglévő ÉTT-t is. Összességében így jelentősen nőtt az illetékességünkbe tartozó zonális agrár-környezetvédelmi programokban potenciálisan szereplő földrészletek területe. A blokk szinten egyeztetett ÉTT-k nettó támogatható összterülete 145.725 hektárra módosult.

Az év során folytattuk a korábban jóváhagyott monitoring tervünk szerinti felméréseket. Az ÉTT programokban résztvevő gazdálkodók tevékenységének segítése érdekében öt kollégánk látott el szaktanácsadási feladatokat. Ennek keretében főleg a programba bevitt területeken történő gazdálkodás lehetőségeiről adtak tájékoztatást. Több gazdálkodói fórumot is rendeztünk, ahol a gazdák közvetlenül segítséget kaptak mindennemű támogatásokkal kapcsolatos kérdésben. Három kollégánk eleget tett a kötelezően előírt éves szaktanácsadási képzés kötelezettségeinek.

Közmunkaprogramok keretében 2008-ban összesen 53 közmunkást foglalkoztattunk. A kisebb programunkban (január 15-től május 15-ig) 11 főt, a nagyobbban (június 16-tól november 16-ig) pedig 42 főt. Az időszakos munkatársaink által végzett munka segítette alapfeladataink sikeres ellátását, főleg a vagyon- és élőhelykezelés, illetve a fajvédelem területén. A közmunkások foglalkoztatása vagyonkezelési szempontból elérte célját, jelentős természetvédelmi hozadéka mellett hozzájárult az egyes hátrányos helyzetű térségekben a munkanélküliség enyhítéséhez, a természetvédelem társadalmi megítélésének javításához. A program során számos olyan feladatot sikerült elvégezni, amire Igazgatóságunknak nincs saját humán kapacitása. Ezek főleg géppel nem végezhető, kézimunkaerő igényes, idényjellegű munkák voltak.

A közmunkaprogram keretében elvégzett feladatokat és azok naturális mutatóit táblázatban ismertetjük

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A 2008. évi közmunkaprogramban végzett tevékenység számokban

Tevékenység	Mérték- egység	Mennyiség
Balesetveszélyes gémeskutak felújítása	db	10
Adventív és invazív fás-, és lágyszárú növények visszaszorítása	ha	32,3
Gyalogakác irtása a csatornák mentén	km	5
Bokorfüzessel borított kaszálók helyreállítása	ha	4
Vízormányzó műtárgyak karbantartása, környezetük rendezése	db	12
Látogató út létesítményeinek karbantartása	db	10
Látogató út felületének rendezése, stabilizálása	ha	0,5
Szárnyékerdők ápolása	ha	2,5
Szaporítóanyag gyűjtés	kg	100
Tűzvédelmi pászta kaszálása a szárnyékerdő telepítések körül	ha	2
Nádvágás	kéve	722
Apróvad és madáretető építés	db	39
Természetvédelmi rendeltetésű műtárgyak karbantartása, kihelyezése	óra	400
Tanösvények karbantartása	km	55, 220
Turistautak karbantartása	km	12
Vízi biotópok létesítése	db	7
Hulladék-mentesítés turizmussal érintett részeken	km	9,5
Hatósági- és információs táblák cseréje, javítása	db	189
Parképítés és gondozás	m ²	28 447
Vadkizáró kerítés készítése	db	2
Útkarbantartás	km	4,5
Recepció feladatok információ-szolgáltatás, ellátása	nap	197
Kerékpáros- és turistautak jelfestése	km	179
Idegenforgalmi barlangok kisegítő feladatainak ellátása (túravezetés, szükség szerint takarítás)	nap	311
Beerdősülő gyep tisztítása, bozótirtás	ha	1,47
Útkátyúzás kézi erővel, benőtt fák kivágása	km	3
Áteresz kialakítása	db	1
Erdészeti határjelek felújítása	db	10
Gondnoki feladatok ellátása	nap	128
Takarítás	nap	22
Veszélyes fák kivágása	nap	4
Épület vízellátó rendszerének kiépítése, árokásás	fm	85
Vizes élőhelyek karbantartása	ha	9,5
Nyílt területek kaszálása, fűnyírás	ha	27
Szemétygyűjtés turisztikailag frekventált területeken	ha	32,2
Erdőszegélyek kezelése	ha	10
Védett állatállomány gondozása	db	50
Természeti érték egyedi védelme (bükkábrányi fák konzerválása)	db	5
Fahidak festése, konzerválása	db	3
Pihenőhelyek hulladék-mentesítése	ha	1,7
Fokozottan védett madárfajok őrzése, gondozása	nap	113
Fokozottan védett madárfajok téli etetése	nap	40

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Tevékenység	Mérték-egység	Mennyiség
Műodúk, műfészkek karbantartása, ellenőrzése	db	200
Védett madárfajok költőhelyeinek felmérése	nap	22
Vadászati mőtárgyak kihelyezése, vadbefogás	nap	85
Kézi tereprendezés	m ²	2 550
Cserjeirtás	ha	6,585
Erdőtelepítés	ha	10
Vadászati létesítmény lebontása	nap	1
Vízvezeték kiásása csőtörés miatt	fm	10
Szénagyűjtés kézi erővel	m ²	4 000
Bálahordás	db	510
Mesterséges odúk kihelyezése	db	38
Denevérguánó eltávolítása	kg	180
Védett növények áttelepítése	db	100

A természetvédelmi szempontból fontosnak tartott kezelési feladatok többsége megvalósult, a terv és elvégzett munkák közti eltérés az időjárási körülményeknek, valamint a szakmai alapon történt feladat átcsoportosításoknak köszönhető. Többletbevételeink jelentős részét a 2009. évi kezelési feladataink pénzügyi megalapozására használtuk fel. Az Igazgatóság által közvetlenül kezelt területek fenntartását kisebb részben saját gépekkel, többségben vállalkozói kapacitások igénybevételeivel szerveztük meg. Mivel a rendelkezésre álló gépi kapacitásaink szűkösek és a területek mozaikosan elhelyezkedése sem kedvez a saját munkának, a kezelési feladatokat jellemzően inkább vállalkozókkal végeztettük el.

Hagyományos értelemben vett szántóföldi növénytermesztést 550 hektáron végeztünk a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén a tűzokállomány téli takarmányának biztosítása érdekében. A tűzokkíméleti területen 2008-ban főleg ugaroltattunk, de a téli táplálkozóhelyek biztosítása céljából őszi búzát, repcét és cirkot is vetettünk. Az alkalmazott vetésforgónk szerves részét képezi a lucerna, melyet összesen 21,5 hektáron telepítettünk. Az ugarművelés keretében fűmag-keveréket vetettünk, biztosítva értékes táplálkozó- és élőhelyek kialakulásának lehetőségét. A Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet területén 17 hektáron felhagyott szántó terület helyreállítása történt meg. A szántó területekhez köthető tevékenységek külső vállalkozó bevonásával valósultak meg. A megtermelt 170,1 tonna takarmánybúzát három hónapos tárolás után, év végén értékesítettük. Mivel az őszi káposztarepce telepítés elsődleges célja a tűzokállomány legelőjének, bűvőhelyének biztosítása, a termesztés során rovarirtószert nem alkalmazunk. A mindössze 2,5 hektár cirok termesztésének célja a bűvőhely biztosítása, értékesíthető termés betakarítására ennél a kultúránál sem került sor.

Saját gépi kapacitásaink felhasználásával a tervezett gyepkezelési munkák többségét sikerült elvégezni. A tevékenység során 219 hektár szárazúzást, 5 hektár cserjezúzást, 46 hektár kaszálást, 52 hektár rendkezelést végeztünk el, a lekaszált területek közül 23 hektáron végeztünk bálázást. Az ipolytarnóci nyájunk szalastakarmányát helyben termeltük meg, 2.000 kisbála szénát tároltunk be. A Kelet-bükki Tájegység területén betakarított 1.600 darab kisbála rétiszenát a Miskolci Vadaspark saját költségén szállította el a területről. A Mátrai Tájegység területén 1.000 darab kisbálát takarítottunk be.

Folytattuk a korábbi években megkezdett elgyomosodott, erdősült gyepok tisztítását, annak érdekében, hogy alkalmassá váljanak a művelési ágnak és a kezelési szempontjainknak megfelelő további használatra. Az érintett területeken bozótirtást, tisztítást, illetve szárazúzózást végeztünk. Több helyen okoz problémát az ezüstfa, a bálványfa és a gyalogakác térhódítása, ezeken a helyeken is hasonló módszereket alkalmaztunk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Hagyományos értelemben vett nádgazdálkodási tevékenységet 2008-ban sem végeztünk. A kezelendő, főleg gyep művelési ágba tartozó területeken éves megállapodásokat írunk alá a teresztris nád eltávolítása céljából. Néhány olyan élőhelyen, ahol a nád különösen veszélyezteteti védett fajok életterét, a visszaszorítás érdekében kézi kaszálást végeztünk. Az utóbbi években helyreállított vizes élőhelyek karbantartása, állaguk megőrzése 2008-ban is jelentős feladatot keletkeztetett. A Dél-hevesi Tájegységben vízalatti kaszálással biztosítottunk nagyobb nyílt vízfelületeket a vízi madarak számára 20 hektár területen. A meder kaszálása mellett a gátak gyommentesítését is elvégeztük. A Nógrádi Tájegységben vizes élőhelyhez kapcsolódóan hulladékmentesítést és kézi nádvágást végeztünk (az ecsegi mocsárrét területén 1 hektár kiterjedésben).

A vagyongazdálkodásunkban lévő kivett területeken utak karbantartását (15 hektár), az illegális hulladéklerakók felszámolását (6,5 hektár), valamint a gyommentesség megőrzését (kézi kaszálás és cserjeirtás 5,5 hektáron) végeztük el. Bányarekultivációt a Nógrádi Tájegység területén végeztünk két felhagyott andezit köveztető területén, összesen 1 hektár kiterjedésben. Illegális hulladékok elhelyezése következtében kialakuló szennyező források felmérése és felszámolása érdekében Igazgatóságunk központilag 5,5 millió forintot kapott. A rendelkezésre álló forrás felhasználásával a Nógrádi Tájegység, valamint a Kelet-bükki Tájegység területén felderített jellemzően építési törmelékkel tartalmazó hulladéklerakók felszámolására kerül sor. A szerződések megkötésére kerültek, a hulladéklerakók felszámolása 2009. évben fog megvalósulni.

Saját vagyongazdálkodású erdeinkben 2008-ban erdőfelújítási és erdőnevelési munkákat, 177 hektár folyamatban lévő és befejezett ápolást, 7 hektár pótlást végeztünk el. Fakitermelést nem terveztünk, de a Bükkben 2008. október 30-án végigsöprő tornádó által kidöntött fákból 45 m³-t ki kellett termelnünk az erdőfelújítás biztosítása érdekében. A kezelésünkben lévő erdőterületeken kizárólag természetvédelmi erdőkezelést végzünk, célunk az erdők természetességi értékének javítása, a folyamatos erdőborítás biztosítása mellett.

Mivel az elmúlt években saját vagyongazdálkodású erdeink nagyobb részében körzeti erdőtervezés folyt, 2008-ban igyekeztünk teljes körűen rendbe tenni az erdőgazdálkodói nyilvántartást és megrendelni az üzemterveket. Mintegy 800 hektáron jelentkeztünk be erdőgazdálkodóként; jellemzően megbízott erdőgazdálkodóként olyan erdő művelési ágú ingatlanokon, amelyek nem 100%-ban, de nagy részben állami tulajdonúak (és Igazgatóságunk vagyongazdálkodásában vannak). 2.500 hektárra új üzemtervet rendeltünk. Az erdőgazdálkodói nyilvántartásba vétel és az üzemterv kiadás feltétele volt a birtokhatárok kitűzése, mely jelentős terepi munkát igényelt.

2008 elején felkészültünk a 2082/2007. (V.15.) Kormány határozat szerinti vagyongazdálkodási jog változásból adódó feladatok ellátására. A határozat szerint 717,8 hektár erdő kerül Igazgatóságunk vagyongazdálkodásába. A határozat végrehajtása azonban 2008-ban nem történt meg, vagyongazdálkodási szerződésünket nem módosította Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia országgyűlési elfogadásával egy időben társadalmi tudatformáló kampányt indított. A klímaváltozás elleni kampány és a rendszeres erdőtelepítési program részeként a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium finanszírozásával a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. tavaszán 97 600 fát ültetett el, ezzel létrehozva egy 10 hektáros erdőt a Bükki Nemzeti Park peremén a Tardi Legelő Természetvédelmi Területen, Tardi község határában. A faültetés záróeseményeként a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium meghirdette a Csemeték Napja rendezvényt, melynek lényege az volt, hogy az erdősítésben felhasznált 97 600 facsemetét a 2007-ben Magyarországon született 97 600 gyermek tiszteletére ültettük el. 2008. május 3-án került sor ünnepélyes körülmények között az utolsó 100 csemete elültetésére.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.2.3. Természeti emlékek és értékek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Forrás	2.116	379
Víznyelő	0	0
Kunhalom	107	1
Földvár	162	0
Barlang	1.216	6
Egyedi tájérték	1.239 (116 település)	0

- Barlang, forrás - közhiteles nyilvántartás folyamatban
- Víznyelő - nincs felmérés (így nincs számadat), nem kezdődött el a közhiteles nyilvántartásba vétel

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Barlangok és források közhiteles természetvédelmi nyilvántartásra 2008-ban 8.997.740.Ft-ot használtunk fel, illetve kötöttünk le.

A források közhiteles nyilvántartásának készítését folyamatosan végeztük. 2008-ban 379 forrás került a számítógépes adatbázisba. A vízminőség vizsgáló berendezésekhez puffer oldatokat is vásároltunk. Párhuzamosan folytattuk felméréseinket a Heves-Borsodi dombságban, valamint a nógrádi területeken. A tárgy évben regisztrált források közül 228 db a 2007. évből áthúzódó felmérések eredménye.

Kunhalmok közhiteles nyilvántartásának során az eddig felmért kunhalmok anyagait felülvizsgáltuk, az észlelt pontatlanságokat, hiányokat javítottuk

Földvárak közhiteles nyilvántartása keretében az eddig felmért földvárak anyagait felülvizsgáltuk, az észlelt pontatlanságokat, hiányokat javítottuk. A területi kollégákkal több lehetséges helyszínt is bejártunk, de a pontos felvételezés még nem történt meg, nyilvántartásba vételt csak a részletes helyszíni kataszterezési munkák után tartjuk célszerűnek.

Elkészült a nagyvisnyói Mihalovits-kőfejtőben lévő globális jelentőségű alapszelvény és a hozzá közeli egyéb földtani feltárásokat egybefogó tervezett természetvédelmi terület kezelési terve, melyet a Barlang- és Földtani Osztály véleményének megfelelően javítottunk. Az új tartalmi kiírásnak megfelelően a kezelési terv átdolgozása szükséges.

A közhiteles barlangnyilvántartás létrehozására 2007-2008-ban 8 millió Ft elkülönített keret állt rendelkezésünkre. Az összegből 2.688 m hosszúságú barlangjárat felszín alatti kiterjedését határoztuk meg, egy fokozottan védett barlang bejáratát újra megnyitottuk. Folytattuk a barlangkataszterezési, valamint adatfelvételezési munkáinkat. Ennek során a Bükk-hegységben 10 barlang bejáratának geokoordinátáit vagy alapadatait vettük fel. Egy barlangban omlásveszély elhárítást, kopogózást végeztettünk el.

Megbízást adtunk 1.665 m barlangjárat térképezésére, 2 barlang bejáratbiztosítására, 1 barlang lezárására, 5 barlang természeti alapállapotfelvételére, 6 barlang kezelési tervének elkészítésére, 15 barlang kataszterezésére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.3. Kutatás és monitorozás

1.3.1. Kutatás

No.	Kutatási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A kutatást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
1.	Barlangok kataszterezése, járatok felszín alatti meghatározása, barlangok természetvédelmi alapállapot felvétele	6.998	Barlangkutató egyesületek, Bt.-k, magánszemélyek	Részletesen I. 3.1. alatt	Finanszírozás: saját költségvetés; közhiteles nyilvántartások készítése
2.	Források kataszterezése	2.000	Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület, Vámház-Baja Bt.	Részletesen I. 3. 1. alatt	Finanszírozás: saját költségvetés; közhiteles nyilvántartások készítése
3.	Mátrai TK vegetációtérképezése	2.400	Molnár V. Attila	A Mátrai TK területén 4 db 1:10.000 EOVSzelvény vegetációtérképe készült el.	Finanszírozás: saját költségvetés
5.	Felhagyott gyümölcsösök felmérése, tájjellegű fajták egyedeinek begyűjtésre történő kijelölése	400	Hudák Katalin, Ekoton Bt.	Bükkszentlászlói régi gyümölcsös és a Tardona-Mályinkai hagyományos gyümölcsösök felmérése, szaporításra alkalmas egyedek kijelölése.	Finanszírozás: saját költségvetés
6.	Biotikai adatok vásárlása (MTM-Növénytár), kutatók	1.000	MTM Növénytár, Molnár V. Attila, BioAqua	Elsősorban Natura 2000 jelölőfajok archív adatainak összegyűjtése, aktualizálása	Finanszírozás: saját költségvetés

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság kutatási feladatai részben a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében, részben pedig saját munkatársaink kutatási feladataikként, illetve a kezelési tervek készítését és a védetté nyilvánításokat megalapozó kutatásokként jelennek meg. Kiemelten fontos feladat a Natura 2000-es területek, valamint a fokozottan védett, továbbá a veszélyeztetett gerinctelen állatfajok faunisztikai kutatása. Az utóbbi időszakban egyre több előfordulását fedezzük fel fokozottan védett fajoknak, nem védett területeken is.

Folyamatosan zajlanak a *védetté nyilvánításokat*, illetve a *kezelési terveket* megalapozó kutatások a védett és a védelemre tervezett területeken. Védett területeink megfelelő kezeléséhez, valamint a Natura 2000 különleges természetmegőrzési területek jelentési kötelezettségéhez szükséges az aktuális vegetációtérképek elkészítése, melyeket folyamatosan készítettünk. Kiemelt jelentőségű hagyományos gyümölcsfajtáink felmérése, a védelmi/megőrző munka előkészítése.

Pályázatot nyújtottunk be a Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 pályázati kiírásaira az *Ipoly-vízgyűjtő vizesélőhelyeinek a Víz Keretirányelv elvárásai és a természetvédelmi célkitűzések szerinti biotikai felmérése, védett növény- és állatfajok közös jegyzékének kidolgozása, veszélyeztető tényezők, szennyező források azonosítása* céljából, elbírálása 2009 első félévében várható.

Igazgatóságunk működési területén nagyszámú forrás és barlang, valamint egyéb élettelen természeti érték található, melyek felmérése, közhiteles nyilvántartása is folyamatosan zajlik.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.3.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
1.	Gombák monitorozása a bükki Őserdő területén	340	Dr. Turcsányiné Dr. Siller Irén	Határidő: 2009. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: gombafajok populációinak állománybecslése.
2.	Mohafajok monitorozása: <i>Buxbaumia viridis</i> vizsgálata a Leány-völgyben (Bükk hegység)	30	Papp Beáta (TTM)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
3.	Mohafajok monitorozása: <i>Dicranum viride</i> vizsgálata a Bükk hegységben (Hór-völgy, Őserdő)	60	Papp Beáta (TTM)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
4.	Mohaközösségek vizsgálata melegkedvelő tölgyes társulásban (Bükk hegység: Kis-Piliske, Várhegy)	110	Papp Beáta (TTM)	Mohaközösségek fajkompozíció-vizsgálata	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
5.	Vízi makroszkópikus gerinctelenek monitorozása	300	BioAqua Pro Kft.	Vízi makroszkópikus gerinctelen közösségek fajkompozíció-vizsgálata	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat
6.	Tarajos pajzsika (<i>Dryopteris cristata</i>) monitorozása a Bükk hegységben (Egerbakta)	40	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj a területről kipusztult	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
7.	Karcsú sisakvirág (<i>Aconitum variegatum ssp. gracile</i>) monitorozása (Miskolc: Nagymező, Kismező, Felsőtárkány: Tarkő, Bükkzszeres: Lófő, Lillafüred: Felső-Szinva-völgy, Szinva-szurdok, Szilvásvár: Küllő-hegy)	90	Pozsonyi András, Sulyok József (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
8.	Törpemandula (<i>Amygdalus nana</i>) monitorozása (Eger-Felnémet: Gazsi-lápa)	40	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
9.	Magas istác (<i>Armeria elongata</i>) monitorozása (Bélapátfalva: Galyakopasza, Noszvaly: Nagy-Galya, Bükkzszeres: Vasbánya-tető)	50	Domboróczki Gábor, Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
10.	Henye boroszlán (<i>Daphne cneorum</i>) monitorozása (Felsőtárkány: Csákpilis, Kisgyőr: Ásottfa-tető)	60	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése
11.	Északi sárkányfű (<i>Dracocephalum ruyschiana</i>) monitorozása (Bükk: Nagymező, Kismező)	50	Bartha Attila, Dudás György, Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
12.	Kereklevelű harmatfű (<i>Drosera rotundifolia</i>) monitorozása (Sirok: Nyírjes-tó)	40	Magos Gábor, Pozsonyi András, Urbán László (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
13.	Hüvelyes gyapjúsás (<i>Eriophorum vaginatum</i>) monitorozása (Sirok: Nyírjes-tó)	40	Magos Gábor, Pozsonyi András, Urbán László (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
14.	Kakasmandikó (<i>Erythronium dens-canis</i>) monitorozása (Miskolc: Lyukó-völgy)	50	Pongrácz Ádám (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
15.	Kockásliliom (<i>Fritillaria meleagris</i>) monitorozása (Bükkszentkereszt: Lófő-tisztás Gyöngyössolymos: Nyerges-tető)	60	Borsodi József, Magos Gábor, Urbán László (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
16.	Heverő iszapfü (<i>Lindernia procumbens</i>) monitorozása (Tiszanána: Galambos, Kál: Második-nyomás, Kömlő: Papfenék, Borsodivánka: Homokháti-tábla, Poroszló: Vénasszony-dűlő)	90	Schmotzer András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
17.	Pókbangó (<i>Ophris sphegodes</i>) monitorozása (Eger: Nagy-Eged)	40	Domboróczki Gábor, Dudás György, Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
18.	Fehérmájvirág (<i>Parnassia palustris</i>) monitorozása (Bükk: Nagymező)	50	Sulyok József (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
19.	Leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) monitorozása (Bükk: Nagymező, Ostoros-patak menti erdőpuszta, Kerecsend: Lógó-part, Sajómercei Körtvélyes-dűlő, Pásztó: Görbe-bérc)	90	Magos Gábor, Pozsonyi András, Schmotzer András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománybecslése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
20.	Országos Ürgemonitorozó Akció	50	Pongrácz Ádám, Pozsonyi András (BNPI)	A faj populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: faj populációinak állománybecslése.
21.	Invázió növényfajok monitorozása a Hór-völgy élőhelyterképezési kvadrátban (T5x5_068)	40	Dr. Vojtkó András (EKF)	Invázió fajok elterjedésének vizsgálata az egyes élőhelyfoltokban	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: invázió fajok elterjedésének vizsgálata
22.	<i>Seslerietum heuflerianae-hungaricae</i> társulás monitorozása (Miskolc: Fehér-kő)	60	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
23.	<i>Minuartio-Festucetum</i> társulás monitorozása (Szarvaskő)	60	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
24.	<i>Corno-Quercetum</i> társulás monitorozása (Felsőtárkány: Várhegy, Cserépfalu: Kis-Piliske)	200	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
25.	<i>Phyllitidi-Aceretum</i> társulás monitorozása (Hór-völgy)	100	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: fajkompozíció-vizsgálat.
26.	Egyenesszárnyárnyúak vizsgálata (Kisgyőr: Ásottfa-tető)	120	Nagy Antal (Debreceni Egyetem)	Egyenesszárnyú közösségek fajkompozíció-vizsgálata	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: Egyenesszárnyú közösségek fajkompozíció-vizsgálata

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
27.	Cönológia felvételek készítése és mikroarea-térképezés az egyenesszárnyú-mintavételi területen	60	Dr. Vojtkó András (EKF)	A növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata 16 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés), mikroarea-térképezés	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata.
28.	Hór-völgy kvadrát (T5x5_068) élőhelytérképezése	600	Dr. Vojtkó András (EKF)	Pók közösségek fajkompozíció-vizsgálata	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: vegetáció-változások nyomon követése
29.	Hüllők monitorozása a Bükk hegységben	80	Üröm Természetvédelmi Egyesület	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
30.	Kétéltűek és hüllők monitorozása a Heves-Borsodi-síkságon	160	Üröm Természetvédelmi Egyesület	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
31.	Denevérek monitorozása a Bükki Nemzeti Park működési területén	450	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Határidő: 2009. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
32.	Hosszúszárnyú denevér (<i>Miniopterus schreibersi</i>) monitorozása	120	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Határidő: 2009. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a faj populációinak állománybecslése
33.	Gyöngybagolyköpetek gyűjtése	200	Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány	Határidő: 2009. 05. 31	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: kisemlősfajok populációinak állománybecslése
34.	Kisemlős-határozás bagolyköpetből	150	Oeconomus Bt.	Határidő: 2009. 05. 31	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: kisemlősfajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
35.	Halmonitorozás a Csincse patakon	130	Takács Péter	Halfajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
36.	Denevérmonitorozás országos koordinálása	270	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Határidő: 2009. 05. 31.	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: denevérfajok populációinak állománybecslése
37.	Sztyepplepke (<i>Catopta thrips</i>) monitorozása (Gyöngyös: Sár-hegy, Kál-Kápolna, Pusztafogas, Muzsla, Gyöngyöspatai Havas, Bekény)	300	Sum Szabolcs	A faj populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a faj populációinak állománybecslése
38.	Növényfajok: leánykőkörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>), piros kígyószisz (<i>Echium russicum</i>), Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>) felmérése és irodalmi adatok kigyűjtése valamennyi Natura 2000 területre	205	BNPI munkatársai	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
39.	Egyenesszárnyú fajok monitorozása: eurázsiai rétisáska (<i>Stenobothrus eurasius</i>) (Bükk-fennsík: Bél-kő), magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>) (Tard környéki erdőssztyepp), <i>Paracaloptenus caloptenoides</i> (Nagyged)	210	Dr. Nagy Antal (DE TTK)	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
40.	Pelemonitorozás (Tard, Szomolya, Kozárd)	180	Magyar Madártani Egyesület, BNPI munkatársai	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.3.2. Monitorozás - folytatás)

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzések
41.	Götemonitorozás (Hejő-mente, Mezőcsáti Rigós, Hevesvezekény, Ipoly-völgy, Kesznyéten, Bükk-fennsík)	540	Üröm Természetvédelmi Egyesület, BNPI munkatársai	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése
42.	Natura2000 területek élőhelytérképezése (Nagy-Hanyi, Tiszakeszi-morotva, Csernely-patak völgye, Nagybarcai Liget-hegy és sajóvelezdi Égett- hegy)	570	Dr. Vojtkó András, Dr. Molnár V. Attila, BioAqua Pro Kft.	A Natura 2000 területek élőhelyeinek besorolása Á-NÉR kategóriarendszerbe, az élőhelyek jellemzése	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: élőhely-tipizálás, élőhelyek változásának nyomon követése
43.	Nedves élőhelyekhez kötődő nappali lepkék monitorozása	1550	Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és egyéb civil szervezetek	A fajok populációjának állománybecslése a kijelölt mintaterületeken	Finanszírozás: saját költségvetés; projekt célja: a fajok populációinak állománybecslése

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) szakmai irányítását a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárságon működő Irányító Központ végzi. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság alkalmazásában álló koordinátor a kidolgozott protokollnak megfelelően készít tervet és végzi el – illetve megbízott kutatókkal végezteti - a feladatokat. 2008-ban az alábbi feladataink voltak: 16 védett növényfaj (ebből 2 mohafaj) monitorozása, gombák monitorozása, gerinctelen (*egyenesszárnyúak, lepkék*) és gerinces állatfajok (*ürge, halak, kétéltűek, hüllők, kismamák, denevérek*), valamint 1 élőhelytérképezési kvadrát és 4 növénytársulás monitorozása.

A Natura 2000 területek és fajok monitorozása során 2008-ban elkészült 4 különleges természetmegőrzési terület élőhelytérképe, valamint 3 növényfaj, 3 egyenesszárnyú-faj, 3 lepkefaj felmérése történt meg. 6 különleges természetmegőrzési területen góték, 3 területen pelék monitorozása folyt.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.4. Kezelési tevékenység

I.4.1. Kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogsabályban megjelenő rész)
1.	Szőllőskei-erdő TT	27	elkészült	Elkészült	elkészült
2.	BNP DNy-i bővítése	1193	elkészült	Elkészült	elkészült
3.	Gyöngyösi Sár-hegy TT és bővítése	188	elkészült	Elkészült	elkészült
4.	Maconkai-rét TT	5,9	elkészült	elkészült	elkészült
5.	Siroki Nyírjes-tó TT	22,5	elkészült	elkészült	elkészült
6.	Szomolyai Kaptárkövek TT	30,5	elkészült	elkészült	elkészült
7.	Karancs-Medves TK	6619	elkészült	elkészült	elkészült
8.	Borsodi Mezőség TK és bővítése	2 280	elkészült	Elkészült	elkészült
9.	Kesznyéteni TK és bővítése	1278	folyamatban	folyamatban	folyamatban
10.	Nagyvisnyói Kőfejtők TT	14	folyamatban	folyamatban	folyamatban

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A Szöllőskei-erdő természetvédelmi terület kezelési terve elkészült, a területi egyeztetés megtörtént, jelenleg a tárcae egyeztetés zajlik.

A Bükk Nemzeti Park DNY-i bővítésének kezelési tervét a Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárság szempontjai szerint javítottuk, a javított változatot 2008. november 13-án küldtük meg újra.

A Gyöngyösi Sár-hegy természetvédelmi terület és bővítésének kezelési tervét 2008. augusztus 6-án küldtük meg a Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárságra első ellenőrzésre.

A Maconkai-rét kezelési terve elkészült, a védetté nyilvánítást és a kezelési terv területi egyeztetését megkezdtük.

A Siroki Nyírjes-tó TT kezelési tervét 2008. október 1-jén első ellenőrzésre felküldtük a Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárságra.

A Szomolyai Kaptárkövek TT kezelési tervét 2008. november 18-án első ellenőrzésre felküldtük a Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárságra.

A Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet kezelési tervének területi egyeztetése lezajlott, a tárcaközi egyeztetés előkészítése zajlik a Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárságon.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.4.2. Élőhely fenntartás

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Dél-hevesi Tájegység, Átány, Nagy-fertő, 0146/1	20	gyep	gyepek állapotának fenntartása
2.	Dél-hevesi Tájegység, Tiszanána, Szabó-szállás, 0141	10	gyep	gyepek állapotának fenntartása
3.	Dél-hevesi Tájegység, Erdőtelek, Nagy-Hanyi	10	gyep	gyepek állapotának fenntartása
4.	Dél-hevesi Tájegység, Sarud, tűzokkíméleti terület	200	mezőgazdasági	Tűzokkíméleti terület fenntartása
5.	Dél-hevesi Tájegység, Pély, Ludas, 0305/2	30	gyep	vizes élőhelyrekonstrukció állapotának fenntartása
6.	Dél-hevesi Tájegység, Pély, Ludas, 0305/2	20	gyep	vizes élőhelyrekonstrukció állapotának fenntartása
7.	Dél-hevesi Tájegység, Tarnaszentmiklós, Hamvajárás, 059, 064/1	30	gyep	gyepek állapotának fenntartása
8.	Dél-hevesi Tájegység, Tarnaszentmiklós, Hamvajárás, 062/1	20	vizes élőhely	vizes élőhelyrekonstrukció állapotának fenntartása
9.	Dél-hevesi Tájegység, Tarnaszentmiklós, Hamvajárás, 062/1	2	vizes élőhely	vizes élőhelyrekonstrukció állapotának fenntartása

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
10.	Ipoly-völgye Tájegység, Hollókő, 057/10	6	hagyásfás legelő	A világörökségi kultúrtáj megőrzése (kellő legeltetés hiányában a természetes szukcesszió visszaszorítása)
11.	Ipoly-völgye Tájegység, Ipolytarnóc, 039, 049/1, 048, 051, 060/3, 057/2	28	rét, legelő, erdőszegélyek	értékes gyepterületek fenntartása, védett háziállatok kezelése
12.	Ipoly-völgye Tájegység, Ipolytarnóc, 051 és 060/3	3	tőrendszer vizes élőhelye	Vizes élőhely fenntartása
13.	Kelet-bükki Tájegység, Kisgyőr, Vár-völgy 027/1	2,5	hegyi rét	Legelőterület hasznosítás előkészítés
14.	Kelet-bükki Tájegység, Kisgyőr, Vár-völgy 020	0,4	hegyi rét	Legelőterület hasznosítás előkészítés
15.	Kelet-bükki Tájegység, Kisgyőr, Vár-völgy 030	2,8	hegyi rét	Legelőterület hasznosítás előkészítés
16.	Kelet-bükki Tájegység, Mályinka, 079 és 080	0,5	hegyi rét	Gyapjúsás élőhely fenntartás
17.	Dél-borsodi Tájegység, több település, Borsodi Mezőség TK	10	kivett	Utak, csatorna depóniák kezelése. A keréknyomok elmunkálása, az utak folyamatos használhatóságának a biztosítása. A depóniákon a gyomosodás megszüntetése
18.	Dél-borsodi Tájegység, több település, Kesznyéteni TK	5	kivett	Utak, csatorna depóniák kezelése. A keréknyomok elmunkálása, az utak folyamatos használhatóságának a biztosítása. A depóniákon a gyomosodás megszüntetése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
19.	Dél-borsodi Tájegység, több település, Kesznyéteni TK	300	rét, legelő	A gyomosodás, cserjésedés megakadályozása
20.	Dél-borsodi Tájegység, több település, Borsodi Mezőség TK	600	rét, legelő	A gyomosodás, cserjésedés megakadályozása
21.	Dél-borsodi Tájegység, több település, Borsodi Mezőség TK	10	legelő	A növekvő számú kérődző háziállatok részére nyári delelő hely, a fákhöz kötődő állatfajok részére fészkelő hely létesítése (kék vércse – <i>Falco vespertinus</i> , , szalakóta – <i>Coracias garrulus</i> , búbos banka – <i>Upapa epops</i> , , kis őrgébics – <i>Lanius minor</i>)
22.	Dél-borsodi Tájegység, Tiszadob	11	erdő	Az éves erdőtervben rögzített feladatok elvégzése.
23.	Dél-borsodi Tájegység, Tiszabábolna	16	erdő	Az éves erdőtervben rögzített feladatok elvégzése.
24.	Dél-borsodi Tájegység, Tiszabábolna-Tiszakeszi	8	erdő	Az éves erdőtervben rögzített feladatok elvégzése.
25.	Dél-borsodi Tájegység, Tiszabábolna 6 D	0,75	erdő	Padkafelújítás 0,4 ha; Csemete 3200 db; KST ültetés 3200 db; Ápolás 2x
26.	Dél-borsodi Tájegység, Mezőcsát 12 D	0,6	erdő	Padkafelújítás 0,3 ha; Csemete 2400 db; KST ültetés 2400 db; Ápolás 2x

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
27.	Dél-borsodi Tájegység, Mezőcsát 13 D	0,6	erdő	Padkafelújítás 0,3 ha; Csemete 2400 db; KST ültetés 2400 db; Ápolás 2x
28.	Dél-borsodi Tájegység, Mezőnagyimihály 8 B	1,1	erdő	Padkafelújítás 0,2 ha; Csemete 1600 db; MÉ ültetés 1600 db; Ápolás 2x
29.	Dél-borsodi Tájegység, Tiszadob 2 B	4,5	erdő	Erdőszerkezet átalakítás AS-ről hazai őshonosra (MaK, MK)
30.	Mátrai Tájegység, Mátraszentimre, Fallóskút-rét; 055/3, 056/3; Tugár rét 066	19	sztyeppesedő hegyi rét, kékperjés láprét	védett fajok, életközösségek megőrzése
31.	Mátrai Tájegység, Abasár, Dobóci-lapos, Abasár 0192/2	2	pusztafüves lejtősztyep	védett fajok, életközösségek megőrzése
32.	Mátrai Tájegység, Parád 16 D	1,8	szubmontán bükkös	védett fajok, életközösségek megőrzése
33.	Mátrai Tájegység, Parád 16 G	2	szubmontán bükkös	védett fajok, életközösségek megőrzése
34.	Mátrai Tájegység, Parád 18 B	1,4	szubmontán bükkös	védett fajok, életközösségek megőrzése
35.	Mátrai Tájegység, Parád 16 B	2	szubmontán bükkös	védett fajok, életközösségek megőrzése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
36.	Mátrai Tájegység, Parád 16 G	3	szubmontán bükkös	védett fajok, életközösségek megőrzése
37.	Mátrai Tájegység, Parád 17 A	3,5	szubmontán bükkös	védett fajok, életközösségek megőrzése
38.	Mátrai Tájegység, Gyöngyös, Gyilkos-rét; 0152/2	0,7	gyomos hegyvidéki üde gyep	védett fajok, életközösségek megőrzése
39.	Nyugat-bükki Tájegység, Cserépfalu, Oszlai rétek 023/1, 027	8	gyep	Szukcesszió megakadályozása
40.	Nyugat-bükki Tájegység, Felsőtárkány 173 D	1,2	erdő	a természetes felújulás elősegítése
41.	Nyugat-bükki Tájegység, Cserépfalu 67 G	4	erdő	a természetes felújulás elősegítése
42.	Nyugat-bükki Tájegység, Cserépfalu 69 H	6	erdő	a természetes felújulás elősegítése
43.	Nyugat-bükki Tájegység, Bükkzsérc, Török-rét	1,5	gyep	Szukcesszió megakadályozása
44.	Nyugat-bükki Tájegység, Felsőtárkány, Hereg-rét	5	gyep	cserjésedés gátlása, kóros gyomok irtása

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
45.	Nyugat-bükk Tájegység, Felsőtárkány, Barátrét	5	gyep	pázsitfűfélék arányának növelése, gyomok visszaszorítása
46.	Nógrádi Tájegység, Buják, 046/22	1	Sztyeprét	Sztyeprét kedvező természetességi állapotának fenntartása, leánykökös-csin - <i>Pulsatilla grandis</i> optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
47.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, 0178/14	1	Sztyeprét	Sztyeprét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. nagyvirágú gyíkfü - <i>Prunella grandiflora</i> , hegyi törpeboglárka - <i>Cupido osiris</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
48.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, 08/11	2	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. nagyzezerjófű - <i>Dictamnus albus</i> , hegyi törpeboglárka - <i>Cupido osiris</i> , pannon gyík - <i>Ablepharus kitaibelii</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
49.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, 014/1/c	2	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. tarka nőszirm - <i>Iris variegata</i> , magyar darázscincér - <i>Chlorophorus hungaricus</i> , vasvirág-csuklyásbagoly - <i>Cucullia xeranthemi</i> , pannon gyík - <i>Ablepharus kitaibelii</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
50.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, 065	4	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. természetes habszegfű - <i>Silene bupleuroides</i> , rablópille - <i>Ascalaphus macaronius</i> , magyar darázscincér - <i>Chlorophorus hungaricus</i> , hegyi törpeboglárka - <i>Cupido osiris</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
51.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, 089/a	3	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. természetes habszegfű - <i>Silene bupleuroides</i> , rablópille - <i>Ascalaphus macaronius</i> , magyar darázscincér - <i>Chlorophorus hungaricus</i> , hegyi törpeboglárka - <i>Cupido osiris</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
52.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Nagykeresztes 0919/1/	3	Irtásrét	Fás legelő jelleg megőrzése, kedvező természetességi állapothoz fenntartása.
53.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Nagykeresztes 0919/1/b	3	Irtásrét	A kommunális szennyezés által okozott kár mérséklése.
54.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Baglyaskő 1374	3	Közpark	Közpark kultúrallapotának biztosítása.
55.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Baglyaskő 1375	3	Közpark	A kommunális szennyezés által okozott kár mérséklése.
56.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Baglyaskő 1380	0,1	Sziklagyep, sziklai cserjés	A földtani bemutatóhely látogathatóságának biztosítása.
57.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján	0,5	Sziklagyep, sziklai cserjés	A kommunális szennyezés által okozott kár mérséklése.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
58.	Nógrádi Tájegység, Etes, Mikótelki 0183	2	láp rét	Láp rét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (pl. keskenylevelű gyapjúsás - <i>Eriophorum angustifolium</i> , széleslevelű gyapjúsás - <i>E. latifolium</i> , <i>Dactylorrhiza majuscula</i> , mocsári nőszőfű - <i>Epipactis apalustris</i> , nagy tűzlepke - <i>Lycaena dispar</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása.
59.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, 057/19	5	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. nagyzezerjófű - <i>Dictamnus albus</i> , sárga len - <i>Linum flavum</i> , magyar darázscincér - <i>Chlorophorus hungaricus</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
60.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, 014/1/a	0,5	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. nagyzezerjófű - <i>Dictamnus albus</i> , sárga len - <i>Linum flavum</i> , vasvirág-csuklyásbagoly - <i>Cucullia xeranthemi</i> , magyar darázscincér - <i>Chlorophorus hungaricus</i> , pannon gyík - <i>Ablepharus kitaibelii</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
61.	Nógrádi Tájegység, Kozárd, 082	1	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. bíboros kosbor - <i>Orchis purpurea</i> , vitéz kosbor - <i>Orchis militaris</i> , rablópille - <i>Ascalaphus macaronius</i> , hegyi törpeboglárka - <i>Cupido osiris</i> , magyar darázscincér - <i>Chlorophorus hungaricus</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
62.	Nógrádi Tájegység, Sámsonháza, 044/a	2	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. <i>Orchis purpurea</i> , <i>Stipa tirsá</i> , <i>Ascalaphus macaronius</i> , <i>Chlorophorus hungaricus</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
63.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Brenz tisztás 077	0,1	Irtásrét	Látogatói infrastruktúra megfelelő állapotának biztosítása.
64.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Új bánya 01037/h	0,2	Irtásrét	Látogatói infrastruktúra megfelelő állapotának biztosítása.
65.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Kőpark 01007/1	0,4	Irtásrét	Látogatói infrastruktúra megfelelő állapotának biztosítása, a természetes önerdősülési folyamat kedvező irányú befolyásolása védett növényfajok (pl. bársonyos kakukkszegfű - <i>Lychnis coronaria</i> , réti szegfű - <i>Dianthus deltoides</i>) élőhelyi viszonyainak fenntartása..
66.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Petőfi sétány 01022/1/d	0,5	Irtásrét	Látogatói infrastruktúra megfelelő állapotának biztosítása.
67.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Stolna 0102	0,2	Ruderális élőhely.	Adventív fajok (hibrid japánkeserűfű - <i>Reynoutria x bohemica</i>) visszaszorítása.
68.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Harmincó 0924/2/j	2,5	Irtásrétek, szárazgyepek és cserjésedő területek komplexe.	Adventív fajok (fehér akác - <i>Robinia pseudoacacia</i>) visszaszorítása, a természetes önerdősülési folyamat kedvező irányú befolyásolása.
69.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Új bánya 01037/g	4	Felhagyott bazalt kőfejtő	Adventív fajok (fehér akác - <i>Robinia pseudoacacia</i>) visszaszorítása, a természetes önerdősülési folyamat kedvező irányú befolyásolása, a földtani bemutatóhely látogathatóságának biztosítása.
70.	Nógrádi Tájegység, Sámsonháza, 060/d	0,5	Felhagyott andezit kőfejtő	Geológiai bemutatóhely természetességi állapotának, tájképi értékének fenntartása, látogathatóság biztosítása

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
71.	Nógrádi Tájegység, Mátraszőlős, 072/d	0,5	Felhagyott andezit kőfejtő	Geológiai bemutatóhely természetességi állapotának, tájképi értékének fenntartása, látogathatóság biztosítása
72.	Nógrádi Tájegység, Karancsalja, Gyurtyános 019/9/a	1	Szárazgyep	Szárazgyep kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. tavaszi hérics - <i>Adonis vernalis</i> , agárkosbor - <i>Orchis morio</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
73.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Rónafalu 081/21	2	Fáslegelő	A kommunális szennyezés által okozott kár mérséklése.
74.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Farkaskő 0919/1/a	0,5	Lejtősztyep, sziilikát sziklagyep mozaik	Lejtősztyep, sziilikát sziklagyep mozaik kedvező természetességi állapotának fenntartása, védett növény- és állatfajok (Pl. fekete kökőrcsin - <i>Pulsatilla pratensis nigricans</i> , széleslevelű nőszőfű - <i>Epipactis helleborine</i> , kislevelű nőszőfű - <i>E. microphylla</i> , csinos árvalányhaj - <i>Stipa pulcherrima</i> , turbánliliom - <i>Lilium martagon</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása.
75.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Stolna 0110/j	1,6	Ruderális élőhely.	Adventív fajok (hibrid japánkeserűfű - <i>Reynoutria x bohemica</i>) visszaszorítása.
76.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Salgótarján 451 D	2,2	Cseres-tölgyes	Megbontott állomány kedvező állományszerkezetének kialakítása.
77.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Salgótarján 452 F	0,2	Gyertyános-tölgyes	akácossal való átalakítása a termőhelynek megfelelő elegyes kocsánytalan tölgyessé

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
78.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 313 C	0,6	Szubmontán bükkös	kedvező állományszerkezet kialakítása.
79.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 451 G	4,3	Gyertyános-tölgyes	kedvező állományszerkezet kialakítása.
80.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 468 A	0,9	Szubmontán bükkös	kedvező állományszerkezet kialakítása.
81.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 313 B	0,6	Telepített lombelegyes lucfenyves	Erdőfelújítás, a későbbi állományszerkezet-átalakítás előkészítése.
82.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 452 B	2,5	Szubmontán bükkös	kedvező állományszerkezet kialakítása.
83.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 466 E	2,3	Elegyes lágylombos állomány	Degradált élőhely természetességi állapotának javítása.
84.	Nógrádi Tájegység, Nagybárcány 2 B	1,4	Cseres-tölgyes	Falopás miatt keletkezett foltok felújítása
85.	Nógrádi Tájegység, Nagybárcány 2 C	0,6	Cseres-tölgyes	Falopás miatt keletkezett foltok felújítása
86.	Nógrádi Tájegység, Nagybárcány 3 A	2,6	Cseres-tölgyes	Falopás miatt keletkezett foltok felújítása

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.2. Élőhely-fenntartás – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
87.	Nógrádi Tájegység, Nagybárcány 3 B	1,7	Cseres-tölgyes	Falopás miatt keletkezett foltok felújítása
88.	Nógrádi Tájegység, Nagybárcány 6 B	0,7	Cseres-tölgyes	Falopás miatt keletkezett foltok felújítása
89.	Nógrádi Tájegység, Nagybárcány 7 B	1,8	Cseres-tölgyes	Falopás miatt keletkezett foltok felújítása
90.	Nógrádi Tájegység, Mátraszőlős 18 C	7	Cseres-tölgyes	Elegyes, többkorú állomány fenntartása, a tölgyek felújulásának elősegítése
91.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 452 F	0,2	Cseres-tölgyes	Őshonos fafajok mesterséges felújítása, pótlással
92.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján, Boszorkánykő 017/b	1	Szilikát sziklagyep	Sziklagyep, lejtősztyep kedvező természetességi állapotának visszaállítása, védett növény- és állatfajok (Pl. leánykőkörcsin - <i>Pulsatilla grandis</i> , fekete kökörcsin - <i>Pulsatilla pratensis nigricans</i> , pannon madárbirs - <i>Cotoneaster matrensis</i> , lisztes berkenye - <i>Sorbus aria</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén számos élőhely-típusban folytak kezelések. Kiemelkedő jelentőségű azonban 2008-ban is a gyepek kezelése volt. A Bükk területén a hegyi rétek 2001-ben elkezdődött kezelése (egyres helyeken rekonstrukciója) mintegy 25 éves hiányt pótol. A Bükki Nemzeti Parkon kívül a Mátrai Tájvédelmi Körzet és a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet területén volt jelentősebb hegyirét-kezelési (fenntartás és rehabilitáció) tevékenység. A bükki rétek kezelésénél bebizonyosodott, hogy a kaszálás kizárólagossága hosszú távon nem mindenütt célravezető. Egyes, gyengébb fűhozamú réteken a kaszálásokat enyhe legeltetéssel kell kombinálni, vagy felváltani.

A hegyi réteken kívül a cserépfalui legelőerdőben és a tardi gyepekben folytatódott a cserjeirtás, szárazzás és kaszálás. Nógrádi területeinken is részben a természeti értékeket fenntartó hagyományos gazdálkodási formák általi hasznosításra készítjük elő egyes területeinket.

Erdős természetvédelmi területen, a saját vagyongazdálkodású erdők kivételével, szakhatósági eszközrendszer közvetett alkalmazásával próbáltuk a természetmegőrzési célokat elérni. A természetvédelmi szempontból kiemelten kezelt területeken túl (Natur-övezet, fokozottan védett terület, erdőrezervátum magterülete) csupán a kiemelkedő florisztikai, társulástani, vagy zoológiai értékeket hordozó területeken tudtuk a természetszerű folyamatokat biztosítani intézkedéseink által, a többi erdőrészben a gazdálkodási (vagy egyéb) célok is megjelentek a védelmi rendeltetés mellett, melyek tekintetében szabályozási mechanizmusunk térbeli és időbeni korlátokat szabott. Ezek a beavatkozások nem minősíthetők természetvédelmi kezelésnek, hiszen az ideális állapotot a természetszerű erdőstruktúra kialakítása jelentené esetlegesen természetbarát erdőhasználattal (pl. Pro Silva módszerrel). Saját tulajdonú erdőterületeinken a természetet megközelítő erdőstruktúra kialakítására, az ideális természeti állapotot jelentő autoregulációs szint elérésére törekszünk.

A fentiek értelmében próbáljuk nagy kiterjedésű erdős védett területeink természetvédelmi kezelési előírásait úgy megalkotni, hogy azok hosszú távon biztosítsák a természetmegőrzés célkitűzéseit. Időbeni korlátozásokat általában fokozottan védett madarak védelmében javasoltunk, ezeket a helyszín és a megőrzendő faj igényei alapján határoztuk meg. E tekintetben segítséget jelentett a fokozottan védett fajok élőhelyén alkalmazandó korlátozásokat tartalmazó rendelet megjelenése.

Szántó művelési ágú területeinken – hasonlóan a gyepekhez – bérbeadással valósítottuk meg az elérendő célokat. E helyszíneken – elsősorban tűzokvédelmi és ragadozómadár-védelmi célból – a korábbi évben bevezetett látogatási korlátozást alkalmaztuk a Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet területén. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok, elsősorban a ragadozómadarak esetében kedvezőek, a korlátozás a természetmegőrzési cél mellett a terület tulajdonosai, bérlői számára is hasznosnak bizonyult. A korlátozás bevezetése előtt komoly gondot jelentett a területen megjelenő különböző gyűjtőgető tevékenységek (kamilla, gomba) végzése által okozott zavarás. A korlátozás bevezetésével jogalapot teremtettünk a hatékony és jogszerű fellépésre, így a költségek zavartalanabban valósulhatnak meg. A gazdálkodók ugyanennek révén nagyobb vagyongazdálkodást élvezhetnek, így a rendszert támogatják és bevezetését elfogadják. A hatósági jogkör átszervezésével kapcsolatos változások azonban az engedélyek beszerzését bonyolultabbá tették a gazdálkodók számára.

Folytattuk a vizes élőhely rehabilitációhoz kötődő kísérő munkálatokat mind a Hevesi-Sík, mind a Borsodi-Mezőség területén.

A Dél-hevesi Tájegység területén vagyongazdálkodási forrásból folytatott kezelések elsősorban a Pély – Tarnaszentmiklós térségében korábbi években kialakított élőhelyrekonstrukciós területeink fenntartásához működésük biztosításához kapcsolódnak. A munkák során az invazív növények visszaszorítása és a megfelelő növényzeti struktúra kialakítása volt a célunk.

Szántó művelési ágú területen a sarudi régióban került sor tűzok kíméleti terület kialakítására és művelésére. A kíméleti területen ugar művelés és élőhelyi szempontból fontos növénykultúrák (lucerna, repce, őszi búza) fenntartása folyik, megvalósítását a Tűzok Life program forrásai biztosítják.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.4.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Dél-hevesi Tájegység, Tarnaszentmiklós, Pély, Tiszanána, Dormánd, Jászivány	1,6	gyepek	gyepeken lévő facsoportok felújítása
2.	Dél-hevesi Tájegység, Erdőtelek, Dormánd, Csörsz-árok	1	gyep	a Csörsz árok gyepmozaikjainak rehabilitációja
3.	Kelet-bükki Tájegység, Bükkszentkereszt, 045	2,1	hegyi rét	legelőterület rehabilitáció, hangyaboglárka-lepke kutatási terület karbantartás
4.	Kelet-bükki Tájegység, Miskolc, 01077	8,3	hegyi rét	legelőterület rehabilitáció, hangyaboglárka-lepke kutatási terület karbantartás
5.	Kelet-bükki Tájegység, Miskolc, 01055-01061/2	3,3	hegyi rét	legelőterület rehabilitáció, hangyaboglárka-lepke kutatási terület karbantartás
6.	Kelet-bükki Tájegység, Miskolc, 01061/2	1,2	hegyi rét	legelőterület rehabilitáció, hangyaboglárka-lepke kutatási terület karbantartás
7.	Kelet-bükki Tájegység, Miskolc, 01061/2	1,5	hegyi rét	legelőterület rehabilitáció, hangyaboglárka-lepke kutatási terület karbantartás
8.	Kelet-bükki Tájegység, Miskolc, 02053	2,1	hegyi rét	Sokcimpájú holdruta (<i>Botrychium multifidum</i>) élőhely karbantartás
9.	Kelet-bükki Tájegység, Varbó, 048/50	1	hegyi rét	Tűzliliom (<i>Lilium bulbiferum</i>), Szentlászló tárnics (<i>Gentiana cruciata</i>) élőhely fenntartás
10.	Kelet-bükki Tájegység, Mályinka, 105	0,8	hegyi rét	Tarka nőszirm (<i>Iris variegata</i>), l leánykőkörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) élőhely fenntartás
11.	Kelet-bükki Tájegység, Mályinka, 0105	0,5	hegyi rét	Tarka nőszirm (<i>Iris variegata</i>), l leánykőkörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) élőhely fenntartás

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.3. Élőhely-rehabilitáció – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
12.	Kelet-bükki Tájegység, Parasznya, 0135	1	hegyi rét	Piros kígyószisz (<i>Echium russicum</i>) élőhely rehabilitáció
13.	Dél-borsodi Tájegység, több település, Kesznyéteni TK	20	rét, legelő	Az ártéri kaszálórétek helyreállítása
14.	Dél-borsodi Tájegység, Kesznyéten, 0226/1	17	szántó	A parlagfű terjeszkedésének megakadályozása
15.	Mátrai Tájegység, Mátraszentimre, Óvár-rét; 067;068, Tugár rét 066	12	sztyeppesedő hegyi rét, kékperjés láprét	védett fajok, életközösségek megőrzése
16.	Mátrai Tájegység, Gyöngyössolymos, Tarma-oldal, 0136/16	5	gyomos hegyvidéki üdegyep	védett fajok, életközösségek megőrzése
17.	Mátrai Tájegység, Parád 16 B	1,4	szubmontán bükkös	védett fajok, életközösségek megőrzése
18.	Mátrai Tájegység, Parád, Parádi legelő, 076/1	1,25 ha közmunka	gyomos hegyvidéki üdegyep	védett fajok, életközösségek megőrzése
19.	Mátrai Tájegység, Parád 16/B, 0112/78,78	0,8	szubmontán bükkös; gyomos hegyvidéki üdegyep	védett fajok, életközösségek megőrzése
20.	Mátrai Tájegység, Domszóló, Tarjánka völgy, Hegyes-hegy, 0421/2a	0,8	melegkedvelő tölgyes	védett fajok, életközösségek megőrzése
21.	Mátrai Tájegység, Gyöngyössolymos, Farkaskúti-rét 0312/1a	2	gyomos hegyvidéki üdegyep	védett fajok, életközösségek megőrzése
22.	Mátrai Tájegység, Gyöngyös, Csepjettető 0170/3, 0133/2	0,8	pusztafüves lejtősztyep	védett fajok, életközösségek megőrzése
23.	Mátrai Tájegység, Nagybátony, Lengyendigalya-rét, 0284/1	1	pusztafüves lejtősztyep	védett fajok, életközösségek megőrzése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.3. Élőhely-rehabilitáció – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
24.	Nógrádi Tájegység, Mátraszőlős, 0101/a	4	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának visszaállítása, védett növény- és állatfajok (Pl. hosszúlevelű árvalányhaj - <i>Stipa tirsia</i> , nagy pacsirtafű - <i>Polygala major</i> , rablópille - <i>Ascalaphus macaronius</i> , magyar darázscincér - <i>Chlorophorus hungaricus</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
25.	Nógrádi Tájegység, Sámsonháza, 056	5	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának fenntartása, elakácosodott részekén visszaállítása, védett növény- és állatfajok (Pl. leánykökörcsin - <i>Pulsatilla grandis</i> , <i>Orchis x angusticrurus</i> , rablópille - <i>Ascalaphus macaronius</i> , magyar darázscincér - <i>Chlorophorus hungaricus</i> , pannon gyík - <i>Ablepharus kitaibelii</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása
26.	Nógrádi Tájegység, Ecseg, 0142/3	1	Mocsárrét	Nád visszaszorításával a mocsárrét állapotának javulása, a szibériai nőszirm (<i>Iris sibirica</i>) populáció egyedszámának növekedése
27.	Nógrádi Tájegység, Felsőtold 10 J	1,9	Átalakítás alatt álló akácos	Tarvágott akácos átalakítása a termőhelynek megfelelő elegyes kocsánytalan tölgyessé
28.	Nógrádi Tájegység, Mátraszőlős 18 F	4	Fekete fenyves	Őshonos fafajok térnyerésének biztosítása
29.	Nógrádi Tájegység, Kisterenye 15 A	1,9	Nemes nyár helyére telepített kocsányos tölgyes	A kötelezettségből adódó felújítás
30.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 452 F	1,9	Cseres-tölgyes	Őshonos fafajok mesterséges felújítása, pótlással
31.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 452 F	6,2	Leégett erdei fenyves helyén telepített cseres-kocsánytalan tölgyes	Őshonos fafajok optimális fejlődési viszonyainak biztosítása, vadkár miatti pótlás

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.4.3. Élőhely-rehabilitáció – folytatás)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
32.	Nógrádi Tájegység, Salgótarján 452 F	4,9	Leégett erdei fenyves helyén telepített cseres-kocsánytalan tölgyes	Őshonos fafajok optimális fejlődési viszonyainak biztosítása, vadkár miatti pótlás
33.	Nógrádi Tájegység, Sámsonháza 2 K	6,5	Leégett erdei fenyves helyén telepített cseres-kocsánytalan tölgyes	Őshonos fafajok optimális fejlődési viszonyainak biztosítása, vadkár miatti pótlás
34.	Nógrádi Tájegység, Mátraszőlős, 077/3 (15TI2)	1,0	Félszáraz irtásrét	Irtásrét kedvező természetességi állapotának visszaállítása, védett növény- és állatfajok (Pl. nagy pacsirtafű - <i>Polygala major</i> , bíboros kosbor - <i>Orchis purpurea</i> , rablópile - <i>Ascalaphus macaronius</i> , magyar darázscincér <i>Chlorophorus hungaricus</i> , hegyi törpeboglárka - <i>Cupido osiris</i> , pannon gyík - <i>Ablepharus kitaibelii</i>) optimális élőhelyi viszonyainak biztosítása

Élőhely-rekonstrukciós programjaink elsősorban az egykori legelők, fás legelők, hegyi rétek helyreállítására irányulnak kiemelten a Bükki Nemzeti Park és a Mátrai Tájvédelmi Körzet területén. A rekonstrukciós programok számos védett és fokozottan védett faj élőhelyének helyreállítását célozzák meg, többek között számos orchideafajét.

A Környezet- és Energetikai Operatív Program kiírásain több pályázatban, illetve azok alprojektjeiben sikerült jelentős élőhelyrekonstrukciós programok előkészítésére forrást nyernünk, melyek az alábbiak:

- Természeti értékeink kezelésének komplex fejlesztése a BNPI működési területén, hollókői hagyásfás legelő rehabilitációja alprojekt;
- Pély Ludas III. ütem vizes élőhely rehabilitáció;
- Élőhelyrekonstrukció és kezelés Mátrai rétek és Bükkaljai gyepek védett és NATURA 2000-es élőhelyein, gyeprekonstrukció a Bükki Nemzeti Park védett és védelemre tervezett területein, valamint rétrekonstrukció és élőhely-kezelés a Mátrai Tájegység védett és NATURA 2000 területein alprojektek;
- Dél-borsodi Tájegység komplex élőhelyrehabilitációs program, II. ütemének megvalósítása.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.4.4. Fajvédelem, földtani értékek egyedi védelme

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Lápi póc (<i>Umbra krameri</i>)	nincs	FV, Be, Natura 2000	A lápi póc utóbbi évek természetvédelmi célú kutatásainak egyik kiemelten kezelt gerinces faja. Igazgatóságunk működési területén jelentős állományai élnek, habár a korábban ismert és feltételezett élőhelyeiről több helyen eltűnt, visszaszorult. Az elmúlt években megismert új élőhelyek töredéke áll természetvédelmi oltalom alatt. A faj ismert élőhelyeinek egy részén újból felméréseket végeztünk, a 2007-ben felderített élőhelyek jó részén azonban 2008-ban nem került elő. Ugyanakkor újabb, jelenleg nem védett élőhelyekről is kimutatásara került.
2.	Alpesi góte (<i>Triturus alpestris</i>)	Van	V, Be	A természetvédelmi őrszolgálat adatszolgáltatási tevékenysége révén a faj előfordulási adatainak száma jelentősen növekedett, az adatok térinformatikai rögzítése megtörtént. A faj védelme érdekében 11 szaporodóhely rekonstrukcióját végeztük el. A fajmegőrzési program eredményeit hazai természetvédelmi fórumon is bemutattuk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.4.4. Fajvédelem - folytatás)

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
3.	Túzok (<i>Otis tarda</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Elláttuk a fajmegőrzési tervben szereplő, LIFE Nature pályázati forrásból is támogatott feladatainkat: tavaszi és téli szinkronfelmérések, predátor monitorozás, földvásárlás, repcevetés, fészekalj mentés, dűvadgyerítés támogatása, látogatási korlátozások bevezetése, táplálkozóterület téli felszabadítása. A LIFE program keretében a Borsodi-sík területén 11 km légvezetékét földkábelrel váltott ki az áramszolgáltató. A program EU általi támogatott részét véget ért, a faj megőrzésének feladatait after-Life program keretében jelentkező kötelezettségként folytatjuk.
4.	Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	van (MME és Európa Tanács)	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Megtörtént a költőállomány monitorozása, regisztrálása. A védelem érdekében szükséges hatósági intézkedések során szakértő közreműködők voltunk. Működési területünkön 2008-ban 49 revír ellenőrzése, illetve folyamatos követése folyt. Területi kollegáink közreműködtek a sikerrel befejezett LIFE Nature projektet követő „after life” feladatok végrehajtásában. Intézkedéseket tettünk a területünkön bekövetkezett pusztulások kiderítése, a továbbiak megelőzése érdekében. 2008 viharos időjárásának következtében több fészekalj pusztulását sikerült megakadályozni a viharok utáni azonnali kiszállásokkal. Ennek ellenére a faj ideji kirepülési sikerességét az időjárás is jelentős mértékben befolyásolta. Az áramszolgáltatóval együttműködve folytattuk a veszélyes közép feszültségű oszlopok szigetelését. Új, rendkívül komoly veszélyeztető tényezőként hat a ragadozómadarak mérgezése. A jelenség megakadályozása - mint azt az előző évben is már jeleztük - azonnali jogszabályi módosítást igényel..

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.4.4. Fajvédelem - folytatás)

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
5.	Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Európa Tanács	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Megtörtént a faj 12 ismert revírjének ellenőrzése, ezek többsége 2008-ban azonban már nem szolgált költőhelyül. Felmértük az állomány nagyságát a Bükk-hegység, Mátra-hegység, Kelet-Cserhát területein, megtörtént az élőhelyek védelmét és a költések biztonságát szolgáló hatósági intézkedések megalapozása. Néhány pár mesterséges fészkekben költött -ezek sikeresen repítettek. Fiókamentés nem történt A fajt leginkább az erdőgazdálkodás, és a célzott, jelenleg nem kontrollálható turizmus veszélyezteti. 2008. viharos időjárása e faj fészkelését is veszélyeztette. A természetes fészkek megerősítése, mesterségesre cserélése jelentősen javíthatja a viharkárok kiszámíthatatlan hatásait.
6.	Kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	A faj ismert revírjeinek többsége folyamatos ellenőrzés alatt állt. Az ismert revírek közel felében a faj sikeresen költött és repített.
7.	Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Folytatódott a „Kerecsensólyom védelme a Kárpát-medencében” című LIFE Nature pályázat kivitelezése, melyet Igazgatóságunk koordinál. Megtörtént a költőállomány felmérése (49 revír), a költések sikerességének vizsgálata, a fiókák jelölése, táplálékmaradványok begyűjtése és egyéb aktív védelmi feladatok ellátása. Működési területünkön tovább növeltük a faj számára alkalmas műfészkek számát. 2008. nyarán két helyszínen ürgetelepítésre került sor a faj táplálékkínálatának javítására. A faj utódnemzedékének kirepülési sikerességét jelentősen növelhetik az újonnan kihelyezett alumínium költőládák, amit a költőpárok előszeretettel foglaltak el. A fajról számos, a gyakorlati védelemben alkalmazható új információ vált ismertté.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.4.4. Fajvédelem - folytatás)

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
9.	Kékvércse (<i>Falco vespertinus</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	A faj védelmét célzó LIFE Nature pályázatban tervezett partneri feladatokat folyamatosan végeztük, 2008. kora tavaszi időszakára összesen közel 700 költőláda került kihelyezésre a Borsodi-Mezőség, illetve a Hevesi-sík területén.
8.	Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Működési területünkön a faj költőállománya 6 pár, de további párok költése is valószínű. A faj költőállományának figyelése folyamatos, az állomány növekedése várható.
10.	Fehérgólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Az MME közreműködésével 2008-ban is elkészült a BNPI közel teljes működési területén fészkelő állomány felmérése. A fészektartó oszlopok cseréjét az áramszolgáltató közreműködésünkkel folyamatosan végezte, és megtörtént néhány golyákra veszélyes „haláloszlop” szigeteltetése is. A tavalyi évben Igazgatóságunkhoz került golyák többsége az állatorvosi ellátásnak köszönhetően röpképesen elengedésre került, míg a további példányok a miskolci Vadasparkban kerültek elhelyezésre.
11.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Megtörtént a faj állományfelmérése, a potenciális fészkelőhelyek kontrollja, néhány új műfészkek kihelyezése. Az elmúlt év őszi időszakában az alföldi (Borsodi-Mezőség, Hejőmente) és ártéri területeken újabb célirányos felmérések kezdődtek a faj állományának felmérésére, a fészkelőhelyek térképezésére. A térképezésnek köszönhetően több, eddig ismeretlen fészkelőhely került felderítésre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.4.4. Fajvédelem - folytatás)

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
12.	Urali bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	nincs	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Allományfelmérés, adatgyűjtés történt az illetékességi terület potenciális élőhelyein. 2008. évben folytatuk a Mátra, a Bükk és a Karancs-Medves urali bagoly számára alkalmas élőhelyein a mesterséges odúk kihelyezését. Működési területünkön is sikeres műfészek-foglalási eredményekről tudunk beszámolni. A fajmegőrzési programot eredményessége miatt hosszútávon kívánjuk folytatni.
13.	Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Az MME helyi csoportjának közreműködésével 2008-ban tovább növeltük a szalakóták számára kihelyezett mesterséges odúk számát. Jelenleg 650 odú áll potenciális kötőhelyként a faj rendelkezésére. A költőládák kontrollja, a fiókák jelölése, az adatok rögzítése folyamatosan került elvégzésre.
14.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	Van MME	FV, Be, Bo	Igazgatóságunk 2008-ban elsősorban a telepesen fészkelő faj adatainak gyűjtését végezte, mely az éves madárjelentésben kerültek dokumentálásra. Nagyobb, külön pénzeszközt igénylő beavatkozásra nem került sor.
15.	Sokcimpájú holdruta (<i>Botrychium multifidum</i>)	nincs	V	2008-ban is elvégeztük a világviszonylatban veszélyeztetett növényfaj egyetlen hazai biztos és nagy egyedszámú állományának élőhelyén megkezdett rekonstrukciós munkákat. Ennek során a lekaszáltuk az élőhelyet, és a cserjék további kivágásával tovább bővítettük a kaszálásra alkalmas gyepterület nagyságát. Sajnos a klimatikus viszonyok változása miatt az állomány nagysága tovább fogyatkozott.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.4.4. Fajvédelem - folytatás)

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv	Védettség foka	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
16.	Boldogasszony papucs <i>(Cypripedium calceolus)</i>	van	FV, NATURA 2000	Megtörtént a felsőtárkányi élőhely virágzási időben történő őrzése, amely kiegészült a virágok mesterséges megporzásával és a mézajak eltávolításával. Az élőhelyen kihelyezésre került mozgásérzékelős kamera bebizonyította, hogy az engedély nélkül belépők elsősorban a természetvédelmi örök munkaidején kívül jelennek meg a területen. A NATURA 2000-es jelölő fajok működési területünkön való térképezése során előkerült egy újabb kis egyedszámú (5 tő) állomány a HUBN 20025 „Nagybarcai Liget-hegy és Sajóvelezdi Égett-hegy” peremén. Tovább folytattuk az élőhelyfenntartási munkákat is két bükki populációnál.
17	Mocsári kardvirág <i>(Gladiolus palustris)</i>	van	FV, NATURA 2000	Az élőhely kezelése mellett elkészült a 2007-ben kiültetett fiatal egyedek felmérése, valamint tovább folytatódott a kiültetésre szánt állomány tovább nevelése. Az idei magtermésből pedig újabb jelentős magvetést sikerült végrehajtani.
18	<i>NATURA 2000 jelölő fajok felmérése</i>	Nincs	V, FV	Tovább folytattuk a 2005-ben megkezdett munkát, amelynek célja a jelölő fajok összes eddigi előfordulásának felmérése, új előfordulások keresése. Ennek során számos új adata került elő a Leánykökörccsin (<i>Pulsatilla grandis</i>), piros kígyószisz (<i>Echium russicum</i>), Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>), kiséfűszék (<i>Cirsium brachycephalum</i>), boldogasszony papucs (<i>Cypripedium calceolus</i>) fajoknak.

Rövidítések magyarázata: V: védett; FV: fokozottan védett, Be: Berni Egyezmény, Bo: Bonni Egyezmény

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

2008-ban folytattuk a nem védett területeken lévő hagyományos művelésű gyümölcsösök természeti, genetikai, gazdálkodástörténeti, tájlesztettkai értékeinek felmérését, az újrahasznosítási lehetőségek szervezését. Az elkészült felmérések alapján 2009-ben indítjuk a hagyományos gyümölcsfajták megőrzési/szaporítási programját.

Gerinces-zoológiai szempontból különösen jelentősek védett hegyvidéki területeink szegélyei, melyek táplálkozó területként szolgálnak az erdős területeken költő veszélyeztetett fajoknak (például *parlagi sas*, *békászó sas*, *kígyászölyv*, *darázsölyv*, *feketególya*, *uhu*). Ilyen szempontból is fontos a Bükk-hegység peremén, a Tarnavidéken és a Sajó mentén tervezett ÉTT területek mielőbbi létrehozása, melynek érdekében Igazgatóságunk több szinten tett lépéseket.

Hegyvidéki élőhelyeink változatosságának biztosítására az erdőterületek természetvédelmi szempontból megfelelő kezelése nyújthat biztosítékot. Mivel ez túlnyomórészt állami erdészeti részvénytársaságok, magántulajdonosok és azok közösségei tulajdonában vannak, így számunkra a közvetett beavatkozás – az eljáró hatóság számára megadott természetvédelmi javaslat - eddig szakhatósági közreműködéssel jelentkezett. A körzeti erdőtervezésben való közreműködésünk során szorgalmaztuk a természetvédelmi szempontból is fenntartható erdőgazdálkodás bevezetését, a folyamatos erdőborítás melletti erdőhasználati modellt. Az erdőgazdálkodás középtávú terveinek véleményezésénél a fajmegőrzési programok által kidolgozott élőhely-védelmi javaslatokat is érvényesítjük. Az erdei életközösség diverzitásának hosszú távú, biztonságos megőrzése csak a fent említett gazdálkodási modell általános bevezetésétől várható.

Erdős területeinket kiemelten érintő, „Az emlős nagyragadozók hosszú távú védelmének megalapozása Magyarországon”, LIFE00NAT/H/7162 projekt eddigi eredményei is megerősítették azt a feltételezést, hogy a csúcsragadozók tartós meglepedését lehetetlenné teszik a védett természeti területeken is folyó, a természetvédelem érdekeivel legtöbbször ellentétes gazdálkodási tevékenységek. A projekt során nyert, a nemzeti park igazgatóság által is hozzáférhető adatbázis mellett jelentős eredményként értékeljük az érintett különböző társadalmi csoportok, gazdálkodók, kutatók, természetvédők között kialakult információcserét, a nagyragadozókra elkészített és elfogadott fajmegőrzési tervet. A hiúz és farkas fajmegőrzési tervében leírtak és annak gyakorlati megvalósítási lehetőségei, különös tekintettel a potenciális élőhelyek megőrzésére, a nagyragadozók visszatelepülését elősegítő ökológiai folyosó rendszer kialakítására jelenleg még nem harmonizálnak egymással. A csúcsragadozók nélküli, emberi hatásoktól jelentős mértékben sújtott erdei életközösség degradációja igazolható. Folytattuk a LIFE pályázat lezárása utáni „after LIFE” munkálatait, terepi felméréseit.

Gerinces fajok megőrzésére kijelölt területeink másik meghatározó típusai a síkvidéki agrár élőhelyeink. A gyakorlati védelmi programoknak köszönhetően egyes fajok a működési terület jelentős részén akár természetvédelmi szempontból degradáltak minősíthető agrár-területeken is előfordulnak. E területek egy részét a Natura 2000 területek Különleges Madárvédelmi Területek körébe vettük fel, de más módon is (például fajvédelmi programok kivitelezése, hatósági eszközök közvetett alkalmazása, az agrár-támogatási rendszer menedzsmentje) próbáltuk megőrizni.

Igazgatóságunk több fajmegőrzési program kidolgozásában, gyakorlati kivitelezésében is közreműködött, együttműködve más kutatóhelyekkel, társadalmi szervezetekkel.

A gerinces állatfajok védelme érdekében az alábbi védelmi feladatokat láttuk el:

Kételtűek (Amphibia): A békák tavaszi migrációja időszakában 4 veszélyeztetett helyen folyt „békamentés” (Garadna-völgy, Felsőtárkányi-szoros, Bogácsi-víztározó, Varbói-tó, Hasznosítározó). E helyszíneken más-más módszerekkel több száz béka (elsősorban barna varangy és gyepi béka) menekült meg közreműködésünkkel a gázolástól.

Az *alpesi göte (Triturus alpestris)* vonatkozásában kutatási és védelmi feladatokat valósítottunk meg. E fajnál az erdőgazdálkodási tevékenység következtében kialakult veszélyeztetett élőhelyek megszüntetése és „kiváltása” volt a feladat, együttműködve az erdőgazdálkodóval. 2008-ban a Bükk-hegységben több, mint tíz jelentősebb élőhely kialakítása történt. Elláttuk a faj megközelítően teljes állomány-felvételezését, az új és egykori élőhelyek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

térinformatikai feldolgozását. Hasonló feladatok igénye folyamatosan jelentkezik működési területünkön.

Veszélyeztetett madárfajaink védelme érdekében a fajmegőrzési tervek és a korábbi gyakorlatnak megfelelően élőhelykezelési, fejlesztési munkákat (fatelepítés, illetve korábbi telepítések megápolása), mesterséges fészkelőhelyek kialakítását (*ragadozómadarak, baglyok, szalakóta, énekesmadarak*), zsákmányállat védelemét, javasolt hatósági korlátozásokat, egyedi beavatkozásokat, az elektromos hálózaton történő védelmi munkákat, a sérült egyedek gyógykezelésével, repatriálásával kapcsolatos feladatokat végeztük.

A *tűzokállomány* megőrzése érdekében a fajvédelmi program szinte minden ajánlását alkalmaztuk, illetve végrehajtottuk a Life programban meghatározott feladatokat. Ezek közvetve, vagy közvetlenül szolgálták a faj védelmét (területvásárlás, használati korlátozások, növénykultúrák meghatározása, felmérés, veszélyeztetett fészkelők megőrzése, begyűjtött fészkelők keltetése, repatriációja, repecvetés támogatása, szinkron, téli tűzokvédelmi feladatok, predátorkontrol). A faj lokális védelmi helyzetének javulását várjuk a Tűzok-Life és a KEOP-pályázatok vezeték kiváltási, földkábel fektetési projektjeitől.

Sérült, valamint későn kelt madarak gondozását a BNPI egri központjában, valamint az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen állatorvos bevonásával végezzük. 2008-ban golya telet Ipolytarnócon.

Denevérvédelmi vonatkozásban a barlangi állományok védelmét látogatási korlátozásokkal, barlanglezárásokkal biztosítottuk, illetve megrongált barlanglezárásokat újjátöltöttünk fel. Erdei élőhelyeken élő fajok védelmét a fáhasználati tervek véleményezése során beépített korlátozásokkal igyekeztünk megoldani, részben sikerrel. Panellakó denevéreink védelmével kapcsolatos teendőket Igazgatóságunk évek óta rendszeresen végzi. A hatósági előírásokban tett kisebb szakmai javaslatainkkal a városi környezetben élő denevérállományok védelme is hatékonyabban végezhető, ellenőrizhető. Az épületek szigetelésével kapcsolatosan jelentős számú lakóingatlan került helyszínelésre. A pályázat ismételt, 2008-as kiírásával kapcsolatosan ezirányú feladataink is növekedni fognak.

Megkezdjük az invazív növényfajok működési területünkön való felmérését, bizonyos esetekben az azonnali beavatkozást, hogy még csírájában elfojtsuk az inváziót. Így sor került az bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*) kiirtására a Bükki Nemzeti Parkban a tebe-pusztai rétről, valamint a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet területén megkezdjük a faj visszaszorítását. A program közmunkások igénybevételével valósult meg. Új invazív fajként jelent meg működési területünkön a díszeper (*Duchesnea indica*), amelynek szerencsére egyetlen előfordulása ismert eddig, az idei évben megkezdjük ellene a vegyszeres védekezést.

Fajvédelmi programok kivitelezésének előkészítésére sikeres pályázatot nyújtottunk be a Környezet és Energia Operatív Program kiírásaira, melynek célja légvezetékek cseréje földkábelre a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet és a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet területén; madarakra veszélyes oszlopok szigetelése a Bükkalja déli előterében; valamint kételtű átjárók létesítése Bogács és Felsőtárkány határában

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A fajvédelem mellett mindenképpen meg kell említeni a **földtani értékek védelmét** is. Ennek keretében az alábbi tevékenységeket végeztük:

Szomolyai kaptárkövek akácmentesítése

2008. évben az Önkormányzat segítségével folytattuk a szomolyai kaptárkövek kilenc évvel ezelőtt megkezdett akácmentesítését, melyben a tanösvény építéshez kapcsolódóan a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület is részt vett. A tanösvény kiépítése folytatódott, a finanszírozás elhúzódása miatt a befejezés 2009-ben várható.

2008-ban sajnálatos rongálás (sziklafelüлт vandál bevésése) történt a területen, melyet az Önkormányzat kijavíttatott. Az elkövetőt a rendőrség felderítette, ellene eljárást indult.

Barlangok védelme

Barlangok bejárat- és járatbiztosítása, valamint a bejáratok biztosításának fenntartása:

A fokozottan védett barlangok száma a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén 54. Egyes barlangoknál szükséges volt a bejárat szakaszba behullott törmelék, szerves anyag eltávolítására (Vénusz-barlang). A Sajt-barlang bejáratának végleges biztosítását elvégeztettük, az Iker-tebri-barlang és a Pénz-pataki-víznyelőbarlang bejáratbiztosítására, és utóbbi lezárására megbízást adtunk (befejezési határidő: 2009. május 31.).

Barlanglezárások fenntartása:

A jelenleg 29 db, lezárt barlang műszaki állagmegóvása Igazgatóságunk alapfeladatai közé tartozik. Az engedéllyel látogatható barlangok esetében a barlangvédelem előfeltétele a barlangtúrák természetvédelmi szempontok szerinti koordinálása, mely a barlangok szakszerű lezárásával biztosítható. Ebben az évben lakatcseréket és kisebb javításokat végeztünk a Hajnóczy-barlangban, a Kő-lyukban, a Láner Olivér-barlangban. A lezártan fokozottan védett, megkülönböztetett jelentőségű, vagy egyéb barlangok természeti állapotának folyamatos monitorozása az év során megtörtént. Ezek során a Kő-lyuk és Hillebrand Jenő-barlang ajtajának rongálását észleltük.

Barlanghasznosítás

A vagyonkezelésünkben lévő hasznosítási engedélyes barlangjainkban 2008-ban 42 hasznosítás jellegű barlangtúra került lebonyolításra az alábbi megoszlásban:

Barlang neve	Túrák száma (db)	Látogatók száma (fő)
Létrási Vizes-barlang hosszú túra	3	14
Létrási Vizes-barlang rövid túra	7	36
Bolhási-víznyelőbarlang	1	4
Istálló-kői-barlang	1	28
Kő-lyuk	25	235
Esztáz-kői-barlang	1	9
Lilla-barlang	2	15
Vénusz-barlang	2	12
Összesen	42	353

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Barlangtúrák

A vagyonkezelésünkben lévő barlangokban 2008-ban 81 barlangtúra engedélykérelem érkezett be, és 177 barlangtúra zajlott le vagyonkezelői hozzájárulásunk alapján, melyen összesen 1.695 személy vett részt.

Földtani alapszelvények védelme

A bükki alapszelvények rongált ismertető tábláit cseréltük ebben az évben. A noszvaji alapszelvény területét közmunkások segítségével megtisztítottuk a takaró növényzettől. A nógrádi földtani alapszelvények, bemutatóhelyek megrongált, ellopott tábláinak pótlását elvégeztük. Az ipolytarnóci földtani alapszelvénynek geológiai ösvény mentén történő karbantartása egész évben folyamatosan zajlik.

Bükkábrányi ősfák mentési munkálatai

A bükkábrányi fáknek Ipolytarnócon folytatódott az állagmegóvásuk, végleges elhelyezésüket biztosító épület terve elkészült, megvalósítása folyamatban van.

Földtani értékek megőrzésére sikeres pályázatokat nyújtottunk be a Környezet és Energia Operatív program kiírásaira több bükki barlang megőrzése és természeti állapotának helyreállítása, egy 19. századi érces kutató táró rehabilitációja és denevérbarát átalakítása, valamint Nógrádi bányák földtani értékeinek megőrzését, természeti állapotának helyreállítása céljából.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.4.5. Saját állatállomány

Faj	Fajta	Egyedszám	Tárgyévi állomány-növekedés (egyed)
Juh	fekete hortobágyi racka	49	2
	Összesen:	49	2

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.4.6. Vadászterületek

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az Igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (nettó vadászterület ha)
1.	Nógrád megyei 12-552010-4-3-0 sz. vadászterület Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	499
2.	Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 05-653310-4-3-0 sz. vadászterület Dél-borsodi Földtulajdonosi Közösség <i>/az igazgatóság a tulajdonosok külső képviselője/</i>	23.533
Összesen:		24.032

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Igazgatóságunk két vadászterületen érintett közvetlenül a vadgazdálkodásban. A Nógrád megyei 12-552010-4-3-0 kódszámú, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület elnevezésű vadászterületen önálló vadászati joggal rendelkezünk. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 05-653310-4-3-0 kódszámú, Dél-borsodi Földtulajdonosi Közösség elnevezésű vadászterületen a földtulajdonosok közössége gyakorolja a társult vadászati jogot, Igazgatóságunk a legnagyobb tulajdonos (a Magyar Állam) képviseletében a földtulajdonosi közösség megbízott képviselője. Mindkét vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Az ipolytarnóci vadászterület vadászatra alkalmas területének kiterjedése mindössze 499 hektár. Itt extenzív vadgazdálkodást folytatunk, a terület jellegét tekintve zömmel hajdani erodált legelő helyén telepített és természetes szukcesszió nyomán létrejött középkorú erdő, illetve elcserjésedett gyep. A sűrű növényzet mellett a terep rendkívül szabadt, úgyhogy ember által nehezen, helyenként alig járható. Ezek a jellegzetességei a nagyvad, elsősorban a vaddisznó számára kiváló létfeltételeket teremtenek, így legfontosabb feladatunk a vaddisznóállomány szabályozása. A 2008-2009. évi vadászati idényre jóváhagyott vadgazdálkodási terv vadkilövési tervének túlnyomó részét 2008-ban teljesítettük, döntően bérvadászat révén. A kilövési terv nagyságrendjéhez képest (9 gímszarvas, 7 őz és 35 vaddisznó) igen jelentős volt a bérvadászati, illetve vadhús eladásból származó árbevétel, csaknem 4 millió Ft. A közvetlen vadászati, vadgazdálkodási kiadások 1 millió Ft körüli nagyságrendet képviselnek.

A Borsodi Mezőségben újjá alakított vadászterület 2/3 részén, lényegében a védett természeti területen - ami 2008 óta a Ramsari egyezmény hatálya alá is tartozik - kizárólag természetvédelmi célból folyik vadászati tevékenység a hivatásos vadászok irányításával. Alapvető feladatnak tartjuk - elsősorban a tűzok védelme érdekében – a róka és a vaddisznó állományának szabályozását. Sportvadászat kizárólag a vadászterület szegélyén engedélyezett, a vadászó földtulajdonosok biztosítják a vadászterület működtetésének anyagi fedezetét, melyet a hivatásos vadászok munkabérére és a vadgazdálkodásra forgat vissza a Földtulajdonosi Közösség. Pénzügyileg a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságtól teljesen függetlenül, de az Igazgatóság felügyelete mellett működik a vadászterületen a vadgazdálkodás.

I.4.7. NATURA 2000 területek

2008-ban 27 esetben adtunk szakvéleményt a természetvédelmi hatóság számára Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely-engedélyezés, telephelybővítés).

Egyes kijelöléssel kapcsolatos ügymenetek közül kiemelkedik a Natura 2000 szakmai határok 2008-as kataszteri (KÜVET) határhoz való igazítása. A feladatot a magyar hivatalos EU bizottsági felterjesztéshez munkatársaink is elvégezték 2008. szeptember végéig. Az így kialakított fedvények jelentős eltérést mutatnak egyes site-okat illetően a 2004-es szakmai határoktól, melyet a topográfiai (földrajzi) határok és a kataszteri határok különbözősége okoz. A folyamat részeként a két további kijelölésre jelölt (IN MOD) területünk („nagylóci Kőhegy és a bujái Hényeli-erdő”) adatlapjait is összeállítottuk.

A Natura 2000 területek támogatási rendszerét biztosító MePAR leválogatás 2008-ra áthúzódó feladatait is elvégeztük, elsősorban a FÖMI által felülvizsgálatra megküldött blokkok értékelésével. A felülvizsgálatra kijelölt 15-40%-ban érintett blokkok száma 91 darab volt igazgatóságunkra vetítve, melyek összesen 3.941 hektár kiterjedésűek. Ezek közül a kiadott szempontrendszer alapján újabb 58 blokkot jelöltünk meg kivehetőnek (2.399 ha), míg a maradék 33 blokkot (1.541 ha) mindenképp támogathatónak kívánjuk jelölni. A Szakállamtitkárság saját hatáskörében törölte a 15% alatti érintettségű blokkokat a rendszerből, ez 40 blokkot, összesen 2.894 hektár területet jelentett. Ennek következtében az igazgatóságunkra vonatkozó 4.157 blokk (253.384 hektár) eredeti kijelölésünk 3.968 blokkra redukálódott, 222.548 hektár kiterjedésben, mely területösszeg a kijelölt Natura 2000 területi összegek alatt maradt, így igazgatóságunk részéről nem áll fenn területi túllógás a támogatandó blokkok irányába, melyet az ágazati szervek (FVM, MVH) jeleztek országos szinten.

A Natura 2000 gyepterületekre megindított támogatásoknál (a 269/2007 (X.18.) Korm. rendelet alapján) Igazgatóságunk a kaszálási időpontok bejelentésének regisztrálása illetve a MVH-val közös terepi ellenőrzések révén vett részt.

A Natura 2000 szakmai feladatok során számos jelölő faj és élőhely felmérését végeztük el („Natura 2000 monitorozás” célkeretként), részben külső kutatók bevonásával. A Natura 2000 területek és fajok monitorozása során 2008-ban elkészült (l. I.3.2 fejezet) 4 különleges természetmegőrzési terület élőhelytérképe, valamint 3 növényfaj, 3 egyenesszárnyú-faj, 3 lepkefaj felmérése történt meg. 6 különleges természetmegőrzési területen gőték, 3 területen pelék monitorozása folyt.

Speciális kezeléseket Natura 2000 területeken nem végeztünk, a kezeléseink a védett területekre illetve a BNPI vagyonkezelésében lévő területekre fókuszáltak.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.5. Jogi tevékenység

I.5.1. Hatósági eljárások

	Ügyek száma
Összes KÖTEVIFE megkeresés	466
Összes kiadott (szak)vélemény	506
Egyéb (hatósági bizonyítvány, stb.)	10.128
Összesen	11.100

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Az összes KÖTEVIFE megkeresés száma csökkenő tendenciát mutatott az utóbbi években (2005-ben 525, 2006-ban 495, 2007-ben 379). Ugyancsak csökkenést mutatott az összes kiadott szakvélemény száma (2005-ben 872, 2006-ban 609, 2007-ben 464). A csökkenés a működési területünk változásán kívül elsősorban abból adódott, hogy tájvédelmi ügyekben ritkábban kérnek tőlünk szakvéleményt a felügyelőségek. Jellemzően építési és más célú hasznosítási tájvédelmi szakhatósági ügyekben érkezik még mindig megkeresés.

A kiadott összes vélemény azért mutat magasabb számot, mint az összes KÖTEVIFE megkeresés, mert sok esetben az ügy áttételével egyidejűleg Igazgatóságunk véleményét is megküldtük a hatóság számára.

A 2008-as adatokat megvizsgálva azonban megállapíthatjuk, hogy *mind a KÖTEVIFE megkeresések, mind a kiadott szakvélemények száma nőtt*. Előbbieké 23 %-al, utóbbiaké 9 %-al. A kiadott szakvélemények száma azért növekedett kisebb mértékben, mivel ritkábban kerül sor hatáskör, vagy illetékesség hiányában történő áttételre, ily módon ritkább az az eset is, amikor az ügy áttételével egyidejűleg, megkeresés nélkül küldünk véleményt a KÖTEVIFE számára.

Legnagyobb számban továbbra is erdészeti, földügyi, vízjogi, barlangkutatói, vadászati, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos, védett állat- és növényfajok egyedeit érintő (szak)hatósági ügyben kerestek meg bennünket a KÖTEVIFE-k vélemény adása végett. Védett természeti területet érintő ügyben az esetek túlnyomó többségében megkeresett bennünket a hatóság. Pontos adat arról, hogy az összes hatósági ügy hány százalékában kerestek meg a zöldhatóság szakvélemény megadása céljából a KÖTEVIFE-k teljes ügyiratforgalmi statisztikáinak hiányában nem adható.

Szakértői véleményeinket a természetvédelmi hatóságok az esetek túlnyomó többségében figyelembe vették döntéseik során.

A működési területünkön illetékes mindhárom felügyelőséggel együttműködési megállapodást kötöttünk, melyben részletesen szabályoztuk az új szervezeti rendből adódó feladatok ellátásának módját. Idén is rendszeresen tartottunk munkaértekezleteket, ahol a két szerv vezetői és szakemberei értékelték az együttműködés tapasztalatait, illetve egyeztettek konkrét ügyekben. A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak helyismerete nélkülözhetetlen mind a természetvédelmi hatósági határozatok előkészítése, mind azok végrehajtásának ellenőrzése során. Az együttműködési megállapodásoknak megfelelően a felügyelőségek megküldték részünkre a védett természeti területet érintő határozataikat, szakhatósági állásfoglalásaikat. A megkötött együttműködési megállapodások megfelelő keretet jelentenek a további munkához, azok maradéktalan betartása garantálhatja a természetvédelmi szakmai szempontok érvényesülését a KÖTEVIFE-k hatósági eljárásaiban.

A hatósági bizonyítványok száma kismértékben csökkent a tavalyi évhez képest, 2008-ban 6848-at adtunk ki (2006-ban 11007-et, 2007-ben 7952-t). A fegyvertartási engedélyek kiadása során a rendőrkapitányságoknak kötelessége megkeresni bennünket abban a kérdésben, hogy a kérelmezőt büntettük-e az elmúlt két évben természetvédelmi szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési bírsággal. A fenti számadat azt jelenti, hogy ennyi személy fegyvertartási engedélyezési ügyében keresték meg az Igazgatóságot. Az eljárásunkat lehetőségeinkhez mérten gyorsítottuk, így a hatósági bizonyítványok kiadása gyakorlatilag az eddigi évekhez hasonlóan a kérelem érkezése napján megtörténik. Megjegyezzük, hogy a szabálysértési bírságok viszonylagosan kis száma ellenére már több esetben fordult elő, hogy a kérelmező (jellemzően vadász) a természetvédelmi szabálysértés elkövetése miatt nem kaphatott lőfegyvertartáshoz hatósági engedélyt.

Teljes ügyiratforgalmunk lényegében a tavalyihoz hasonló mértékű.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.5.2. Bírságok

	Ügyek száma	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Természetvédelmi bírság	0	0	0
Szabálysértési eljárás	50	690	363
Helyszíni bírság	26	209	128

Ebben a csoportban szerepel a természetvédelmi bírság is, amelyek kiszabása 2005-től már az egységes zöldhatóság hatáskörébe tartozik. Igazgatóságunk kezdeményezése alapján 2008-ban 4 esetben szabott ki a zöldhatóság természetvédelmi bírságot. 2008-ban az egyre nagyobb mértéket öltő falopásokkal szembeni fellépés jegyében a fatolvajok ügyében a természetvédelmi bírság kiszabását is kezdeményeztük.

A terepmotorosok ellen 2008-ban –őrszolgálati intézkedés hiányában- nem folytattunk le szabálysértési eljárását. Az elmúlt évben a fatolvajokkal szembeni fellépésünket erősítettük.

Az elkövetői körben és a tipikus szabálysértésekben az elmúlt évben nem történt jelentős változás. Továbbra is dominálnak a gépjárművel elkövetett, illetve az engedély nélküli gyűjtésben (fa-, ill. mohagyűjtés), megnyilvánuló szabálysértések.

Panaszt egy esetben sem, kifogást három esetben nyújtottak be szabálysértési határozataink ellen 2008-ban. A kifogások közül kettőt ugyanaz a személy nyújtott be, ebből egyet elutasított a bíróság, míg a másik esetben az eljárást megszüntette. A harmadik kifogást tevő személy ügyében még nem született másodfokú döntés.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Igazgatóságunk 2008-ban 34 esetben szabott ki szabálysértési bírságot, összesen 690.000 forint értékben. A szabálysértési bírságok átlagos összege 20.294 forint volt.

Szabálysértési eljárást ennél nagyobb számban indítottunk (50 esetben), ebből figyelmeztetést 6 esetben alkalmaztunk, 10 esetben pedig megszüntettük az eljárást.

A 410/2007. (XII. 29.) Korm. rendelettel bevezetett *közlekedésrendészeti, objektív felelősségi rendszerű közigazgatási bírságra* vonatkozó szabályok 2008 májusában hatályba léptek, azonban nehézségek merültek fel az alkalmazásával. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság, mint az eljárásra Észak-Magyarországon egyedülként jogosult szerv az objektív felelősség alapján kiszabandó bírság ügyében az eljárást megtagadta, mivel véleménye szerint nem felel meg a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai által készített fénykép a rendelet követelményeinek. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság álláspontja szerint a rendőr-főkapitányság hivatkozása helytelen, mert az a közutak üzemeltetőire vonatkozik. A rendelet természetvédelmi vonatkozású része így a gyakorlatban nem alkalmazható. Ennek ellenére az új szankció a társadalomban ismertté vált, így már senki sem kockáztatja meg a korábbi hivatkozást (ti: „közeli hozzátartozóm vezette az autót, akire nem kívánok terhelő vallomást tenni”).

Az újonnan felvett természetvédelmi örökkel sikerült több eredményt felmutatni falopási ügyekben. Az Igazgatóságunk által lefolytatott szabálysértési ügyek jelentős része falopás tárgyában indult, és ezekben minden esetben elmarasztaló határozat született. Abban az esetben, ha az elkövetési érték meghaladta a bűncselekményekre előírt kisebb értéket, feljelentést tettünk, de sajnos a rendőrhatalóság továbbra is sokkal gyengébb eredményeket ér el az ilyen ügyekben. A falopásoknál az elkövetés eszközeit (fűrész, motoros fűrész, kerékpár, sőt egy esetben az elkövetéshez használt gépjárművet is) lefoglaltuk és elkoboztuk. Az intézkedések során igyekeztünk ellenőrizni a Natura 2000 területeket is, itt csak december folyamán 5 esetben ért tetten az intézkedő természetvédelmi őr fatolvajokat, és egy esetben orvhorgászt. Az ellenük indított eljárások folyamatban vannak.

A falopások (és az egyéb szabálysértések) elleni fellépések hatékonysága jogi eszközökkel is növelhető. Sajnálatos módon nincs lehetősége az intézkedő természetvédelmi őrnak arra, hogy a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt személyazonosság igazolása végett előállítsa. Ezen jogosítvány megadása a természetvédelmi öröknek mindenképpen megfontolandó.

Igazgatóságunk Természetvédelmi Őrszolgálatának tagjai 2008-ban 26 esetben szabtak ki *helyszíni bírságot*, összesen 209 000 (2007-ben 127.000 forint) összértékben (bírságátlag: 8.038 forint, 2007-ben: 4884 forint). A bírságösszegek növekedése elsősorban annak tudható be, hogy a helyszíni bírság összegének határai emelkedtek, 1.000-tól 10.000 forintig terjedő összeg helyett immár 3.000-tól 20.000 forintig terjedő összegben szabhatóak ki. Ez a növekedés már időszerű volt, figyelembe véve a természetvédelmi hatósági eljárásokért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj, illetve illeték mértékét is. Megérte kockáztatni mondjuk az esetleges tettenérését is az elkövetőknek, mivel például egy behajtási engedélyt kiadása esetén 30.000 forint az igazgatási szolgáltatási díj. Egy párezer forintos helyszíni bírság nem jelentett kellő visszatartó erőt a szabálysértés szankcionálásakor, ezért korábban ezzel a lehetőséggel a természetvédelmi őrok csak kevéssé éltek. (Az említett 26 darab kiszabott helyszíni bírság mindegyikének kiszabása az emelt bírságtételek hatályba lépte után, a második félévben történt).

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.5.3. Büntető ügyek

	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	6	1	5
Egyéb büntető ügyek	5	0	5

Igazgatóságunk 2008-ban 11 büntetőfeljelentést tett. Ezek részben vagyon elleni bűncselekmények, szinte kivétel nélkül falopások voltak, de továbbra is előfordult orvvadászat is. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában álló egyes területeken meglehetősen nagy problémát okoz a szervezett jelleget mutató falopás.

A természetkárosításos ügyek sajnos súlyosabbak lettek a korábbiaknál: ismét előfordult a fokozottan védett természeti értékek feltételezhetően szándékos elpusztítása. A korábbi karbofurános mérgezésekkel szemben (noha tavaly is előfordult ilyen) durvább, erőszakosabb bűncselekmények is történtek. Ilyen volt augusztusban fehér gólyák lenyilazása Dél-Borsodban. Előfordult még olyan eset is, amikor a fokozottan védett természeti érték preparátumát a helyi hirdetési újságokban próbálták értékesíteni. Feltehetően az önkormányzati közmunkások hanyag munkavégzése okozta áprilisban mintegy 3 000 barna varangy pete pusztulását. A konkrét elkövető azonban ismeretlen maradt.

Igazgatóságunk a büntetőeljárásokban gondoskodik a Magyar Állam sértetti képviseléről és az esetleges polgári jogi igény érvényesítéséről. Egyik - orvvadászat miatt indult - büntetőeljárásban másodfokon végül is 100 000 forint összegben ítélték meg számunkra kártérítést, annak ellenére, hogy sem az elkövetéshez használt fegyver, sem a lelőtt őz nem került elő a nyomozás során.

Noha formálisan nem tettünk feljelentést, mivel a rendőrhatalóság hivatalból megindította az eljárást, a rendőrség 2008-ban 4 esetben kirendelt bennünket szakértőként. A rendőrség által hivatalból indított természetkárosítási ügyek több rendőrkapitányságon egyfajta kedvező nyomozói rutin kialakulását sejtetik. Reméljük a bíróságok ítélezési gyakorlata is kedvező lesz ezekben az ügyekben.

A komolyabb büntetőügyekről, és a nagyobb jelentőségű szabálysértésekről (pl.: több fatolvaj elleni sikeres akciókról) az Igazgatóság – az adatvédelmi szabályok betartása mellett - honlapján is tájékoztatja a közvéleményt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.5.4. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	15	5	0	10

A Kőlyuktető TT-t érintő kisajátítási perben megszületett a számunkra kedvező ítélet. A volt tulajdonosok által követelt 400 %-os többletkártalanítással szemben 20 %-os többletkártalanításra kötelezte Igazgatóságunkat a Bíróság, alapvetően az Agrárgazdasági Igazságügyi Szakértői Testület korrekt felülvizsgálati szakvéleménye alapján. Az összegek kifizetése a jogosultak részére folyamatban van.

A Mariano Kft. ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte az Igazgatóságunk számára kedvezőtlen ítéleteket. A per tovább folyik, következő tárgyalási határnap 2009. február 3.

Több esetben kellett védett természeti területnek minősülő termőföld esetében haszonbérleti szerződés rendkívüli felmondás hatályosságának megállapítása és az ingatlan kiürítése iránt pert indítanunk.

Jelenleg is folyamatban van a Rejteki Kutatóház üzemeltetője ellen indított polgári per, amelynek tárgya bérleti díj és rezsiköltség igényünk és az ingatlan kiürítése.

A polgári perek alakulását vizsgálva megállapítható, hogy partnereink körében a fizetési fegyelem romlik és az ismert gazdasági körülmények hatására ez a tendencia valószínűleg folytatódni fog. Emiatt már 2008-ban is több pert kellett indítanunk jogos vagyoni igényünk érvényesítése érdekében. Ezek között több olyan per is van, amelynél az érvényesített vagyoni igényünk több millió forintot tesz ki. Ezen igényeinket elsősorban nemperes (fizetési meghagyásos) eljárásokban igyekszünk érvényesíteni.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.6. Őrszolgálat

	Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
Létszám	30	4	34

	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső működési terület (ha)	27.492	3.506	77.366
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	3.728,8	250	9.416

Helyszíni bírságok száma	26
Az Igazgatóságra tett feljelentések száma	50

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat 2008-ban 11 fővel gyarapodott, így összesen 34 természetvédelmi őrral látta el feladatait. Az új őrök 2008-ban minden, a munkakörük ellátásához szükséges vizsgát sikeresen teljesítették, egyenruházattal, fegyverrel, valamint a munkavégzéshez szükséges felszerelésekkel el lettek látva.

A természetvédelmi őrszolgálat tagjai részt vettek az éves kötelező lögyakorlaton, amelyet a BAZ Megyei Rendőr Főkapitányság miskolci kiképzőbázisán bonyolítottunk le rendőrségi kiképzők irányítása mellett.

2008-ban 15 millió Ft-ot költöttünk az éves őrszolgálati beszerzésekre (egyenruházati anyagok, őr technikai eszközök, védőfelszerelés, védőruházat).

A madárvédelmi tevékenység biztonságos, a munkavédelmi előírásokat is betartó végzéséhez, szikla és famászáshoz szükséges alpinttechnikai eszközöket szereztünk be. Ezek szakszerű használatához 4 természetvédelmi őr alpinttechnikai képzésen vett részt, melyet sikeresen teljesítették, így összesen 6 alpinttechnikai vizsgával rendelkező természetvédelmi őr dolgozik igazgatóságunkon.

2008-ban is folytattuk a gépjárműállomány cseréjét. Központi költségvetésből 4 darab, ezen felül 5 régi terepjáró értékesítéséből plusz egy új terepjáró gépkocsi került beszerzésre.

A pontos és korszerű természetvédelmi adatfelvételezés és rögzítés végzéséhez beszereztünk 11 darab nagy pontosságú helymeghatározó és rögzítő készüléket.

A természetvédelmi őrök részére az év első negyedében szakmai képzést szerveztünk a szakmai osztályok bevonásával. A képzés elsődleges feladata a terepen dolgozó természetvédelmi őr feladatok ellátásához szükséges tudás aktualizálása, a jogi és természetvédelmi szakterületen bekövetkezett változásokkal kapcsolatos információk átadása.

A tavaszi időszak ellenőrzései között a védett kora tavaszi növények kereskedelmi célú gyűjtésének megakadályozása, szükség esetén a tevékenység szankcionálása volt kiemelt feladat. A terepi ellenőrzéssel egyidejűleg megtörtént a fontosabb piacok ellenőrzése is. Az ellenőrzésbe tevékenyen bekapcsolódik a piac felügyelet, velük együttműködve végezzük az ellenőrzéseket.

A természetvédelmi őrszolgálat 2008. évi szabálysértési ellenőrzési munkájának jelentős része a védett területeken megvalósuló terepmotorozás valamint a védett erdőkben elkövetett falopás felderítése és elhárítása kapcsán valósult meg. Elsősorban a Bükki Nemzeti Park, a Mátrai Tájvédelmi Körzet és a Lázberci Tájvédelmi Körzetre koncentrálnak az illegális terepi technikai szabadidős tevékenység 90%-a, így ellenőrzéseinket is ezekre a területekre koncentráltuk. Az előző évek következetes ellenőrzéseinek, és az elkövetők körében végzett felvilágosító tevékenységnek eredményeképpen működési területünkön csökkent az elkövetések száma. Az ellenőrzéseket eddigi tapasztalataink alapján a szezon kezdetére koncentráltuk, ezzel a fokozott ellenőrzéssel mérhető visszatartó helyzetet hozunk létre az érintett területeinken. Számottevően növekedett viszont a védett területen történt falopások száma.

A védett területek őrzésének és monitorozásának megnyugtató és kielégítő ellátásához azonban a természetvédelmi őrszolgálat további létszám fejlesztésére van szükség.

2008. évi ellenőrzéseink: :

- Sajnálatos módon folytatódott a fokozottan védett ragadozómadarak kárára elkövetett bűncselekmények sorozata. A tárgyévben vándorsólyom és további nagysasok pusztultak el. A tetteseket eddig nem sikerült felderíteni.
- Az év első hétvégéjén a természetvédelmi őrszolgálat kilenc természetvédelmi őrral részt vett a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület által szervezett sasszikronon, amelyet a Dél-borsodi és Dél-hevesi tájegységekben hajtottunk végre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

- A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzetben a természetvédelmi örök terepjárós fatolvajokat fogtak, akik fokozottan védett természetvédelmi területéről körülbelül 50 m³ fát vágta ki. Az eszközöket az őrszolgálat visszatartotta és beszállította az igazgatóságra.
- A terepi technikai sportok ellenőrzésére folyamatos operatív kapcsolatot alakítottunk ki a legérzékenyebb területek rendőri erőivel. A védett területeken a terepmotorozás csökkenő tendenciát mutat. Az igazgatóság által szervezett felvilágosító kampányban minden érdekelthez próbáltuk eljuttatni a védett területek pontos megjelenítését tartalmazó digitális térképeket. Az Abasáron szervezett fórumon találkoztunk a terepmotorosok képviselőivel ahol ismertettük a természetvédelem álláspontját.
- Tavaszi időszakban a természetvédelmi őrszolgálat fokozott figyelemmel ellenőrizte a hóvirág, tavaszi csillagvirág, és farkasboroszlán élőhelyeket, a kereskedelmi célú gyűjtés megelőzése érdekében.
- Felvettük a kapcsolatot a működési területünkön dolgozó polgárőr csoportokkal, együttműködési megállapodásban szabályoztuk a természetvédelemi munkában való együttműködésünket. Közülük többen jelentkeztek polgári természetőrnek.
- Az idegenforgalmi szempontból legterheltebb védett területeken hétvégi ellenőrző szolgálatokat szerveztünk. Kiemelt feladatunk az illegális sziklamászó helyek, védett növény, és állatok élőhelyének, illegális sátorozó helyeknek a fokozott ellenőrzése.
- Létszámában és felkészültségében tovább fejlesztjük az igazgatóság polgári természetőr szolgálatát. A mennyiségi fejlesztés lassan befejeződik, a terepen rendszeresen megjelenő, az természetvédelem ügye iránt elkötelezett állampolgárokkal kívánunk minőségi cseréket végrehajtani a polgári természetőr csoportoknál.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.7. Költségvetés és vagyon

I.7.1. Kiadások

		Teljesítés (eFt)
Működési kiadások	<i>Személyi juttatás</i>	365.134
	<i>Járulék</i>	111.094
	<i>Dologi</i>	311.709
	<i>Támogatás értékű működési kiadás</i>	6.991
	<i>Működési célú pénzeszköz átadás</i>	15.860
	<i>Egyéb juttatás, támogatás</i>	1.981
Felhalmozási kiadások	<i>Intézményi beruházás</i>	102.218
	<i>Felújítás</i>	18.154
	<i>Támogatás értékű felhalmozási kiadás</i>	650
	<i>Felhalmozási célú pénzeszköz átadás</i>	16.310
Kölcsönök nyújtása		1.900
Előző évi pénzmaradvány átadás		725
Kiadások összesen		852.726

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Az Igazgatóság elemi költségvetésében biztosított támogatás a dologi kiadás és az alapvető üzemeltetés (gépjármű üzemeltetés, közüzemi díjak, telefonköltség, központi irányítás) költségeit fedezte.

Problémát jelentett az új beruházások üzemeltetési, fenntartási kiadási többlete, amit a költségvetési támogatás nem biztosított.

Kiadásaink csökkentése érdekében különböző takarékosági intézkedéseket fogantatosítottunk. Ezek hozzájárultak kiadásaink mérsékléséhez, bázis szinten történő tartásához.

Főbb takarékosági intézkedéseink:

- Gépjárművek kilométerkereteinek behatárolása
- Telefonbeszélgetések keretbehatárolása, keret feletti használat megtérítése
- Gépjárműveink kötelező biztosításánál a biztosítótársaságok versenyeztetésével milliós nagyságrendű megtakarítást értünk el
- Szakmai kereteket biztosítottunk felelősök (keretgazdák) megjelölésével

2008-ban tervezett és megvalósult felújításaink:

felújítási feladat megnevezése	terv	adatok eFt - ban	
		módosított terv	tény
8 db jármű felújítása	3.000	2.145	2.145
Traktor, pótkocsi felújítása	300	33	333
Fénymásoló felújítása	0	261	261
Borsodi Mezőség területén 2 db zsilip felújítása	5.000	4.730	4.730
BNPI központi iroda csapadékelvezetése	0	2.000	1.622
BNPI épület műemlék jellegű irodaépületének felújítása (nyílászárók, kiszolgáló helyiségek)	4.755	11.648	6.240
Felnémeti vendégház felújítása			
Ipolytarnóc közművek leválasztása	0	839	839
BNPI központi iroda épület elektromos kapu	400	407	407
2 db mezőgazdasági gép felújítása	0	537	537
Felnémeti irodaépület alatti pincerendszer felújítása	0	36.000	1.040
Összesen:	13.455	58.609	18.154

A tervezett felújításokat 2008-ban nem teljes mértékben valósítottuk meg. A 2009. évre áthúzódó, vállalt feladatunk a központi irodaépület alatti pincerendszer felújításának befejezése 34.960 eFt értékben, illetve irodaépület felújítása 5.058 eFt.. Összes felújítási maradványunk 40.018 eFt. Ennek oka, hogy az iroda épület alatt húzódó pincetulajdonokkal nem sikerült a megegyezés, annak kisajátítása nem történt meg, de a balesetveszély elhárítása miatt a munkákat el kellett kezdeni. Ezek még nem fejeződtek be. Az eredeti jóváhagyott feladatokon belül szakmai indokoltság alapján átcsoportosítást hajtottunk végre. A 2007 – ről áthúzódó felnémeti vendégház felújítása, illetve a csapadékelvezetés valósult meg 7.154 eFt értékben.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.7.2. Bevételek

		Teljesítés (eFt)
Bevételek	<i>Működési</i>	373.906
	<i>Felhalmozási</i>	20.173
	<i>Előző évi maradvány</i>	131.649
	<i>Kölcsönök visszatérülése</i>	1.900
Bevétel összesen:		527.628
Költségvetési támogatás	<i>Működési</i>	505.293
	<i>Felhalmozási</i>	89.324
Támogatás összesen:		594.617
Összes bevétel		1.122.245

Az előirányzat módosítások főleg átvett pénzeszközökhöz (160 mFt), tevékenységből adódó többletbevételekhez (80 mFt) és beruházásokhoz kapcsolódó ÁFA visszatérítésekhez (41 mFt) kötődnek. Az Intézményi többletbevételünk 32 % - át fordítjuk dologi többletkiadások biztosítására. A hiányzó üzemeltetési kiadásokat pályázati pénzekből próbáltuk biztosítani. A vagyonkezelésünkben lévő és saját hasznosítású területek, létesítmények fenntartását dologi költségvetésünkből, illetve MVH támogatásokból biztosítjuk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.7.3. Vagyon

Adatok eFt - ban

		Bruttó érték (eFt)	Értékcsökkenés (eFt)	Nettó érték (eFt)
Vagyon értékű jogok		22.460	19.794	2.666.
szellemi termékek		95.085	64.700	30.385
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>Földterület, telkek</i>	1.388.911		1.388.911
	<i>épület</i>	813.205	90.872	722.333
	<i>építmény</i>	575.616	112.839	462.777
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>üzemeltetési</i>	73.560	62.671	10.889
	<i>egyéb</i>	308.391	161.362	147.029
Járművek		267.454	198.425	69.029
Tenyészállatok		559	133	426
Beruházások, felújítások		75.166		75.166
Összesen		3.620.407	710.796	2.909.611

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Lezárult a Kőlyuk-tető Természetvédelmi Területhez tartozó szőlőültetvények állami tulajdonba vételéhez kapcsolódó bírósági eljárás. A bírósági végzés új eljárásra kötelezte a Heves Megyei Közigazgatási Hivatalt, aki várhatóan 2009 első negyedévében fog újabb határozatot hozni. Az eljárás kimenetelének függvényében lehetséges a megmaradó források felhasználásának további ütemezése.

Igazgatóságunk az év során újabb kisajátítási eljárást is indított. Az eljárásban kesznyéteni védett szántók összesen 14.6 hektáros nagyságrendben érintettek. A tulajdonjog megszerzése mindenképpen indokolt, hisz a vagyonkezelésben lévő meghatározó állami részaránytulajdon ellenére a természetvédelmi alapfeladatok ellátásához szükséges alapok nem biztosítottak. Az érintettek egyet nem értése miatt az eljárás akár több évig is elhúzódhat.

Újabb földcserék engedélyezését kezdeményeztük az Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-nél. Sajnos az utóbbi években kezdeményezett cserék közül azok ügymenetének bonyolultsága miatt egy sem tudott teljesedésbe menni. A 2008-ban kezdeményezett két ügyel együtt már négy különböző stádiumban lévő csere van folyamatban. Sikerként könyvelhető el, hogy sikerült két korábban cserének induló ügyet az érintett ingatlanok telekhatár-rendezésével megoldanunk.

Az állami tulajdonú területek elbirtoklásának megakadályozása érdekében folytattuk a vagyonkezelésünkben lévő területek használati viszonyainak pontos felmérését. A művelési ágak ellenőrzése során a Dél-borsodi Tájegység területén több elbirtoklásra is fény derült. Más tájegységek esetében az elbirtoklási bejelentések alkalomszerűen jelentkeztek, a felmérések és a szükséges intézkedések minden esetben megtörténtek. Az elbirtoklások és művelési ág változások felmérésén túl a jelentkező geodéziai munkák nagy részét az üzemtervezésre kerülő saját erdők határainak kitzúzése tette ki, amely három megyében tíz települést érintett. A földhivatali bejelentésre kötelezett munkák közül elkészültek egyes saját vagyonkezelésben lévő objektumok (irodaház, látogatóközpontok) geodéziai munkarészei. Több telekalakítási vázrajzot is benyújtottunk, valamint elkészítettük a kesznyéteni területek kisajátítási tervét. A deregulációs jogszabály gyakorlati megvalósításához kapcsolódóan megtörtént a szükséges szolgalmi jogok felmérése, a dokumentáció elkészítése csak 2009-ben lesz esedékes. Birtokügyi szakterületen 77 esetben segítettük a természetvédelmi hatóság munkáját szakértői vélemény elkészítésével.

Folytatódott birtokügyi adatbázisunk pontosítása, a földrészletek földhivatali megosztásából keletkezett duplumok törlése és a tulajdoni lapra tévesen bejegyzett védettségi kategóriák egyeztetése. A védetté nyilvánítási eljárásokkal párhuzamosan aktualizáltuk adatbázisunkat, 2008-ban a Bél-kő Természetvédelmi Terület létesítéséről, a Lázberci Tájvédelmi Körzet bővítéséről és a Hevesi Fűves-puszták Tájvédelmi Körzet bővítéséről jelentek meg jogszabályok. Folytattuk a földhasználati viszonyok ingatlan-nyilvántartásban meglévő anomáliáinak rendezését is, sajnos erőfeszítéseink ellenére sem tudtuk a munkát teljesen befejezni, így fontos az elkezdett bejelentések 2009-es folytatása.

A bevezetésre került Természetvédelmi Információs Rendszerbe konvertálásra került a birtokügyi és a vagyonkezelési adatbázis. A két modul használatának megkezdésekor kiderült, hogy az adatrendszerekben még mindig vannak hibák, így azok javítása után újabb konvertálásra lesz szükség. Igazgatóságuk adott helyet a vagyonkezelési modul használati lehetőségeit bemutató országos képzésnek. A vagyonkezelési modul teljes bevezetésére előreláthatóan 2009 első félévében kerülhet sor, addig a régi rendszerrel párhuzamosan használjuk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.7.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda (Eger, Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Tiszaújváros, Mátrafüred)	5	-
Szolgálati lakás (Felsőtárkány)	1	-
Bemutatóhely, tájház (Hollókői tájház, Ároktői tájház, Oszlai tájház, Felsőtárkány, Nyugati-kapu Oktató- és Látogatóközpont, Herman Ottó Emlékpark, Ipolytarnóci Ósmaradványok TT bemutatóhelyei (3 db))	8	1 (bükkábrányi ősfák kültéri bemutatásához tetőszerkezet kialakítása)
Turistaház (Tamás-kúti ház, Rejteki turistaház, Oszlai kutatóház, Létrás-tetői turistaház, Ipolytarnóci szálláshely)	5	
Tanya (Batúz-tanya, Köles-háti tanya, Tiszavalki gátórház, Holya-tanya. Galkó-tanya)	5	-
Egyéb (szilvásvárad kerékpárköleszövő, Nagy-mezői órház, Barát-réti órház,)	3	

* A turisztikai létesítmények a 8.1 táblázatban kerülnek részletezésre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Igazgatóságunk a központi egri iroda mellett további négy helyen rendelkezik irodaként is funkcionáló, saját tulajdonú épülettel. Ezek közül kettőt 2004-ben építettünk, illetve vásároltunk meg. 2005-ben átadásra került a Felsőtárkányi Látogató és Oktatóközpont központi beruházási és pályázati forrásból. Itt került kialakításra a Nyugat-Bükki Tájegység irodája is, valamint egy szolgálati lakás. Jelenleg négy tájegységben vagyunk kénytelenek bérelt irodában dolgozni. Folyamatos próbálkozások ellenére sem sikerült mindenütt tájegységi kezelőépületekre szert tenni, ennek oka a forráshiány volt. Területi kollégáink elhelyezése céljából 2009 – ben fejezzük be Ipolytarnócon szolgálati lakás építését. Ezt 2008 – ban kezdtük el, melynek forrását a Pénzügyminisztérium engedélyével a 2007 – ben értékesített Szamárháti tanyánk bevétele biztosította.

A 2002-ben megvásárolt Mátrai Tájegység Látogató és Közönségszolgálati Központ épület felújításának, bővítésének tervezésére Igazgatóságunk a Széchenyi Turizmusfejlesztési Programban pályázatot nyert, így 2003-ben megindult a központ tervezése, 2005-ben közmunkaprogram keretében megtörtént a központ részleges felújítása, 2006-ban pedig az épületben iroda kialakítására került sor, mely azóta a Mátrai Tájegység irodájaként üzemel.

Elkezdődött az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen a bükkábrányi ősfák kultéri bemutatásához szükséges tetőszerkezet kialakítása, mely befejezésére 2009 – ben kerül sor.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.7.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	5	0
Gépjármű	47	6
Motorkerékpár	2	0
Kerékpár	45	0
Vízi jármű	1	0
Videokamera	9	1
Digitális fényképezőgép	55	2
Hagyományos fényképezőgép	21	0
Állványos távcső	17	0
Kézi távcső	81	11
Projektor	8	1
Számítógép	75	10
Laptop	24	3
Mobiltelefon	123	18

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.8. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

I.8.1. Turisztikai infrastruktúra

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Szarvaskői geológiai tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Szarvaskő környéke	6 km	Geológiai.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Elfogyott
Rejteki Tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Rejteki kutatóház	800 m	Természetismereti.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Rejteki – Répáshuta tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Rejteki kutatóház – Répáshuta	9 km	Természeti, kultúrtörténeti, őslénytani, és geológiai ismereteket ad át.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Szalajka-völgyi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Szilvásvár	2,6 km	A Szalajka-völgy földtani, víztani, botanikai és tájképi értékeit mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Millenniumi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Szilvásvár	2,1 km	Geológiai, botanikai, víztani, állattani és erdészeti bemutatkozó tanösvény.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Olasz-kapu tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bükk-fennsík: az Olasz-kapui parkolótól indul	8 km	A tanösvényen megfigyelhetők a fennsík felszínalkotásának és botanikai értékei, és a tájképi értékei.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Elfogyott
Nagy-mező – Kis-kőháti-zsomboly tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bükk-fennsík: a Bánya-hegyi volt felső parkolótól indul	3,3 km	A tanösvény a Bükk-fennsík felszínalkotásának formakincsét és a Nagy-mező fokozottan védett növényvilágát mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Elfogyott
Jávorkúti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Jávorkút környéke	3,2 km	A tanösvény Jávorkút környékének botanikai, zoológiai és földtani értékeit ismerteti.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Elfogyott
Bélapátfalva – Bél-kői tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bélapátfalva, Bél-kő környéke	5 km	A tanösvény a Bél-kő környékének kultúrtörténetét, a hegy földtani felépítését, növényvilágát és a sziklagyepek növény- és állatvilágát bemutató komplex típusú tanösvény.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Felsőtárkány – Kő-közi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	800 m	A Szikla-forrást és a fölötte magasodó mészkősziklát, az alatta húzódó Kő-köz nevű sziklaszorost és a tavat fűzi fel.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Felsőtárkány – Vár-hegyi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	10 km	Földtani formációkkal (dolomitbánya, radiarit-sziklák), a gyertyános tölgyes, szubmontán bükkös, a mészkerülő tölgyes és a hársas törmeléklető-erdő élővilágával, valamint egy késő-bronzkori erődített teleppel, a Kyjatice-kultúra földvárával ismertet meg.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Felsőtárkány – Barát-réti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	6,5 km	A tanösvény a Kő-köz keleti végétől indul, az Oldal-völgy torkolatáig a sárga jelzésű turistaúton vezet, majd áttér a műút túloldalára, s a karthauzi kolostorromtól egy meredek ösvényen közelíti meg a Lök-bérc oldalában előbukkanó sziklavonulatot, a Bujdosó-kőt	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Miskolc – Szinva tanösvény	Bükk hegység, Kis-fennsík, szinva-völgy	4 km	A tanösvény a Herman Ottó emlékparktól a Szeleta-tetőn át Felsőhámor fölött Lillafüredre vezet, s a Szinva-völgy, a Kis-fennsík és a Garadna-völgy legfontosabb természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Cserépfalu – Ördögtorony tanösvény	Bükk, Bükkalja, Déli-Bükk (Bükki Nemzeti Park)	10 km	A tanösvény Cserépfalu kulturális nevezetességeit (barlanglakások, mészégetés), valamint a Bükkalja és a Déli-Bükk földtani, biológiai és őstörténeti (Suba-lyuk) értékeit mutatja be.	Cserépfalu Község Önkormányzata, Holocén Természetvédelmi Egyesület, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Ipolytarnóc – „Borókás-árok” Geológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	800 m	A 24-23 millió évvel ezelőtti üledékes kőzetek feltárását a csarnoképületben a miocén folyópart megkövesedett felszínét, a homokkőpadon páros ujjú patások, ragadozók, ősrzszarvúak, madarak lábnyomait, a védőpince épületében a Kubinyi Ferenc által felfedezett 46 m hosszú kövült ősfenyő mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Ipolytarnóc – Kőzetpark	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	700 m	A tanösvény 20-24 millió éves földtörténeti utazásra invitálja a látogatókat. Az út mellett elhelyezett üledékes és vulkanikus kőzetek (andezit, bazalt) reprezentálják a térséget alkotó földtani formációkat.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Ipolytarnóc – Biológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	6 km	A tanösvény a hajdani tölgyesek, cserések maradványait és a kiirtásuk nyomán keletkezett legelők növény és állatvilágát mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Ipolytarnóc – Kőszikla tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	4 km	A Geológiai ösvénytől 100-re, a felső parkoló mellől induló és Botos árokig, majd a Fogadóépületig vezető Kőszikla ösvény vízmosások, tanya romok, kőzetkibúvások és felhagyott kőbányák mentén vezeti látogatóit.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Hollókő – Vártúra Ösvény és Biológiai Tanösvény	Hollókői Tájvédelmi Körzet	1 km 4,5 km	A Vártúra Ösvény az Ófaluban lévő – a tájvédelmi körzet természeti és kulturális értékeit bemutató – Tájháztól indul és a várba visz föl, A Biológiai Tanösvény a Vár-hegyet és az ún. Túló-mező hagyásfás legelőjét öleli körül.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Elfogyott
Sámsonházi Geológiai Tanösvény	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	3 km	A tanösvény egy szakasza a miocén középső szakaszának földtani formációit (egy sztrатовulkáni sorozatot), a környék élővilágát mutatja be, további szakasza a középső-felső miocén földtani és őslénytani képződményeit tárja fel.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Szanda – Vár-hegyi geológiai tanösvény	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	3 km	A Központi-Cserhát – és benne az 529 m magas, kettős ormú Szanda hegy – uralkodó vulkanikus közete a piroxénandezit. A 3 km hosszú, körtúra jellegű tanösvény az 1976-ban védetté nyilvánított 20 hektáros Szanda Vár-hegyet fogja körül.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján – Boszorkány-kő Geológiai Tanösvény	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	400 m	A tanösvény a pliocén-pleisztocén korú 2,4-2,2 millió év között lezajlott) bazaltvulkanizmus jelenségeit mutatja be, a Kis-Salgó (Boszorkány-kő) 571 m magas bazaltkúpját övezi.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján – Szilvásokői Geológiai Tanösvény	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	3,5 km	A tanösvény érinti a Gusztáv-tároló bejáratát a Bagó-kő köfajtóját, a hideg mikroklímájú, szétnyíló hasadékokat (álbarlangokat) és egy oszlopos, pados-lemezes szerkezetű bazaltfeltárást.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Somoskő – Magyarbányai Kőpark	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	150 m	A kőparkban a környék (Nógrád) jellegzetes kőzeteit gyűjtötték össze. A nyitótábla áttekintő térkép segítségével a kiállított kőzeteket és lelőhelyeiket mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgó – Somoskő vára tanösvény	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	2 km	A Somoskő-várat a Salgói várral összekötő sétaút, természetismereti megállókkal.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Eresztvényi Kőbányák sétaút	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	2,5 km	Az Új-bánya és a Kis-bánya rekultivált területét köti össze a Salgóbányából induló és oda visszatérő tanösvény, melynek táblákkal jelölt megállóhelyei a különböző kifejlődésű lávafolyások és piroklasztikumok (vulkáni törmelék, tufa).	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Parádfürdő – Ilona-völgyi Geológiai Tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	6,5 km	A tanösvény a Keleti-Mátra földtani értékeit és a hajdani ércbányászat emlékeit mutatja be egy 6,5 km hosszú túraútvonalra felfűzve.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Készült
Sár-hegyi természetismereti tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	9 km	A tanösvény többféle növénytársulást (cseres-tölgyes, melegkedvelő tölgyes, pusztafüves lejtősztyepp, sziklagyep), változatos élőhelyeket és a hajdani tájhasználat nyomait mutatja be.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet agrár-környezetgazdálkodási tanösvény	KTK, Szamárhát, Ökörfűz, Horgoló	8 km	Természetvédelmi és agrár-környezetgazdálkodási tanösvény.	BNPI-Tiszatáj Közalapítvány	Nem készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Szomolyai kaptárkövek tanösvény	Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Terület	4 km	Szomolya központjából nyugati irányba vezet ki a tanösvény, mely az 1960-ban védetté nyilvánított, 4,8 hektár nagyságú Szomolyai Kaptárkövek TT természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be. A Vén-hegy nyugati lejtőjén, a Kaptár-völgyben helyezkedik el a nyolc nagyobb, fülkés sziklára, kőkúpra tagolódó riolittufa vonulat, mely Magyarország legtöbb fülkével (117 db) rendelkező kaptárkő-csoportja.	Bükkal Nemzeti Park Igazgatóság, Kaptárkő Egyesület	Nem készült
Kozárdi andezitbánya	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükkal Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Hollókői andezit-telér köfajtó (régi fürdő mellett)	Hollókői Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükkal Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Mátraszőlősi Függőkő	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükkal Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Sámsonházai Várhegyi köfajtó	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükkal Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Sámsonházai Budahegyi tufabánya	Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükkal Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Baglyaskő	Baglyaskői Természetvédelmi Terület	-	Geológia bemutatóhely.	Bükkal Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Eresztvényi Új-bánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükkal Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Eresztvényi Régi-bánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükkal Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.8.1. Turisztikai infrastruktúra - folytatás)

Név	Helye	Hossza	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány
Salgótarján, Magyarbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Farkas- kői andezitbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült
Salgótarján, Kercseg- tető alatti homokkőbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	Geológia bemutatóhely.	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	nem készült

KUTATÓHÁZAK/ SZÁLLÁSHELYEK

1. Rejteki Erdei Iskola és Kutatóház táboroztatási lehetőségekkel /Bükki Nemzeti Park/

Cím: Rejteki Kutatóház, 3559 Répáshuta, Pf. 5., Tel.: (46)-390-174.

Férőhelyek száma (fő): **47 fő**

2. Ároktői Kutatóház /Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet/

Férőhelyek száma (fő): **2 szoba, 4 fő számára férőhely**

3. Hollókői Kutatóház /Hollókői Tájvédelmi Körzet/

Cím: Hollókő, Kossuth út 99-100.

Férőhelyek száma (fő): **1 szoba 4 fő részére**

4. Egri Vendégház

Cím: 3304 Eger, Sánc u. 6.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

5. Felsőtárkány Erdei Iskola /Bükki Nemzeti Park/

Cím: 3324 Felsőtárkány, Ifjúság út 34/1.

Férőhelyek száma (fő): **6 szoba, 40 fő férőhely**

6. Létrástető Kutatóház /Bükki Nemzeti Park/

Cím: Miskolc külterület – üzemeltetés szerződés alapján Holocén TE

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 18 fő férőhely**

7. Ipolytarnóc Kutatóház /Ipolytarnóci Ősmaradványok TT/

Cím: Ipolytarnóc külterület

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

TERMÉSZETVÉDELMI BEMUTATÓHELYEK, KIÁLLÍTÁSOK

- Felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont „Karszt és élővilága” kiállítás
- Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület, Bemutatóhely
- Hollókői Tájvédelmi Körzet „Táj és a nép” tájház kiállítása
- Lillafüredi Anna-barlang, Szt. István-barlang
- Ároktő tájház
- Oszlai tájház

1. 8. 1. 1. Tervezett létesítmények, projektek

Benyújtott pályázatok (Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013)

Novohrad/Nógrád Geopark Infrastruktúrájának fejlesztése / Rozvoj Infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku, Salgótarján - Baglyaskő Természetvédelmi Központ létrehozása.

A pályázat elemei:

- Látogatóközpont és természetvédelmi kezelői központ bemutatóhellyel
- iskolák, családok, turisták számára a természetvédelmi, földtani, biológiai ismeretek bővítése
- a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzettel a határon érintkező szlovákiai Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet (Cerova vrchovina CHKO) bemutatására
- tájegység iroda kialakítására

Határon átnyúló védett természeti területek kiszolgáló infrastruktúrájának és eszközeinek kialakítása/fejlesztése látogatók fogadása céljából. Többnyelvű kiadványok, promóciós anyagok, brossúrák, információs füzetek, könyvek, katalógusok elkészítése

A pályázat elemei:

A) Természetvédelmi bemutatóhelyek, fogadópontok, tanösvények rendszerének kiépítése

- „Sámsonházi geológiai tanösvény” felújítása, fejlesztése
- Mátraszőlős – Függő-kői tanösvény kiépítése
- a Bükk-szenterzsébet – Nagy-kői tanösvény és bemutatóhely kialakítása
- Fogadópontok, bemutatóhelyek kialakítása a tervezési terület védett természeti területein (táblák, információs pontok, esőbeálló jellegű tájékoztató építmények): Tarnalelesz és Bükk-szenterzsébet közt, a Cseres-hegység és a Karancs–Medves Tájvédelmi Körzetben több információs-pihenőhelyet létesítünk (Eresztvényi kőbányák, Boszorkány-kő, Magyar-bánya, Farkas-kő, Kercseg-tető, Balassi-pihenő, Dornay-turistaház, Sasok-rétje, Nagy-Kercseg) valamint az említett védett természeti területek „kapuitól”, belépőpontjaitól induló turistautak, tanösvények kezdőpontjainál fogadó- és tájékoztatóépítményeket építünk ki

B) Ismeretterjesztő, szemléletformáló csomag

- *CHKO Karancs-Medves a CHKO Cerová vrchovina. Na hranici Novohradu a Gemera.* Monográfia a Karancs–Medves és a Cseres-hegység tájvédelmi körzetek természeti és kulturális értékeiről, a védett természeti területen zajló természetvédelmi tevékenységről.
- *A Mátrai Tájvédelmi Körzet.* Monográfia a Mátrai Tájvédelmi Körzet természeti és kulturális értékeiről, a védett természeti területen zajló természetvédelmi tevékenységről.
- *A Bükki Nemzeti Park.* Könyv, fotóalbum a tervezési terület nemzeti parkjáról magyar, szlovák, angol szöveggel.
- *Zöld Horizont periodika folytatása*
- *Természetvédelmi tanösvények és bemutatóhelyek a Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet területén*
- *„Jeles kövek” tematikus út (védett földtudományi és kulturális értékek ismertetése, valamint és természetvédelmi kezelésük bemutatása)*
- *30 féle leporelló*
- *2 féle térkép:* a tervezési terület természeti és kultúrtörténeti értékeiről, védett természeti területeiről, tanösvényeiről és természetvédelmi bemutatóhelyeiről, valamint a tervezési terület földtani képződményeiről és kultúrtörténeti értékeiről magyar, szlovák és angol nyelven.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

- *Filmk-lippek, video-slideshow*: film forgatása, vágása, klippek készítése a természetvédelmi együttműködésről, a gyakorlati természetvédelemről, a természetvédelmi kezeléssel, a természeti és kulturális értékek őrzéséről, védelméről. Narráció, fordítás, sokszorosítás szlovák, angol és magyar változatban.

Benyújtásra előkészített ÉMOP (ROP) pályázatok:

Szilvásvárad – Északi Kapu Látogatóközpont kialakítása, a Szalajka-völgy Ökoturisztikai fejlesztés, kiemelt projekt e (közös pályázat az Egererdő Zrt-vel)

A szilvásvárad Szalajka-völgy látogatóforgalmának szabályozása, turisztikai és természetvédelmi szempontú rendezése és a Bükki Nemzeti Park északi kapujának számító völgybejárat látogatóbarát kiépítése érdekében tervezetten egy olyan beléptető-szolgáltató létesítmény kerül kialakításra, amely a völgy bejáratánál kapuként szolgálja a Szalajkába gyalogosan, kisvasúttal, vagy kerékpáron induló látogatókat. A program részeként a látogatóközpont mellett a tervezett fejlesztések érintik a kisvasút állomását, a völgyben a gyalogosok számára biztonságosabb sétaútszisztéma épül ki fahidakkal és a patak menti vizes élőhelyek közelében vezető tanösvény szakaszokkal, megújul a szabadtéri erdei múzeum és az egész völgyben a tájékoztató, bemutató infrastruktúra. A völgyben „Archeopark” jelleggel építmények (*neolitikumháza, bronzkori boronaház*) kerülnek elhelyezésre, melyek részben kiállítási-foglalkoztató, illetve turisztikai infrastruktúra (esőbeálló) szerepet kapnak.

A fejlesztés leghangsúlyosabb eleme a Bükki Nemzeti Park Látogatóközpont. Ennek tervezett részei:

A főépület földszintjén tervezetten elhelyezést kap a recepció, pénztár, információs pont, kézműves foglalkoztató és egy kiállítótér. Az emeleti részen elhelyezett kiállítótérben „*Az őskori Bükk – Ember a hegyvidéken*” című kiállítást tervezzük. Itt kap elhelyezést egy audio-vizuális bemutatóterem (25 fő + 3 mozgássérült hely), egy konferencia- és oktatóterem, mely egyben kiállítótér. Az emeletre a mozgássérültek könnyebb feljutását lift segíti. Erről a szintről indul a lombkorona-tanösvény („*Az erdő szintjei*” című kiállítással).

Az egyéb kiszolgáló funkciók a következők: személyzeti helyiségek, elsősegélynyújtó helyiség, gépészeti helyiségek (fűtés, légkondicionálás), vizesblokk, melléképületek, raktárak.

A főépülethez csatlakozik egy kültéri foglalkoztató/szabadtéri pihenő-oktatóhely (60 főre), egy faszerkezetű híd a földszintről, valamint a lombkorona-tanösvény.

A látogatóbarát, turistabarát épületben nagy hangsúlyt helyezünk az energiatakarékos, környezetbarát, erőforrás-kímélő infrastruktúra (napkollektoros vízmelegítő, hőszivattyú, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, újrahasznosítás, esővíz-felhasználás) kialakítására, valamint az akadálymentesítésre.

A látogatóközpont az ökoturizmus és az aktív turizmus számára is szolgáltat, egyúttal a környezetismereti nevelési, ismeretterjesztési és a szemléletformálási feladatot is betölt.

További fejlesztési elképzelések:

Mátrafüred – Mátrai Tájvédelmi Körzet Természetvédelmi Látogató- és Közönségszolgálati Központ

A turisztikai megvalósíthatósági tanulmány és építészeti tervek mellett és a hatósági engedélykészség beszerzése megtörtént. A központ létrehozását pályázati támogatásból kívánjuk megvalósítani.

Közmunka programból a központ helyszín tereprendevezése és saját forrásból meglévő épület tatarozással egy tájegység iroda kialakítása, felszerelése valósult meg.

A pályázati forrásból megépítendő központban tervezett tevékenységek:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

- tájékoztatás nyújtása a Mátrába érkező vendégek számára a természeti- és turisztikai érdekességekről, látnivalókról, a természetben történő tartózkodás lehetőségeiről, feltételeiről
- erdei iskola funkcióval a NAT környezeti-, természetvédelmi nevelési feladatainak megfelelő oktatási program működtetése (erdei iskola, táborok)
- megfelelő szintű tájegység iroda kialakítása.

1. 8. 1. 2. Meglévő létesítmények, programok

Felsőtárkány – Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont

A főépületben található „Karszt és élővilága” kiállítás diorámákon, terepasztalon és tablókön keresztül mutatja be a karszterületek védett értékeit. Érdekesség az épület pincéjében felépített Istállós-kői barlangrekonstrukció. A központi épületben a kiállítás és szakmai tanácskozások, továbbképzések, konferenciák megtartására alkalmas 52 m²-es előadóterem található. A látogatóközpont előterében található recepció-ajándékbolt és a központi kiállítás, valamint a konferenciaterem egy fővel és rögzített nyitva tartással üzemel. Az épületek nappali és éjszakai őrzése, azok folyamatos karbantartása a gondnok feladata.

Az erdei iskola korszerű, 40 fő elszállásolására alkalmas szállásépület, amely közösségi helyiséggel, a parkban sátorozóhellyel és egy 100 m²-es, fedett foglalkoztatóval áll a vendégek és az érdeklődők rendelkezésére.

A fogadóépület előtti tóparti sétányon kialakított kőzetpark (geológiai bemutatóhely) található. A Szikla-forrástól indul egy háromkörös tanösvényhálózat, mely a környék látnivalóit, valamint a hegység természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.

Bél-kő bánya és tanösvény

A tanösvény a bélapátfalvai ciszterci monostor templomépületétől indul és a Bél-kő megmaradt 815 m magas csúcsára vezet 4 km hosszan. Bemutatja a Bél-kő és környéke geológiai-, és élő természeti értékeit. A bélapátfalvi cementgyár és az azt követő bányabezárás során a BÉCEM Rt. felszámolása során született meg az ötlet, hogy a bánya tájrendezésével együtt váljon lehetővé azoknak az értékes földtani látnivalóknak a felkeresése, amelyek a bányaművelés során váltak láthatóvá.

A tanösvényt átadása óta népszerű a vendégek körében és a településen lakók számára egyaránt, mert a ciszter apátság mellett további programot kínál a turisták számára. A sétaút nyomvonalának nagyobb része az egykori bányászatot kiszolgáló üzemi út, melyet az illegális behajtás, a gyalogos kirándulók veszélyeztetésének megelőzése érdekében sorompóval zártunk le.

Herman Ottó Emlékpark – Miskolc

Jelenleg használaton kívül van az épület a faszervezet leromlott állapota miatt. A terület átadása, cseréje folyamatban van Miskolc város részére.

Anna-barlang fogadóépület- Lillafüred

A barlangi fogadóépület korszerűsítése folyamatban van, vizesblokk kialakítása tervezett.

Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület Bemutatóhely

A 2007 év végén átadásra került az új látogatóközpont épület, az „Ősfenyő belépő”, amely évi 30-50 ezer fő látogató számára kínál kulturált szolgáltatást.

A beruházás elemei egy többlépcsős térségi turisztikai fejlesztés I. ütemét képezték, amely ütemek végső eredményeként a salgótarjáni és a szécsényi kistérség, valamint a szomszédos Szlovákiában található losonci és nagykürtösi járás területére kiterjedő *geopark-hálózat* épülhet ki.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A Fogadóépület 4D szimulációs vetítőjében a látogatók örömmel élik át az „a múltba vezető időutazást” és a 20 millió évvel ezelőtti vulkáni katasztrófák élményét. Az épületben egy kiállítótér, egy konferenciaterem, egy ajándékbolt, valamint a turisták által önállóan kezelhető információs portál működik. Az átalakított fogadóépület szimbolikus építészeti megoldásaival, újszerű megjelenésével önmagában is egyedül látványosságot kínál az ideérkező turistáknak.

Az Ősfenyő Belépő fogadóépület mellett a Bükkábrányból átmentett 8 millió éves ősfák fölé védőtető készül. Növekvő számú látogatója van az akadálymentesített geológiai tanösvénynek, végpontjában a Tasnádi Kubacska bemutatócsarnok felújított kiállításával, melyben az ősvilági élőhely bemutatását 3D formában lehetővé tévő vizuáltechnikai rendszer működik.

Ipolytarnócon az elmúlt évben a látogatók száma elérte az 50 000 főt.

Az Ipolytarnóci Ősvilági Pompeji turisztikai célú fejlesztése II. ütem (ÉMOP-2007-2.1.1.B) nyertes pályázat

A beruházás 2009-ben indul, melynek eredményeként, az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen további turisztikai szolgáltatások és a terület adottságaira épülő bővülő programkínálat valósítható meg, amely egyrészt a szezonális csökkentése mellett a vendégek átlagos helyben tartózkodási idejét növeli meg.

A fejlesztés eredményeként megvalósul:

- étterem 45 fő kapacitással, teljes felszereléssel, benne geotermikus fűtés alkalmazásával;
- akadálymentesített közlekedő felületek 1250 fm hosszúságban,
- miocén erdő 25 000 m² zöldfelülettel a korábban kialakított vizes élőhelyek körül;
- lombsétány, amely 8-10 méter magasan vezet a fák lombjai között. Két végén egy-egy 15 m magas torony kerül felépítésre, amelyek kilátóként is funkcionálnak. A gyermekek számára kis függőhíd, drótkötélpálya és állati lakhely-imitációk is kialakításra kerülnek.
- játszótér;
- közműépítés: a terület villamos energia ellátását jelenleg biztosító, leromlott állapotú és tájképet romboló 20 kV-os léghébelezés 580 méter hosszban földkábel váltja majd fel;
- kiállítás installáció: Az I. ütemben felépült fogadóépület kiállítási tereinek hasznosítása, a következő témajavaslatokkal: Megkövesült erdők (bükkábrányi ősfák kialakulása), a Kárpát-medence születése, a bükkábrányi fa háttérének kialakítása és megmentésének bemutatása, 18-20 millió évvel ezelőtt élt állatvilág arányosan kicsinyített művészi szobor-rekonstrukcióinak elhelyezése.

Oslai Tájház

A Cserépváralja Polgármesteri Hivatallal közösen üzemeltetett kiállítás anyagának múzeumi rekonstrukciója esedékes (a miskolci Herman Ottó Múzeum anyaga), az épület külső felújításra szorul.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Hollókő „Táj és a nép” kiállítás

A kiállítás anyaga továbbra is felújításra szorul, a Világörökség részét képező falumúzeumban a látogatói érdeklődés várható alakulása miatt a kiállított ismertetőket több nyelven kell megjeleníteni.

Ároktői kutatóház és kiállítás

Az épület jó műszaki állapotban van, a helyi gyűjtésből álló kiállítást előre bejelentett csoportok látogatják.

Rejteki Kutatóház és Oktatóközpont

A rejteki központ jelenleg 47 fő befogadására alkalmas szálláshely, erdei iskolai, tábori programok színhelye. A rejteki kutatóház szálláshely üzemeltetését 2004 szeptemberétől vállalkozó végzi. Az akkreditált erdei iskolai programot megállapodás alapján- a miskolci Környezeti Nevelők Egyesülete működteti.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.8.2. Kiadványok

Áras kiadványok

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
1	Boldogkőváralja történeti emlékek füzet	1985.	2.198
2	Regéci vár füzete	1985.	1.114
3	Zempléni túra füzete	1985.	3.239
4	Képeslapok (Millenniumi kilátótorony)	2007.	1.116
5	Képeslapok (Lillafüred)	2007.	838
6	Képeslapok (Ipolytarnóci Ősmaradványok TT)	1976., 2002.	1.000
7	Képeslapok (Bükk Nemzeti Park, 4. sz.)	1986.	1.682
8	Képeslapok (Zempléni Tájvédelmi Körzet)	1986-1990	25.887
9	Képeslapok (lillafüredi barlangok)	2004. - 2007.	5.820
10	Képeslapok (felsőtárkányi erdei iskola)	2006.	1.850
11	Képeslapok (BNP téli)	2006.	678
12	Képeslap leporelló (Ipolytarnóc)	2006.	2
13	Képeslap leporelló (Hollókő)	2006.	11
14	Matricák (Bükk Nemzeti Park)	2002.	6.785

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.8.2. Kiadványok - folytatás)

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
15	Matricák (Szt. István-bg.)	2005.	1.952
16	Matricák (Szalajka-völgy)	2005.	1.516
17	Bükki Nemzeti Park 25 éves kiadvány (magyar, angol)	2003.	180
18	Mátrai Tájvédelmi Körzet füzet	2007. újrakiadás	760
19	Hogyan építsünk tanösvényt? (könyv)	1999.	181
20	A Bükki Nemzeti Park monográfia – Hegyek, erdők, emberek	2002.	1.647
21	Rejtektől – Tárkányig tanári kézikönyv	2003.	85
22	Térképek (BNP kerékpáros térkép, magyar, angol)	2002.	1.544
23	Térképek (Bükki Nemzeti Park, Paulus)	2003.	1.743
24	Térképcsomag (nemzeti parkok, Paulus)	2003.	1
25	Szalajka-völgyi túravezető füzet	2000.	771
26	Rejteki tanösvények túravezető füzet	2003.	97
27	Bél-kő tanösvény leprellő (magyar, angol, német)	2003., 2008.	2.009
28	Bél-kő tanösvény füzet	2003.	1.575

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.8.2. Kiadványok - folytatás)

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
29	Bükk-fennsíki tanösvények füzet	2004.	0
30	Szt. István-barlang füzet	2004.	1.173
31	Anna-barlang füzet	2004.	323
32	Bükki Nemzeti Park DVD film	2006.	215
33	“Karszt és élővilága” kiállítás-vezető füzet (magyar, angol, német, szlovák)	2006.	6.255
34	Ökoturizmus a védett természeti területeken könyv	2006.	23
35	Élőhelyek, mohák és gombák I. könyv	2006.	16
36	Özönnövények II. könyv	2006.	63
37	Kő kövön marad könyv	2007. (újra kiadás)	99
38			
39	BNP emblémás vászontáska	2006.	61
40	A Karancs-Medves és a Cseres-hg. TK monográfia	2007.	1.551
41	A Zempléni TK monográfia	2007.	1.890
42	A Bükk hegység földtana	2007.	6
43	Cseppkövek, denevérek, ősemberek füzet	2007.	1.995
44	Kaptárkövek völgye füzet	2007.	1.886
45	Varázslatos karsztvidék füzet	2007.	1.996
46	Hollókötől a Bodrogzugig füzet	2007.	2.284

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.8.2. Kiadványok - folytatás)

No.	A saját áras kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
47	Az Ördögtornyoktól a patkányomos kövekig	2007.	2.123
48	Ipolytarnóctól a Long-erdőig	2007.	2.277
49	Abaúj és Zemplén tájvédelmi körzetei	2007.	2.262
50	Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén	2007.	2.316
51	„Ex lege” védett értékek	2007.	2.686
52	Sokszínű élővilág	2007.	2.282
53	Tanösvények tervezése kézikönyv	2007.	1.369

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Reprezentációs anyagok, ajándéktárgyak

No.	Reprezentációs anyag/ajándéktárgy	Kiadás/beszerzés éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
1	BNP emblémás fehér felnőtt póló (S, M, L, XL, XXL)	2007.	9
2	BNP emblémás színes (zöld, barna, sand) felnőtt póló (S, M, L, XL, XXL)	2007.	0
3	BNP emblémás színes (bordó, égszínkék, khaki) gyermek póló (128, 140, 152-es méreteken)	2007.	0
4	BNP emblémás hímzett galléros natúr színű póló	2007.	2
5	BNP emblémás hímzett natúr póló	2007.	16
6	Ipolytarnóci emblémás póló	2007.	0
7	BNP emblémás karabineres iránytű	2007.	3
8	BNP emblémás iránytű	2007.	27
9	BNP emblémás favázas automata esernyő	2007.	9
10	BNP emblémás bögre	2007.	17
11	BNP emblémás Toronto fa golyóstoll	2007.	0
12	BNP emblémás fa golyóstoll (íves)	2007.	2
13	BNP emblémás fa golyóstoll	2007.	53
14	BNP emblémás baseball sapka	2007.	24
15	BNP emblémás nyakba akasztható útitárca	2007.	85
16	Jelvény (természetvédelmi)	1997.	72
17	Kitűző (Bükki Nemzeti Park), kis méretű	2007.	1.367
18	Kitűző (Bükki Nemzeti Park), nagy méretű	2007.	321
19	Közet (Ipolytarnóc)	1986.	30
20	BNP emblémás, tűzzománcos jelvény	1997.	38

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Ingyenes terjesztésű kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
1	A Lázbérci és a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet füzete	2005.	97
2	A Zempléni és a Tokaj-Bodrogszeg Tájvédelmi Körzet füzete	2005.	82
3	A Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet füzete	2005.	65
4	Természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (magyar)	2005.	213
5	Természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (szlovák)	2005.	92
6	Természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (angol)	2005.	387
7	Védett területek és természetvédelmi fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (magyar)	2005.	1.001
8	Védett területek és természetvédelmi fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (szlovák)	2005.	2.100
9	Barangolj velünk! – Kalandos természetjárás Telkibányán és környékén – erdei iskolai munkáltató füzet	2007.	2.694
10	Barangolás Bikk betyárral a Kő-közi tanösvényen – erdei iskolai munkáltató füzet	2007.	2.803
11	Kalandozás a Karancs és a Medves vidékén – erdei iskolai munkáltató füzet	2007.	2.701
12	Mesél a Szalajka-patak könyv	2002.	19

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Ingyenes terjesztésű kiadványok – folytatás)

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság raktárában (2008. dec. 31.)
13	Nemzeti parkok plakátsorozata	2002.	
14	Természetvédelmi plakátsorozat	1994./2006.	
15	Védett madarak 1, 4-es plakátok	2005.	-
16	Védett és fokozottan védett emlősfajaink plakát	2006.	-
17	Mindent a szemnek! Gyűjtéssel veszélyeztetett védett növényeink plakát	2006.	-
18	Régi magyar háziállatok a nemzeti parkokban plakát	2006.	-
19	Védett hal-, kételtű- és hullófajaink	2006.	-
20	30 részes leporelló-sorozat (Interreg)	2007.	-
21	Felsőtárkányi tanösvény füzet	2007. újrakiadás	-
22	Rejteki tanösvény füzet	2007. újrakiadás	-
23	Szarvaskő természeti képe (fekete-fehér leporelló sorozat)	1982.	-
24	Bükk-fennsíki rétek (fekete-fehér leporelló sorozat)	1982.	-
25	Bükk vízek (fekete-fehér leporelló sorozat)	1982.	-
26	Hór-völgy, Ódorvár, Oszla (fekete-fehér leporelló sorozat)	1982.	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A kiadványokat, füzeteket, könyveket, egyéb reklámhordozó eszközöket, szóróanyagokat Igazgatóságunk elsősorban nagy forgalmú látogatóhelyein (Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Hollókő, Lillafüred, Szilvásvárad), valamint az egi igazgatósági központban teszi elérhetővé. Több bizománnyal állunk kapcsolatban, a monográfia-sorozatot könyvterjesztők is értékesítik. Egyre nő az igény és elvárás a színvonalas kiállítású ismertető és reklámanyagok iránt. Sajnos a régiós rendezvényekhez, saját természetvédelmi rendezvényeinkhez, a jeles napok programjaihoz együttesen nem tudunk megfelelő mennyiségű ingyenes kiadványt biztosítani.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2003 óta a saját kezelésben lévő kiemelt turisztikai létesítmények elárúsító helyein kívül más közreműködő vállalkozók/bizományosok kezébe is átadta az alábbi természetismereti és ismeretterjesztő kiadványainak árusítását:

	Település	Elárúsító hely	Üzemeltető
1.			
	Aggtelek, ANPI	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
2.	Bélapátfalva	Bélapátfalva Idegenforgalmáért Közhasznú Egyesület	Bélapátfalva Idegenforgalmáért Közhasznú Egyesület
3.	Budapest	Teleki Téka könyvesbolt	FOK-TA Bt.
4.	Budapest	Sunbooks könyvesbolt	Sunbooks Könyvterjesztő
	Budapest	Magyar Állami Földtani Intézet	Magyar Állami Földtani Intézet, Piros Olga
5.	Bükkszentkereszt	Gyógynövényes ház	Szabó György
6.	Cserépfalu	Oszlai tájház	Községi Önkormányzat, Cserépfalu
	Csákvár	TERNATOUR Természetvédelmi és Turisztikai Bt.	TERNATOUR Természetvédelmi és Turisztikai Bt., Magyarics Gábor
7.	Csopak	Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság	Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság, Balogh László
8.	Debrecen	Egyetemi könyvesbolt	Szigetkönyv Kft.
9.	Eger	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
10.	Eger	Tourinform Eger	Tourinform Eger
11.	Eger	Mountex Eger	Egri Vándor Bt.
12.	Eger	Tesco áruház	Líra és Lant Könyvesbolt
13.	Eger	Overland Világjárók Boltja	Overszem Kft.
14.	Erdőtelek	Erdőtelki Arborétum TT	Károly Róbert Főiskola, Gyöngyös
15.	Felsőtárkány	Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont, Recepció	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
	Fülek, Szlovákia	Füleki Vármúzeum	Füleki Vármúzeum, Agócs Attila
16.	Hollókő	Hollókői TK tájháza	Nagyné Tóth Györgyi
17.	Ipolytarnóc	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület Bemutatóhelye	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
	Ipolytarnóc	„Ősfenyő Belépő” Fogadóépület	Gelka System Kft., Gyarmati István
18.	Mátrafüred	Mátrai Tájvédelmi Körzet Iroda	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
19.	Miskolc – Lillafüred	Szt. István-barlang Fogadóépület	Polgár Anasztázia

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

	Település	Elárusító hely	Üzemeltető
20.	Miskolc	Miskolci Egyetem	Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar, Földrajz Intézet
21.	Pécs	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Závoczky Szabolcs
22.	Répáshuta	„Hegyező” Kerékpáros Természetvédelmi Egyesület Bázis	„Hegyező” Kerékpáros Természetvédelmi Egyesület
23.	Sátoraljaújhely	Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület	Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület, Géczi István
24.	Salgótarján	Észak-Magyarországi Regionális Környezetvédelmi Központ, Zöld Pont Iroda	Észak-Magyarországi Regionális Környezetvédelmi Központ
25.	Salgótarján	Tourinform Salgótarján	József Attila Művelődési és Konferencia Központ
26.	Szarvaskő	Ökopark Panzió és Kemping	Öko-Park Hungary Kft.
27.	Szentes	Kosztá József Múzeum	Kosztá József Múzeum
28.	Szilvásvárad	Millenniumi és természetismereti tanösvény Információs Háza	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (szezonális jelleggel)
29.	Szilvásvárad	Kalapat kilátótorony	Magyar Tamás
30.	Szilvásvárad	Ósi mesterségek Boltja	Barlang Bt.
31.	Szilvásvárad	Overland Világjárók Boltja	Overszem Kft.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.8.3. Látogatottság

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyeinek regisztrált látogatói (2008)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1	"Karszt és élővilága" kiállítás (Felsőtárkány)	2.641		2.641	plusz 138 db családi jegy
2	Anna-barlang (Lillafüred)	14.251		14.251	
3	Szt. István-barlang (Lillafüred)	39.580		39.580	
4	Ipolytarnóci Ősmaradványok TT "Borókás-árok" geológiai tanösvény	55.781	2.423	58.204	plusz 692 db fotózási jegy
Regisztrált látogatók összesen:		112.253	2.423	114.676	

A "Karszt és élővilága" kiállítás esetében a családi jegy maximum 2 felnőtt és 3 gyermek számára vásárolható meg.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.8.3. Látogatottság - folytatás)

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2008)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizető látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizető látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
Szakvezetéses túra, nyílt túra		62		62	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény		1.603		1.603	
Erdei iskolai program		614		614	(25 csoport)
Egyéb:	természetvédelmi erdei iskolai tábor	21		21	
Egyéb:	kerékpárkölcsonzés Felsőtárkányban, a Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban	85		85	
Egyéb:	szakmai gyakorlaton, terepi konzultáción, terepgyakorlaton résztvevők száma	598		598	
Egyéb:	a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a Zöld Óvoda program keretében óvodás csoportoknak szervezett nemzeti park látogatása	696		696	Jeles napok programjai Zöld Óvodák részére (Felsőtárkány, Lillafüred, Ipolytarnóc)
Egyéb:	"Jeles Napok" rendezvényeihez-vetélkedőkhöz, csapatversenyekhez való csatlakozás, előadások tartása	356		356	
Egyéb:	"Kis Fürkész" - regionális szintű természetismereti verseny döntő lebonyolítása	32		32	(4 csapat)
Egyéb:	Nyári természeti ismereti táborokhoz programszolgáltatás	184		184	
Regisztrált igénybevevők összesen:		4.251	0	4.251	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(I.8.3. Látogatottság - folytatás)

Szálláshelyek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működtetésében (2008)		
Szállóvendégek száma (fő)	1.002	„A Bükk csodálatos” minősített erdei iskola programunk különböző moduljain, foglalkozásain 25 csoport 614 fővel (1.572 vendégéjszaka) vette igénybe.
Vendégéjszakák száma (fő)	2.254	

CITES mobil kiállítási tablók kihelyezése/bemutatása oktatási intézményekben, rendezvényeken	4 helyszínen
BNPI mobil kiállítási tablóink kihelyezése/bemutatása oktatási intézményekben, rendezvényeken	35 helyszínen

A Bükki Nemzeti Park az Észak-Magyarországi régió kiemelt turisztikai célterülete, ahol a látogatók számára egyre több az olyan turisztikai kínálat, amely a természeti értékek bemutatását célozza meg. A bükki települések is egyre nagyobb hangsúllyal jelenítik meg a nemzeti parkot és annak természeti, kultúrtörténeti értékeit a vonzerők között. A látogatók között a belföldi vendégek jelentős többségben vannak, a természetjárás és az outdoor sportrendezvények száma és résztvevőinek száma is folyamatosan emelkedik (esetenként meghaladja az 500 főt). A Felsőtárkányi Oktató-és Látogatóközpontban a vendégek egy helyen kapnak átfogó képet a Bükki Nemzeti Park természeti és kulturális értékeiről, a látóvalókról és programokról, a látogatási szabályokról, valamint helyi szolgáltatásokról, eseményekről. Felépítettük a Bükki településszövetség turisztikai kínálatát, szolgáltatásait tartalmazó adatbázist, amely segítségével a Látogatóközpontban a vendégek számára adunk tájékoztatást.

A nemzeti park egész területe a jelzett turistautakon szabadon látogatható, de egyes védett vagy fokozottan védett fajok élőhelyein korlátozásokra lehet számítani. A természetjárás mellett a kerékpáros látogatási formát is ösztönzi a nemzeti park erdei kerékpáros úthálózata. A közmunka program keretében a Bükk hegység erdei kerékpáros úthálózatának jelzéseit felújítottuk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.8.4. Társadalmi kapcsolatok

		Megjelenés/részvétel száma	
		Írott	
Média megjelenés: 37			Kiállítás, vásár: 8
Média	<i>Helyi 22</i>	Média 8	<i>Helyi 5</i>
	<i>Regionális 4</i>		<i>Regionális 2</i>
	<i>Országos 3</i>		<i>Országos 1</i>
Egyéb / internetes megjelenés		Nincs adat. Saját honlapunkon 2005 szeptember 29. óta 3.798.546 kattintás volt.	
Egyéb / periodika hírlevél		INTERREG III/A project részeként megjelenő Zöld Horizont periodika évi 4 szám regionális terjesztéssel	

Honlap címe	www.bnpi.hu
--------------------	--

Igazgatóságunk propaganda (PR) és kommunikációs feladataiban részt vesznek mind a központban dolgozó kollégák, mind a tájegységek munkatársai. Környezetvédelmi, turisztikai és nagyobb sportrendezvényeken kiadványokkal, szórólapokkal és kiállítási anyagokkal jelentünk meg, a helyi és az országos sajtóban, a körzeti televízióban és rádióban rendszeresen szerepeltünk.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkáját bemutató tablókiállítás

Mobil kiállítás

A nemzeti park Igazgatóság 20 tablóból álló kiállítási anyaga a 2008-ban lezáruló InterregIII A pályázati projekt keretében kiegészült további 40 tablóval.

A mobil kiállítási tablók anyaga bemutatja a működési területünkön található védett természeti területeket, az Igazgatóság működését, feladatait. A kiállítás során az érdeklődők képet kaphatnak a természetvédelmi területek földtörténetéről, sokszínű élővilágáról, kultúrtörténeti értékeiről, valamint a Natura 2000 területekről. A tablós anyagból összeállítható több tájegységben egyidejűleg kihelyezhető tematikus kiállítási anyag.

Washingtoni Egyezményről szóló (CITES) tablósorozat

A kiállítás témája a CITES, azaz a veszélyeztetett vadon élő növény- és állatfajok nemzetközi kereskedelmét szabályozó egyezmény. A nagymérvű kereskedelem miatt ezek a fajok gyakran a kipusztulás szélére kerülnek. A kereskedelem azonban nemcsak élő állatokkal, növényekkel, hanem azok különböző részeivel, származékaival is zajlik. A kiállítás négy tablóból áll. A kiállításához előadást is lehet igényelni. A mobil kiállítások anyagát előjegyzés alapján több közintézményben és iskolában is bemutattuk.

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos **„Jeles Napokon”** (pl. Víz Világnapja, Föld Napja, Környezetvédelmi Világnap, Európai Denevér Éj, Takarítási Világnap) szakmai előadásokkal, több korosztályt megszólító programokkal, játékos vetélkedőkkel hívjuk fel a figyelmet természeti környezetünk megőrzésének fontosságára. A programokban egy részében civil szervezetek is közreműködtek.

„Jeles napok programja zöld óvodák részére”

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a Zöld Óvoda program keretében óvodás csoportoknak szervezett nemzeti park látogatást. Három bemutatóhelyünkön (Felsőtárkány, Lillafüred, Ipolytarnóc) az általunk összeállított programokon összesen 696 gyermek vett részt.

Nyári természetvédelmi tábor, napközis tábor

Az évente megrendezésre kerülő tábor során a résztvevő gyerekek előadások, gyakorlati feladatok során sajátíthatják el azt a tudást, melyet terepi bejárások során tapasztalati, érzékszervi tanulással mélyíthetnek tovább.

Kiállítások, kulturális programok a Felsőtárkány – Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban

A kiállításokat természetfotósok, képzőművészek munkáiból állítottuk össze. A látogatóközpontban a jeles napok, nyílt napok rendezvényein kézműves foglalkozásokat szerveztünk.

Békamentés, iskolások bevonása – szemléletformálás

Igazgatóságunk működési területén, az immár több mint öt éve folyó békamentésbe több helyszínen (Mátrafüred, Felsőtárkány, Bogács) kapcsolódnak be a helyi iskolások. A békamentési programokat kiegészítjük ismeretterjesztő előadásokkal. Békamentési programban a civil szervezetek és magánszemélyek is részt vállalnak.

1.8.5. Oktatás, bemutatás

A Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont erdei iskola szolgáltatásait 2008-ban összesen 1.002 fő, 2.254 vendégéjszakával vette igénybe. Az ötnapos 34 órás alsó és felső tagozatosoknak készített „A Bükk csodálatos” minősített erdei iskola programunk különböző moduljain, foglalkozásain 25 csoport 614 fővel (1.572 vendégéjszaka) vett részt.

Az erdei iskola program illetve modulok mellett a látogatóközpont bőséges programválasztékkal várta a látogatókat különböző tematikus napok (gyógynövény-ismereti, terepi ismeretszerzés, kézműves foglalkozások, éjszakai túrák, denevérestek, csillagászati megfigyelések) keretén belül, melyeken összesen 1.875 fő vett részt.

Nyári természetvédelmi szaktáborok, ökotábor, szakmai- és terepgyakorlatok lebonyolítására került sor. A természet- és környezetvédelmi jeles napokról megyei, kistérségi és regionális szintű versenyekkel (pl. Kis Fürkészt), vetélkedőkkel emlékeztünk meg a partner iskolákkal, civil szervezetekkel és megyei pedagógiai intézetekkel közreműködve.

A BNPI központi épületében szakmai tanácskozásokat, civil fórumokat, továbbképzéseket szerveztünk, helyet adtunk a kistérség és a Bükki Településszövetség konferenciának, rendezvényeinek.

Rejteki Kutatóház és Oktatóközpont

A rejteki központ jelenleg több mint negyven fő befogadására alkalmas, erdei iskolai, tábori programok színhelye. A felsőtárkányi erdei iskola központ programjaival egyeztetett módon, a Borsod Megyei Környezeti Nevelők Egyesülete szervezésében zajlik a rejteki erdei iskola program. A rejteki kutatóház szálláshely üzemeltetését vállalkozó végzi.

Szakképzésben való részvétel, szakmai gyakorlatok, terepgyakorlatok szervezése, irányítása, szakdolgozatok és diplomamunkák témavezetése.

A magyarországi egyetemek, főiskolák természetvédelemmel kapcsolatos képzéseiben az Igazgatóság igény szerint részt vesz, támogatja a hallgatók nyári gyakorlatainak, tanulmányútjainak, terepi kutatásainak a Bükki Nemzeti Parkban történő lebonyolítását. A nemzeti park szakemberei az Igazgatóság természetvédelmi kezelési, fejlesztési tevékenységéhez kapcsolódó szakdolgozatok, diplomamunkák esetében témavezetést, szakmai felügyeletet vállalnak. 2007-ben 46 diák, főiskolai és egyetemi hallgató vett részt szakmai gyakorlaton a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságon. Az erdei iskola programban és a nyári tábor programokban közreműködtek az Eszterházy Károly Főiskola tanár szakos hallgatói.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Szakmai gyakorlaton, szakdolgozati konzultáción, terepgyakorlaton résztvevők száma	Oktatási intézmények
Csoportos	
40 fő x 1	Corvinus Egyetem, Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék – BNPI, Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet (2 alkalom)
30 fő x 4	Károly Róbert Főiskola, Mezőgazdasági Főiskolai Kar, Környezetgazdálkodási és Agronómiai Tanszék, Gyöngyös (3 alkalom) Felsőtárkány, Ipolytarnóc
30 fő	Eszterházy Károly Főiskola, Eger, Felsőtárkány
40 fő	Szegedi Tudományegyetem, Ökológiai Tanszék bükki terepgyakorlat
230 fő	Összesen
Egyéni	
1	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar
2	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építéskivitelezési Tanszék
4	Eszterházy Károly Főiskola, Eger
11	Debreceni Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar, Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma, Állattudományi Intézet, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék
1	Miskolci Egyetem, Ásványtani és Földtani Intézet, Ásvány- és Kőzettani Intézeti Tanszék
1	Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar, Geofizikai Tanszék
1	Szent István Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet, Természetvédelmi és Tájökológiai Tanszék
1	Szent István Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar
2	Corvinus Egyetem, Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék, Államigazgatási Főiskolai Kar
1	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Környezet- és Földtudományi Intézet
1	Nyugat-Magyarországi Egyetem, természetvédelmi mérnök
1	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar, Geoinformatikai Főiskolai Kara
3	Károly Róbert Főiskola, Agrár- és Vidékfejlesztési Kar, Környezetgazdálkodási és Agronómiai Tanszék, Gyöngyös
4	Károly Róbert Főiskola, Agrár- és Vidékfejlesztési Kar, Vadgazdálkodási és Állattenyésztési Tanszék
2	Károly Róbert Főiskola, Turizmus és Területfejlesztési Tanszék, Gyöngyös
36	Összesen

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Együttműködések, megállapodások	
Három tanulmányi hónapot érintő vadgazda mérnöki gyakorlati képzés	Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadvilág Megőrzési Intézet
Természetvédelmi mérnöki Bsc képzés, gyakorlatvezetés	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növénytani és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar – Sopron
+	Kaposvári Egyetem, Állattudományi Kar – Kaposvár
+	Pannon Egyetem, Növénytudományi és Biotechnológia Tanszék – Keszthely
+	Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék – Debrecen
+	Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen
	Károly Róbert Főiskola, Agrár- és Vidékfejlesztési Kar, Környezetgazdálkodási és Agronómiai Tanszék
+	Szent István Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet – Gödöllő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

Szakmai Tanácskozások:

Szakmai tanácskozások, fórumok	Megvalósítás időpontja, résztvevők száma	Partner
BNP őrszolgálati továbbképzés	2008. 02.26.-27. 30 fő	Tv. Őrszolgálat
Heves Megyei MGSZH	2008.02.29.- 03.01. 40 fő	MGSZH
Egererdő Zrt. Egri Erdészet	2008.03.10.-03.12. 30 fő	Egererdő Zrt.
Kerecsen- Life	2008.03.26. 16fő	Nemzeti Park Igazgatóságok, MMTE
A hiúz jelenlétének hatása-előadás	2008.06.05. 30 fő	Nemzeti Park Igazgatóságok, MMTE
KEOP támogatási szerződés aláírása-sajtótájékoztató	2008.08.07. 40 fő	KvVM
Eurobats Batdetector Workshop	2008.08.13.-08.16. 45 fő	Nemzeti Park Igazgatóságok, MMTE
Kerecsen- Life	2008.09.24. 16fő	Nemzeti Park Igazgatóságok, MMTE
Európai Denevér Éj	2008.08.30. 35 fő	BNPI
MTA MAB Erdészeti Szakbizottságtisztújító ülés	2008. 10.10. 30 fő	Egererdő Zrt.
Nemzeti parkok őrszolgálat vezető értekezlet	2008.10.13.-10.16. 15 fő	Tv. Őrszolgálat
Környezeti nevelési konferencia	2008. 10.21. 78 fő	Heves Megyei Pedagógiai Intézet
TIR-térinformatikai továbbképzés	2008.11.25.-11.26. 30 fő	KvVM Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárság
ESRI-TIR-térinformatikai továbbképzés	2008.12.02.-12.04. 30 fő	KVVM Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárság

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

1.9. Külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Státna ochrany prirody (SOP SR)	Szlovákia (Besztercebánya)	Kölcsönös szakmai segítségnyújtás, határon átnyúló pályázati lehetőségek feltárása, előkészítése.
		A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a szlovákiai Latorica CHKO, az eperjesi központ közötti együttműködés a hiúz, farkas, vadmacska populációk felmérése, populációdinamikai folyamatok elemzése érdekében
		Szakmai anyagok (kiadványok, könyvek) cseréje
ERÓPA TANÁCS	Franciaország	Az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület központi magjának „Tarnóci Ósélőhely” néven történt Világörökségi felterjesztését az UNESCO szakmai testülete a jelölt listára felvette.
Slovenská Agentura Zivotného Prostredia (SAZP)	Szlovákia (Besztercebánya)	Szakmai kapcsolatok gyengülése
EUROPARC	Németország	Bekapcsolódás nemzetközi együttműködési programokba Kárpátok Egyezmény - Kárpáti védett területek szakmai együttműködése. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság aláírta a csatlakozást a szervezethez.
Retezat NP	Románia	Tapasztalat és információ csere természetvédelmi kezelési kérdésekben a Natura 2000 hálózat bevezetésével kapcsolatos kérdésekben

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

(1.9 Külföldi együttműködés - folytatás).

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Správa Slovensky Jaskyn	Szlovákia (Liptószentmiklós)	Tapasztalatcsere a idegenforgalmi barlangok üzemeltetése, barlangvédelmi munkáinak megismerésére.
International Ranger Federation		Konferencia részvétel

A korábbi években a Státna Ochrany Prirody (SOP.SR) kialakult szakmai kapcsolatot tovább erősítette a Cerová Vrchovina CHKO és a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzetet ismertető monográfia kötet elkészítése.

Az EUROPARC éves konferenciájával egyidőben, ahhoz kapcsolódva Brassóban került megrendezésre a Kárpátok konferencia, amelyen a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság csatlakozott a Kárpáti Védett Területek Szövetségéhez.

I.10. Együttműködés hazai szervezetekkel:

2008-ban folytattuk együttműködésünket a hazai civil szervezetekkel, amelyet a megrendezett civil fórumok is erősítettek.

Kiemelt partnereink a természetvédelmi kezelési és kutatási feladatok területén:

- *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Bükki -, Nógrádi-, Zempléni-, Tiszavasvári Helyi Csoportjai, a Tűzokvédelmi munkacsoport és szakosztályai (ragadozómadár fajok aktív védelme az Igazgatóság működési területén, kételtű hulló felmérés, alpesi götte felmérés és védelem, szalakótavédelmi program, gyöngybagoly és uhu állományfelmérés és védelem, gyurgyalag monitoring, stb., bemutatóhelyek létesítése, fenntartása. szakmai programok, jeles napok közös szervezése)*
- *Tiszatáj Közalapítvány (folyamatos együttműködés, területkezelés, agrár környezetvédelmi oktatási program, fajvédelmi programok)*
- *Bükkvidék Közalapítvány*
- *Üröm Természetvédelmi Egyesület,*
- *Hatvani Környezetvédő Egyesület*
- *Földtani Örökségünk Természetvédelmi Egyesület*
- *Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Életfa Környezetvédő Szövetség*
- *Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány*
- *Karancs-Medves Alapítvány*
- *Kék Bolygó Egyesület*
- *Bükki Víz Alapítvány*
- *Miskolci Egyetem Hidrogeológiai és Mérnökgeológiai Tanszék*
- *Kosbor Természetvédelmi Egyesület*
- *WWF Magyarország*

További partnereink a természetvédelem területén:

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány, Zemplén-Abauj Természetvédelmi Értékeiért Egyesület, Magyar Denevérbarátok Zempléni Helyi Csoportja, Nimfea Természetvédelmi Szövetség, Magyar Denevérkutatók Baráti Köre, Magyar Denevérvédelmi Alapítvány , Macskahere Természetvédelmi Egyesület, Alapítvány a vidrákért, Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület

Partnereink a kulturális értékmegőrzés, turizmus területén:

- *MATUR Ökoturisztikai Tagozat*
- *B. A. Z. Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Heves Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Lillafüredért Alapítvány*
- *Noszvajért Idegenforgalmi Egyesület*
- *Szilvásváradai Túrakerékpáros Egyesület*
- *KEROSZ (Kerékpárosok Országos Szövetsége)*
- *IPOLY UNIÓ Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Öko-Salgó Környezetvédelmi Egyesület*
- *Országos Erdészeti Egyesület*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.11. Ellenőrzés

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa/célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1.	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Miniszter	KvVM Ellenőrzési Főosztálya	2002 – 2005 évi beszerzések szabályszerűségének pénzügyi és számviteli folyamatainak vizsgálata	Észrevételekre intézkedési terv készült
2.	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Miniszter	KvVM Ellenőrzési Főosztálya	2005 – 2007 évek költségvetési beszámolóinak pénzügyi ellenőrzése	Észrevételekre intézkedési terv készül
3.	Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ	Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Munkaerőpiaci Ellenőrzési Főosztály	Álláskeresői járadék megállapításához kiadott igazolólap valóságtartalmának ellenőrzése	Központosított bérszámfejtés keretében helytelenül kerül megállapításra az álláskeresői járadék alapja
4.	Észak-magyarországi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság	Észak-magyarországi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság Ellenőrzési Főosztály	Közmunkás nyugdíjjárulékának céll ellenőrzése	Észrevételt nem tett
5.	Bükki Nemzeti Park Igazgató	Belső ellenőr	Ütemterv szerint	Észrevételekre intézkedési terv készült
6.	Bükki Nemzeti Park Igazgató	könyvvizsgáló	Beszámoló ellenőrzés	Észrevételt nem tett
7.	APEH Észak-magyarországi Regionális Igazgatósága	APEH Heves megyei Igazgatóság Ellenőrzési Osztály	ÁFA kiutalás előtti ellenőrzés	Észrevételt nem tettek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.11. Ellenőrzés (folytatás)

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa/célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
8.	APEH Észak-magyarországi Regionális Igazgatósága	APEH Heves megyei Igazgatóság Ellenőrzési Osztály	Egyes adó kötelezettségek teljesítése	Észrevételt nem tettek
9.	MVH	MVH	2007 évi agrár környezetgazdálkodási szakértői tevékenység elszámolásának pénzügyi ellenőrzése	Kifogásolták, hogy a támogatások a köztisztviselők alaphérét fedezték
10.	Állami Számvevőszék és Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	KvVM Ellenőrzési Főosztálya	Adatszolgáltatás kérés 2008 évi nemzeti parkoknál történt ellenőrzésekről	Észrevételt nem tettek
11.	Állami Számvevőszék	Állami Számvevőszék	2007. évi zárszámadás vizsgálata	Észrevételt nem tettek
12.	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Miniszter	Biztonsági megbízott	1995. CXXV. Tv. Betartásának biztonsági ellenőrzése Biztonsági kérdőív kitöltése C típusú ellenőrzéshez	Észrevételt nem tettek
13.	ÁNTSZ Eger	ÁNTSZ Eger	Nyugati Kapu Oktató- és Látogató Központ ellenőrzése	Észrevételt nem tettek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.11. Ellenőrzés (folytatás)

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa/célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
14.	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Miniszter	KvVM Központi Levéltár igazgató	Igazgatóság iratkezelési és iktatási ellenőrzése	Észrevételt nem tettek
15	Magyar Államkincstár	Magyar Államkincstár	Ipolytarnóc ősmaradványok vizes élőhely rekonstrukció utóellenőrzése	Észrevételt nem tettek
16	VÁTI KHT	HYDEA KFT	Interreg III/A pályázat záró ellenőrzése	Észrevételt nem tettek
17	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, Jan Sliva EU képviselőjében ellenőr	Tűzok LIFE projekt külső monitoring területi ellenőrzése	Észrevételt nem tettek
18	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Miniszter Költségvetési Főosztály	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Füzérvári Erdő Birtokossági Társulat F – 25 – 04 – 00001 Köviced pályázat szakmai és pénzügyi ellenőrzése	Észrevételt nem tettek
19	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Miniszter Költségvetési Főosztály	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület F – 25 -04 – 00009 Köviced pályázat közbenső szakmai és pénzügyi ellenőrzése	Észrevételt nem tettek
20	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Miniszter Költségvetési Főosztály	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Miskolci ÖKO Kör Köviced közcélú pályázat szakmai és pénzügyi utóellenőrzése	Észrevételt nem tettek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

I.11. Ellenőrzés (folytatás)

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa/célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
21	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Miniszter Költségvetési Főosztály	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Magyar Madártani Természetvédelmi Egyesület Kövice közcélú pályázat szakmai és pénzügyi utóellenőrzése	Észrevételt nem tettek
22	Magyar Államkincstár	Magyar Államkincstár Heves Megyei Területi Igazgatóság Állampénztári Irodája	Répáshutai fás legelő rekonstrukciója I. ütem. Utóellenőrzése	Észrevételt nem tettek

Igazgatóságunk szakmai és pénzügyi gazdálkodásának ellenőrzésére külső könyvvizsgáló mellett 2005-től főállású belső ellenőrt is alkalmaz, akik éves ütemterv alapján végzik ellenőrzési feladataikat. Ennek ellátásához a Pénzügyi és Gazdasági Osztály nyújt segítséget.

2008 – ban a szokásos ellenőrzéseken felül több esetben történt rendkívüli ellenőrzés (adatszolgáltatáshoz - APEH, Munkaügyi Központ, Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság, működéshez - ÁNTSZ, elszámolásokhoz – MVH, illetve nyilvántartásokhoz – központi levéltár igazgató - kapcsolódóan)

I. 12. Természetvédelmi információs és nyilvántartási rendszerek fenntartása, fejlesztése

- 2008-ban folytattuk védett természeti értékeink nyilvántartásának kidolgozását, térinformatikai alapokra helyezését.
- Folyamatosan frissül Igazgatóságunk internetes weboldala. Ennek továbbfejlesztése Interreg IIIA projekt keretében zajlott. Az oldal címe: www.bnpi.hu.
- A régi számítógépek felújítása, cseréje, karbantartása folyamatosan zajlott.
- Az integrált számviteli rendszer bevezetése érdekében kollégáink oktatásokon vettek részt, és megtörtént a kliensek telepítése.
- Országos bevezetésre került a Természetvédelmi Információs Rendszer a TIR. 2008 januárjában az igazgatóságunkon is éles üzembe állítottuk. Kijelölésre került a TIR üzemeltetői személyzete. Egy fő TIR rendszergazda és egy fő TIR témakezelő koordinátor.
- Az országos jelentőségű védett természeti területek (NP/TK/TT) és a Natura 2000 területek határait a KÜVET alapján pontosítottuk.
- Az informatikai eszközöket teljes körűen leltároztuk, a nyilvántartást frissítettük, napra kész állapotba hoztuk.
- A használhatatlan informatikai eszközöket leselejteztük, környezetbarát megsemmisítéséről gondoskodtunk.
- A TIR országos bevezetése előkészítése érdekében szervezett országos továbbképzéseken az igazgatóság TIR rendszergazdája, biotikai felelőse, birtokügyi és vagyonkezelő szakembere vett részt. Az oktatás fő témája volt a felület és működés ismertetése, rendszeradminisztráció, adatok betöltése, javítása, adatszinkronizálás, felhasználók kezelése, a biotika modul elméleti illetve gyakorlati bemutatása, a birtokügyi és vagyonkezelési felület működés ismertetése. Az oktatás hasznos volt a kollégák számára, de sajnos minden felsorolt témát nem érintett. A jövőben további képzésekre van szükség mind üzemeltetői mind felhasználói oldalon.
- A TIR-be a következő adatokat töltöttük be:
 - birtokügyi adatbázis
 - vagyonkezelési adatbázis
 - Natura 2000 határok
 - védett terület határok
 - biotika adatok (NBmR)
 - KÜVET 2008
- Térinformatikai szoftvereinket jelentős beruházással frissítettük az új verzióra, valamint új szoftvereket is vásároltunk.

II. Fontosabb célkitűzések a 2009. évre

Alábbiakban Igazgatóságunk általánosságban megfogalmazható kötelező feladatait (például őrszolgálat ellátása, hatósági, szakértői feladatok végzése, zoológiai-botanikai alapadatgyűjtés, fészekkataszter, vagyonkezelői jog megszerzése) nem ismertetjük, csupán a konkrét, a tárgyévre meghatározóan jellemző nagyobb feladatkörökre koncentrálnunk. 2009-ben a Környezet és Energia Operatív Programra benyújtott és megnyert pályázataink bonyolítása kiemelt feladatunk. E mellett, hatéves fejlesztési tervünkkel összhangban, az újonnan megnyíló forrásokra is tervezünk pályázatokat készíteni.

Terveink eléréséhez feltétlen szükséges a korrekt csapatmunka, és a korábbi évekhez hasonló támogatottság. Igazgatóságunk felkészült a 2009-es év kihívásaira.

II.1. Kezelési tervek, védetté nyilvánítás

2009-ben az alábbi tevékenységeket tervezzük elvégezni:

• A Bükki NP DNy-i bővítésének területi egyeztetése
• A Gyöngyösi Sár-hegy TT bővítésének területi egyeztetése
• A Borsodi Mezőség TK bővítése területi egyeztetésének lebonyolítása
• A Kesznyéteni TK bővítése területi egyeztetésének lebonyolítása
• A Siroki Nyírjes-tó TT kezelési tervének területi egyeztetése
• A Szomolyai Kaptárkövek TT kezelési tervének területi egyeztetése
• Kelet-Cserhát TK és bővítése kezelési tervének átdolgozása, bíraltatása, területi egyeztetése
• Hollókői TK kezelési tervének átdolgozása, véleményezésre való megküldése a KvVM felé
• Az Ipolytarnóci Ősmaradványok TT kezelési tervének átdolgozása, bíraltatra való megküldése KvVM felé
• Erdőtelki Arborétum TT kezelési tervének átdolgozása, véleményezésre való megküldése a KvVM felé
• A Lázberci TK kezelési tervének átdolgozása, bíraltatása, területi egyeztetése.
• A Tarnavidéki TK kezelési tervének átdolgozása, bíraltatása, területi egyeztetése.
• A Nagylóci Kőhegy kezelési tervének elkészítése, területi egyeztetés előkészítése.
• A Kőlyuktető TT kezelési tervének elkészítése, ellenőriztetése, egyeztetése.
• A Kerecsendi-erdő TT kezelési tervének elkészítése
• Az Erdőtelki Arborétum TT kezelési tervének elkészítése.
• A Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető kezelési tervének elkészítése
• Nagyvisnyói kőfejtők TT kezelési tervének átdolgozása, véleményezésre való megküldése a KvVM felé

II.2. Kutatás, alapállapot-felmérés, monitoring

Kutatás, alapállapot-felmérések:

- Extenzív művelésű gyümölcsösök feltérképezésének folytatása, a természeti, genetikai, tájökológiai, gazdálkodás- és kultúrtörténeti értékek felmérésének folytatása, egyes gyümölcsösökre hasznosítási programok kidolgozása.
- Sas és tűzokszinkron elvégzése
- Tűzok védelmi LIFE program keretein belül zajló kutatások
- Kék vércse védelmi LIFE program keretein belül zajló kutatások
- Kerecsensólyom védelmi LIFE program keretein belül zajló kutatások
- Nagyragadozó monitoring az „after LIFE” program keretében
- Kétéltű fajok monitorozása különös tekintettel a sárgahasú unkára (*Bombina variegata*), gyepi békára (*Rana temporaria*), alpesi gőtére (*Triturus alpestris*)
- Harkály fajok élőhelyeinek állományfelmérése
- Telepesen fészkelő fajok felmérése
- Haris (*Crex crex*) felmérés elvégzése
- Denevérfajok állományainak felmérése
- Fekete gólya (*Ciconia nigra*) állományának felmérése
- Bagoly-fajok (uhu (*Bubo bubo*), urali bagoly (*Strix uralensis*), gyöngybagoly (*Tyto alba*), kuvik (*Athene noctua*) állományfelmérése
- Éves madárjelentésben szereplő további fajok felmérése (összesen több mint 50 faj)
- Natura 2000-es jelölő fajok állományfelmérése

Folytatjuk a ragadozómadár fészkek kataszterezését, a szalakóta (*Coracias garrulus*) költőládák adatainak rögzítését, a vércse-fajok számára kihelyezett mesterséges fészkek adatainak felvételét, a többi fajvédelmi program kapcsán keletkezett adatok adatbázisának fejlesztését. Az adatbázisokat térinformatikai programhoz rendeljük. E mellett folytatjuk a fokozottan védett és telepesen költő, valamint természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű madárfajok állományainak felmérését, Alföldi területeinken idén is végrehajtásra kerül a sas és tűzokszinkron.

Földtani és táji értékeink felmérése érdekében az alábbi tevékenységeket tervezzük:

- Közhiteles nyilvántartások készítésének folytatása: véglegesíteni kell a kunhalom- és földvárkatasztert. Folytatni kell a barlangok közhiteles nyilvántartásának keretében a barlangok térképezését és természeti állapotfelvételét, kezelési terveiknek elkészítését. Tovább folytatjuk a források közhiteles nyilvántartásának készítését, a források felmérését, és megkezdjük a víznyelők felmérését is.
- Folytatjuk a védett területek földtudományi értékkatasztere elkészítését.
- Folytatjuk a védett területeken lévő és az azokon kívül eső földtani alapszelvények, felmérését, dokumentálását. Véglegesíteni kell a Mihalovits-kőfejtő (Nagyvisnyói kőfejtők TT) globális jelentőségű alapszelvény kezelési tervét.
- A kunhalmok és földvárak védettségét kimondó Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségek által meghozott határozatok előkészítése.
- Ugyancsak meg kell kezdeni a forrástérsegek és forrásmészkö képződmények, kisvízfolyások állapotfelmérését, folyamatos vizsgálatát az ökológiai vízszükséglet meghatározása érdekében.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

- KEOP pályázatok készítése és nyertes pályázatok szakmai vezénylése földtani értékeink megőrzése céljából.
- Megkezdjük az eddig felvett egyedi tájértékek adatainak átértékelését az új szabványnak megfelelően.

Monitoring:

Az NBmR keretén belül az alábbi növényfajok kerülnek monitorozásra 2009-ben:

Struccpáfrány (*Matteuccia struthiopteris*), réti őszirózsa (*Aster sedifolius*), széleslevelű harangvirág (*Campanula latifolia*), farkasboroszlán (*Daphne mezereum*), korai szegfű (*Dianthus plumarius* ssp. *praecox*), szibériai nőszirm (*Iris sibirica*), heverő iszapfű (*Lindernia procumbens*), légybangó (*Ophrys insectifera*), macskahere (*Phlomis tuberosa*), fekete kökörcsin (*Pulsatilla pratensis* ssp. *nigricans*), gömböskosbor (*Traunsteinera globosa*), tőzegáfonya (*Vaccinium oxycoccos*)

Növénytársulások:

Festucetum pallentis, *Salvio-Festucetum*, *Melittio-Fagetum*

Gerinctelen és gerinces állatfajok:

Egyenesszárnyúak, lepkék, halak, kételtűek, hullók, pelék, denevérek, ürge

Élőhelytérképezés:

Hevesvezekény

Natura 2000 monitoring:

A Natura 2000 monitorozás keretein belül további különleges természetmegőrzési területek élőhelytérképezése fog megtörténni, valamint folytatódik a növényfajok, egyenesszárnyúak, nappali lepkék, gőték és pelék felmérése.

Agrár-környezetvédelmi monitoring:

2009-ben is folytatjuk az Agrár-Környezetvédelmi Program biotikai monitoringját a Hevesi-síkon.

Fajvédelmi programokat támogató monitoring:

Gerinctelenek: hangyaboglarca-fajok (*Maculinea* spp.), fői (zefír) boglarca (*Plebejus sephirus*), gólyaorrboglarca (*Aricia eumedon*), bükki szerecsenboglarca (*Aricia artaxerxes issekutzi*), nagy szikibagoly (*Gortina boreli*), Ankeraraszoló (*Erannis ankeraria*), tavaszi magyar-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*), magyar szitkár (*Chamaesphecia hungarica*), mocsári szitkár (*Chamaesphecia palustris*).

Gerincesek: alpesi göte (*Triturus alpestris*), gyepi béka (*Rana temporaria*), sárgahasú unka (*Bombina variegata*), szalakóta (*Coracias garrulus*), kékvércse (*Falco vespertinus*), vörös vércse (*Falco tinnunculus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), békászó sas (*Aquila pomarina*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), feketególya (*Ciconia nigra*), fehérgólya (*Ciconia ciconia*), uhu (*Bubo bubo*), csíkosegér (*Sicista subtilis*), denevér-fajok (*Chiroptera* ssp.)

II.3. Élőhely-kezelés, fenntartás

Kiemelt feladat a még megfelelő állapotban lévő, vagy már helyreállított hegylábi fáslegelők és legelők további rekonstrukciója, legeltetésre való előkészítése. Az élőhelyek fenntartásában 2009-ben is jelentős szerepe lesz a már több éve folyó közmunka-programnak, elsősorban a gépi erővel el nem végezhető feladatok ellátásában (például bozótirtás, sérülékeny területeken kézi kaszálás és lehordás). Hosszú távú célunk a területek hagyományos gazdálkodási formák alkalmazásával, például állattartással történő természetvédelmi kezelése.

A legeltetéses rendszerbe be kell vonni azokat a gyepeket is (erdei tisztások, hegyi rétek), ahol a nemzeti park élőhelyrekonstrukciós munkákat, kezeléseket (kaszálás) végzett és jelenleg megfelelő minőségű szénafüveket biztosíthatnak a hegylábi állatállományok számára. A legelő- és rétgazdálkodás a természetszerűbb erdőgazdálkodás feltételeinek elősegítésének (pl. lovas közelítés széles körű alkalmazása) egyik alapja, ösztönzője lehetne. Rehabilitált vizes élőhelyeink fenntartását folyamatosan végezzük.

Az élőhely-fenntartó hagyományos gazdálkodás finansziális fedezetét részben a természetkímélő mezőgazdasági formák támogatására tervezetten kiírt KEOP pályázati forrásokból szeretnénk fedezni.

II.4. Élőhely-rehabilitáció, rekonstrukció

2009-ben folytatjuk eddig megkezdett rekonstrukciós programjainkat, illetve további rekonstrukciós programok előkészítését végezzük. Kiemelt feladat a Környezet és Energia Operatív Program keretében megnyert élőhely-rekonstrukciós pályázataink lebonyolítása, valamint új pályázatok elkészítése és benyújtása. E mellett folytatjuk, valamint üzemeltetjük megkezdett élőhely-rekonstrukciós programjainkat:

- Vizes élőhely rehabilitációs területek vízellátásának biztosítása a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén (Pély-Ludas II. ütem, Tarnaszentmiklós, Pély)
- Kiseb vizes élőhelyek rehabilitációja a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén
- Ártéri kaszálórétek rekonstrukciójának folytatása (gyalogakác visszaszorítás, rekettyefűz bozót megszüntetése)
- Fás legelők rekonstrukció projekt folytatása a Bükki Nemzeti Park, a Mátrai Tájvédelmi Körzet
- Hegyi rét rekonstrukciós program folytatása (Bükki Nemzeti Park, Mátrai Tájvédelmi Körzet)
- Alföldi gyepek rekonstrukciójának folytatása (gyalogakác visszaszorítás: Dél-Borsod, ezüstfa és bálványfa visszaszorítás: Dél-Heves)

II.5. Területi védettségtől független fajvédelmi beavatkozások

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság fajmegőrzési programjainak legnagyobb hányadát a fokozottan védett madárfajok védelmi programjainak (köztük több, párhuzamosan futó Life-Nature pályázat) jelenti. Az elmúlt években egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a fokozottan védett fajok állományának megőrzése céljából futó programok. Jelentős feladatot jelent a *tűzok program* megvalósítása. E faj Heves-Borsodi állományának megőrzésére fajvédelmi terv készült melynek végrehajtása kiemelt feladat. Folytatjuk a kerecsensólyom megőrzése céljából megvalósuló LIFE Nature pályázat feladatainak végrehajtását.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

A fajmegőrzési tevékenység pénzeszközei az EU-s támogatású pályázatok kivételével szűkösek. Igazgatóságunk és a vele együttműködésben tevékenykedő természetvédelmi szervezetek aktivistáinak együttműködése, rendszeres összehangolt munkája révén számos veszélyeztetett faj állományának helyzete példaértékű módon javult. Több védett faj esetében hasonló eredményeket lehetne felmutatni rendszeres források rendelkezésre állása esetén.

Számos esetben nem tekinthetünk el az élőhelyek aktuális állapotát befolyásoló tevékenységektől. A BNPI nemzeti parki törzsterületén és a hegyvidéki tájvédelmi körzetek területén folyó erdőgazdálkodás jelenlegi módja jelentős nehézségeket okoz a Natura 2000 jelölőfajok állományainak megővésében. Hasonló nagyságrendű problémát jelent a vizes élőhelyekhez kötődő fajok megőrzésében a természetvédelmi érdekeket időnként figyelmen kívül hagyó vízrendezési gyakorlat.

Kiemelt célfajok és egyéb taxonok:

- Növényfajok: sokcimpájú holdruta (*Bothrychium multifidum*), északi sárkányfű (*Dracocephalum ruyschiana*) boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*), mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*)
- Állatfajok: lápi póc (*Umbra krameri*), alpesi göte (*Triturus alpestris*), túzok (*Otis tarda*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*), kék vércse (*Falco vespertinus*), békászó sas (*Aquila pomarina*), kígyászölyv (*Circeatus gallicus*), fekete gólya (*Ciconia nigra*), szalakóta (*Coracias garrulus*), gyurgyalag (*Merops apiaster*), bagoly-fajok (*Strigiformes*), denevér-fajok (*Chiroptera*), vidra (*Lutra lutra*), farkas (*Canis lupus*), hiúz (*Lynx lynx*), csíkosegér (*Sicista subtilis*),
- A veszélyeztetett nappali lepke fajok védelme elsősorban az élőhelykezelési programokon keresztül valósul meg.

II.6. Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programban való részvétel

2009-ben folytatjuk ellenőrzési programunkat. Vonatkozik ez elsősorban az Érzékeny Természeti Területen gazdálkodók ellenőrzésének szervezettségére. Az Igazgatóságunkkal együttműködő civil szervezetek bevonásával kívánjuk előremozdítani a Bükkalja ÉTT és a Taktaköz ÉTT kialakítását.

II.7. Oktatás, bemutatás, társadalmi kapcsolatok

Kiemelt feladatunk az saját Erdei Iskola Program minősítés előkészítése Rejteken, illetve Felsőtárkányban az Erdei Iskola programszolgáltatáshoz az óvodai modul kidolgozása.

Beadásra tervezett pályázat a környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás terén:

Erdei iskola fejlesztése Rejteken

A színvonalas erdei iskola szolgáltatás bevezetéséhez a létesítmény fejlesztése, melynek során foglalkoztató helyiségek (bel- és kültéri fedett) kialakítása, illetve a szállásminőség javítása valósulhat meg. Az oktatást segítő további eszközök (szemléltető, terepi mintavételi és vizsgálati eszközök) beszerzése, megfelelő eszköztár, valamint a terepi ismeretszerzést több korosztály számára is élményszerű, játékos formában segítő élmény-tanösvény kialakítása tervezett. A

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

fejlesztés eredményeként az erdei iskola szálláshelyet és programot igénybe vevő csoportokat komfortosabb körülményekkel, komplexebb szolgáltatásokkal tudjuk fogadni.

Zöld Horizont periodika

Folytatjuk a természeti értékeket, az igazgatóság természetvédelmi tevékenységét és a természetvédelem aktuális programjait bemutató, társadalmi támogatottságát erősítő periodika kiadását az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal együttműködésben.

A www.bnpi.hu honlap fejlesztése

Tervezzük a honlap szolgáltatásainak bővítését, idegen nyelvű tartalomfejlesztését, arculat frissítését.

Tervezett új kiadványok:

- Mátrai Tájvédelmi Körzet monográfia
- Heves Megyei Vártopográfia
- Szalajka-völgy túravezető füzet

Felsőtárkány-Tamás-kút tanösvény nyomvonal kialakítása

A nyomvonal kialakítás egy skót ifjúsági szervezet részéről történt felajánlás keretében tervezett, felsőtárkányi táborozás keretében

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

Folytatjuk a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos *“Jeles Napok”* rendezvénysorozatát.

Nyári természetvédelmi táborok

Napközis és bentlakásos táborok rendezését tervezzük az általános iskola felső tagozatos tanulói részére a nyári szünetben. 2009-ben meghirdetésre kerül egy vándortábor is.

Kiállítások, kulturális programok a Felsőtárkány – Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban

Folytatjuk ebben az évben is a kulturális programokat a Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont konferencia termében, ahol *időszaki kiállításokat* szervezünk természetfotósok, képzőművészek munkáiból. A látogatóközpontban a jeles napok, nyílt napok rendezvényein *kézműves foglalkozásokat* szervezünk.

Egységesítés terepi táblarendszer fenntartási feladatai

Az új táblák kihelyezése, valamint az elhasználódott, rongált táblák cseréje során angol nyelvű feliratokkal kiegészített táblákat helyezünk ki.

II. 8. Természetvédelmi információs és nyilvántartási rendszerek fenntartása, fejlesztése

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság információs rendszerének kiépítése, fejlesztése, folyamatos karbantartása alapvető fontosságú az intézmény működése érdekében. Az információ csere nagyrészt elektronikus úton történik. Éppen ezért mind az Igazgatóságon belüli, mind a tájegységeknél működő rendszert fejleszteni kell.

A fejlesztések többek között az alábbi eszközök, rendszerek beszerzését, beüzemelését és működtetését kívánja meg:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2008. évi tevékenységéről

- florisztikai és faunisztikai adatlapok feldolgozása, adatbázisba szervezésének folytatása (adatbázis szerver üzemeltetése)
- digitális térképek kezelése, a begyűjtött adatok térinformatikai ábrázolása
- a Novell 5.1-es file szerver helyett egy új, nagyobb tárolókapacitású, GNU/Linux alapon működő file szerver beállítása.
- a file szerver mentésének automatizálása
- a szoftverek telepítések és karbantartásának központosítása
- a file szerver rendelkezésre állásának biztosítása, szünetmentes áramforrások, túlfeszültség védő berendezések folyamatos üzemeltetése
- a minisztérium és az Igazgatóság közötti adatátviteli sebesség növelése
- a tájegységek részére a belső LAN hálózat elérésének biztosítása, ezáltal a napi információcserébe történő aktív bevonása
- weblap folyamatos frissítése, többnyelvűvé tétele
- florisztikai és faunisztikai adatlapok feldolgozása, adatbázisba szervezésének folytatása (adatbázis szerver üzemeltetése)
- digitális térképek kezelése, a begyűjtött adatok térinformatikai ábrázolása, a TIR bevezetésének technikai előkészítése, mely részben már teljesült (térkép szerver üzemeltetése)
- kiemelt feladat a Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) üzembe állítása és üzemeltetése, a dolgozók kiképzése a feladatok ellátására

A Természetvédelmi Információs Rendszer működtetése érdekében TIR oktatást szervezünk a természetvédelmi őrszolgálat tagjainak. Az oktatás témája elsősorban a keretrendszer és a működés megismertetése, a szakmai modulok használatának elsajátítása.

2009-ben az alábbi adatokat tervezzük a TIR-be betölteni:

- tanösvény nyomvonalak
- botanikai adatok
- zoológiai adatok
- KÜVET 2009
- közhiteles nyilvántartások
- erdészeti adatok
- meglévő topográfiai térképek
- légifotók
- úrfotók

A közhiteles nyilvántartások közül a barlangkataszter, forráskataszter, valamint az erdészeti adatbázis betöltése központilag történik.

Tervezzük az egységes térképművek előállításához nélkülözhetetlen térképsablonok elkészítését, amelyek a központi térképszerveren minden kolléga számára elérhetőek lesznek.

